

**GYÖNGYÖSI FELSŐVÁROSI
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

2023.

TARTALOMJEGYZÉK

I.	A GYÖNGYÖSI FELSŐVÁROSI ÁLTALÁNOS ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	7
I.1.	MUNKÁNK ALAPELVE: A GYERMEKSZERETETEN ALAPULÓ, A GYERMEKI JOGOKAT TISZTELETBEN TARTÓ, GYERMEKKÖZPONTÚ PEDAGÓGIA.....	10
I.2.	NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK FELADATAI, CÉLJA	10
I.2.1.	MILYEN LEGYEN AZ ISKOLÁNkat VÉGBIZONYÍTVÁNNYAL ELHAGYÓ GYERMEK?	11
I.2.2.	KÖZÖS CÉLOK ÉS FELADATOK 1-8. ÉVFOLYAMON.....	12
I.2.2.1.	BEVEZETŐ SZAKASZ (1-2. ÉVFOLYAM)	12
I.2.2.2.	KEZDŐ SZAKASZ (3-4. ÉVFOLYAM)	12
I.2.2.3.	ALAPOZÓ SZAKASZ (5-6. ÉVFOLYAM)	13
I.2.2.4.	FEJLESZTŐ SZAKASZ (7-8. ÉVFOLYAM)	13
I.3.	KULCSKOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE, A CÉLOK ELÉRÉSÉHEZ VÁLLALT FELADATOK:.....	15
I.3.1.	AZ ANYANYELVI KOMMUNIKÁCIÓ FEJLESZTÉSE.....	15
I.3.2.	A MATEMATIKAI KOMPETENCIA FEJLESZTÉSE.....	16
I.3.3.	A TERMÉSZETTUDOMÁNYOS KOMPETENCIA FEJLESZTÉSE	16
I.3.4.	AZ IDEGEN NYELVI KOMPETENCIA FEJLESZTÉSE	16
I.3.5.	A DIGITÁLIS KOMPETENCIA FEJLESZTÉSE.....	17
I.3.6.	A HATÉKONY, ÖNÁLLÓ TANULÁS	17
I.3.7.	SZOCIÁLIS- ÉS ÁLLAMPOLGÁRI KOMPETENCIA.....	17
I.3.8.	KEZDEMÉNYEZŐKÉSZSÉG ÉS VÁLLALKOZÓI KOMPETENCIA	18
I.3.9.	ESZTÉTIKAI-MŰVÉSZETI TUDATOSSÁG ÉS KIFEJEZŐKÉPESSÉG	18
I.4.	KIEMELT FEJLESZTÉSI FELADATOK.....	18
I.4.1.	ÉNKÉP, ÖNISMERET	18
I.4.2.	HON- ÉS NÉPISMERET	19
I.4.3.	EURÓPAI AZONOSSÁGTUDAT – EGYETEMES KULTÚRA	19
I.4.4.	AKTÍV ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, DEMOKRÁCIÁRA NEVELÉS.....	20
I.4.5.	GAZDASÁGI NEVELÉS	20
I.4.6.	KÖRNYEZETTUDATOSSÁGRA NEVELÉS	21
I.4.7.	A TANULÁS TANÍTÁSA.....	22
I.4.8.	TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉG	23
I.4.9.	FELKÉSZÜLÉS A FELNŐTTLÉT SZEREPEIRE.....	24
I.5.	AZ ISKOLA INTEGRÁCIÓS ÉS KÉPESSÉG-KIBONTAKOZTATÓ PROGRAMJA	24
I.5.1.	AZ ALKALMAZÁS FELTÉTELEI	25
I.5.1.1.	INTEGRÁCIÓS STRATÉGIA KIALAKÍTÁSA	25
I.5.1.2.	AZ ISKOLÁBA VALÓ BEKERÜLÉS ELŐKÉSZÍTÉSE	26
I.5.2.	A TANÍTÁST – TANULÁST SEGÍTŐ ESZKÖZRENDSZER.....	27
I.5.2.1.	KULCSKOMPETENCIÁKAT FEJLESZTŐ PROGRAMOK.....	27
I.5.3.	ELVÁRHATÓ EREDMÉNYEK	28
I.6.	AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ESZKÖZ- ÉS ELJÁRÁSRENDSZERE:	29

I.7.	SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	30
I.7.1.	AZ ÉRTELEM KIMŰVELÉSE TERÜLETÉN ELVÉGZENDŐ FELADATOK	31
I.7.2.	A SEGÍTŐ ÉLETMÓDRA NEVELÉS TERÜLETÉN ELVÉGZENDŐ FELADATOK:	32
I.7.3.	AZ EGÉSZSÉGES ÉS KULTURÁLT ÉLETMÓDRA NEVELÉS TERÜLETÉN ELVÉGZENDŐ FELADATOK:	32
I.7.4.	A SZAKMAI KÉPZÉS ALAPOZÁSA TERÜLETÉN ELVÉGZENDŐ FELADATOK:	33
I.7.5.	AZ ERKÖLCSI NEVELÉS TERÜLETÉN ELVÉGZENDŐ FELADATOK	33
I.8.	KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	34
I.9.	A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE	39
I.10.	GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELME INTÉZMÉNYÜNKBEN	48
I.11.	BEILLESZKEDÉSI ZAVARRAL, MAGATARTÁSI RENDELLENESÉGGEL KÜZDŐ TANULÓK HELYZETE INTÉZMÉNYÜNKBEN	50
I.12.	TEHETSÉGGONDOZÓ RENDSZER:	51
I.13.	TANULÁSI KUDARCNÁK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAMOK	52
I.13.1.	A FEJLESZTÉS ALAPELVEI	52
I.13.2.	PEDAGÓGIAI IRÁNYELVEK	52
I.13.3.	A FEJLESZTÉS KIEMELT CÉLJAI, FELADATAI	53
I.13.3.1.	A MOZGÁSKORLÁTOZOTT TANULÓ	53
I.13.3.2.	A HALLÁSSÉRÜLT TANULÓ	54
I.13.3.3.	A LÁTÁSSÉRÜLT (VAK, ALIGLÁTÓ, GYENGÉNLTÓ) TANULÓK	55
I.13.3.4.	DISZLEXIA, DISZGRÁFIA	57
I.13.3.5.	DISZKALKULIA	58
I.13.4.	AZ ISKOLAI FEJLESZTÉS PEDAGÓGIAI SZAKASZAI	58
I.13.5.	KIEMELT FEJLESZTÉSI FELADATOK	58
I.14.	A SZÜLŐ, A TANULÓ, ISKOLAI PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK TERVEI	59
I.15.	A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI	61
I.15.1.	A PEDAGÓGUSOK ALAPVETŐ FELADATAI	61
I.15.2.	A TANÓRAI ÉS A TANÓRÁN KÍVÜLI OKTATÓ-NEVELŐ MUNKA, TANULÁSIRÁNYÍTÁS	61
I.15.3.	A TEHETSÉGES TANULÓK GONDOZÁSA	62
I.15.4.	A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, A HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, VALAMINT A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI ÉS TANULÁSI NEHÉZSÉGEKKEL KÜZDŐ TANULÓK, ILLETVE A FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORULÓ TANULÓK GONDOZÁSA, EREDMÉNYES FEJLESZTÉSE	62
I.15.5.	A TANULÓK TANÓRÁN KÍVÜLI FOGLALKOZTATÁSA	63
I.15.6.	AZ ISKOLAI DIÁKÖNKORMÁNYZAT MŰKÖDTETÉSÉBEN VALÓ AKTÍV RÉSZVÉTEL	63
I.15.7.	MUNKAFEGYELEM, A MUNKÁHOZ VALÓ VISZONY	63
I.15.8.	FOLYAMATOS, AKTÍV RÉSZVÉTEL A NEVELŐTESTÜLET ÉS A	

SZAKMAI MUNKAKÖZÖSSÉG TEVÉKENYSÉGÉBEN.....	63
I.15.9. TOVÁBBTANULÁSBAN, TOVÁBBKÉPZÉSEKBE VALÓ RÉSZVÉTEL, ÖNKÉPZÉS	64
I.15.10. AZ ISKOLAI MUNKA FELTÉTELEINEK JAVÍTÁSA	64
I.15.11. RÉSZVÉTEL A NEVELŐTESTÜLET SZAKMAI ÉLETÉBEN, A DÖNTÉSEK ELŐKÉSZÍTÉSÉBEN ÉS VÉGREHAJTÁSÁBAN	64
I.15.12. AKTÍV RÉSZVÉTEL A TANTESTÜLET ÉLETÉBEN	64
I.15.13. AZ ISKOLA KÉPVISELETE.....	64
I.15.14. A VEZETŐI FELADATOK ELLÁTÁSA.....	65
I.15.15. MEGFELELŐ KAPCSOLAT KIALAKÍTÁSA A TANULÓKKAL, A SZÜLŐKKEL ÉS A PEDAGÓGUS KOLLÉGÁKKAL	65
I.16. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI.....	65
I.16.1. AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	65
I.16.2. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TERVEZÉSE	67
I.16.3. AZ OSZTÁLYFŐNÖK ÁLTAL KÉSZÍTETT STATISZTIKÁK, JELENTÉSEK AZ OSZTÁLYRÓL	68
I.16.4. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRÁK TÉMÁI.....	70
I.17. ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI, EGÉSZSÉGVÉDELMI PREVENCIÓS PROGRAM.....	70
I.18. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	72
I.19. ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉS – ÖKOISKOLAI PROGRAM.....	74
I.20. A FOGYASZTÓVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK	81
II. HELYI TANTERV	83
II.1. A TANTERVVÁLASZTÁS (TANTERVKÉSZÍTÉS) SZEMPONTJAI, ÓRATERVI ÓRASZÁMOK.....	83
II.2. A PEDAGÓGIAI PROGRAM BEVEZETÉSE A KÖZNEVELÉSI TÖRVÉNY ALAPJÁN.....	84
II.3. TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMOK.....	86
II.3.1. KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMOK AZ 1–4. ÉVFOLYAMON A 2020-BAN FELÜLVIZSGÁLT ÉS MÓDOSÍTOTT NAT SZERINT	86
II.3.2. KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMOK AZ 5–8. ÉVFOLYAMON A 2020-BAN FELÜLVIZSGÁLT ÉS MÓDOSÍTOTT NAT SZERINT	87
II.4. ISKOLAI TEVÉKENYSÉGEK, SZOLGÁLTATÁSOK	88
II.5. AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, SEGÉDLETEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	92
II.6. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELEI:	93
II.7. AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK ELVEI:	95
II.8. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE.....	96
II.9. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS FORMÁI ÉS AZ ÉV VÉGI OSZTÁLYZATOKNÁL BETÖLTÖTT SZEREPE	106
II.10. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI	108

II.11. AZ OTTHONI (NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT HÁZI FELADATOK.....	110
II.12. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE	111
II.12.1. A PRÓBÁK.....	111
II.12.1.1. COOPER-TEST (12 PERCES FUTÁS)	112
II.12.1.2. MOTORIKUS PRÓBÁK AZ ÁLTALÁNOS TESTI ERŐ, ERŐ- ÁLLÓKÉPESSÉG MÉRÉSÉHEZ:	113
II.13. MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTEDZÉS MEGVALÓSÍTÁSA.....	120
II.14. A TANULÓK ÉLETKORÁHOZ IGAZODVA ELSAJÁTÍTHATJÁK TANULMÁNYAIK IDEJE ALATT:.....	121
III. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK	121
III.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE.....	121
III.2. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA	121
A PEDAGÓGIAI PROGRAM MÓDOSÍTÁSA	121
III.3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA	122
IV. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	123
I. A SZAKMAI MUNKAKÖZÖSSÉG VÉLEMÉNYEZÉSI NYILATKOZATA.....	123
II. AZ INTÉZMÉNYI TANÁCS VÉLEMÉNYEZÉSI NYILATKOZATA	123
V. MELLÉKLETEK	
<u>1. SZ. MELLÉKLET: NEM FORMÁLIS ÉS INFORMÁLIS TANULÁS</u>	
<u>2. SZ. MELLÉKLET: ISKOLAI LEMORZSOLÓDÁS MEGELŐZÉSÉT TÁMOGATÓ PEDAGÓGIAI RENDSZER ADAPTÁCIÓJA A GYÖNGYÖSI FELSŐVÁROSI ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN</u>	
<u>3. SZ. MELLÉKLET: PÁLYAORIENTÁCIÓ FEJLESZTÉSE A GYÖNGYÖSI FELSŐVÁROSI ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN</u>	
<u>4. SZ. MELLÉKLET: PÁLYAORIENTÁCIÓS MÉRŐ- ÉS TÁMOGATÓESZKÖZ (POM) ALKALMAZÁSA A PEDAGÓGIAI GYAKORLATUNKBAN</u>	

K ü l d e t é s n y i l a t k o z a t

Iskolánk arra törekszik, hogy minden egyes gyermekhez megtalálja a "kulcsot". Az iskolai motivációt az iskola egészének légköre határozza meg.

Ennek összetevőit az iskolai célrendszer,
a tananyagstruktúra, a követelményrendszer,
a szervezeti felépítés,
a módszertani kultúra,
a tanárok személyi varázsa,
az általuk sugárzott szabadság, derű és az örömmel végzett
munka levegője adja.

A család, a környezet adottságai is létrehozhatnak indítékokat. Az iskola feladata, hogy pedagógiai eszközökkel mozgásba hozza a meglévő adottságokat. Rendkívül sokféle indíték vezérelhet egy gyermeket. Azért tanul, dolgozik, mert kell, mert szülei elvárják, mert szokás, és a körülötte lévő kortársai is ezt csinálják, mert érdekes, mert célja van vele, mert kialakult kötelességtudata van, mert érdekes, s érdekli amit csinál, mert tudja mit miért tanul, információi vannak, mert kíváncsi, mert jobb akar lenni, győzni akar, visszaigazolást keres, mert értéket, mintát követ, szereti a tanárt, és így tovább, sorolhatnánk akármeddig. Ezek az indítékok nagyon különböznek egymástól, s minden gyermek más motivációra mozdul. Sőt az egyes tanulók életkortól, helyzetétől függően is eltérő külső hatásokra reagálhatnak úgy, hogy igényes, folyamatos munkát végeznek. A felsorolt és fel nem sorolt motivációs hatások bármelyike minden gyermeket tanulásra serkenthet, de súlyuk, szerepük más és más. Ami egy gyermekből pozitív hatást vált ki, éppen ellenkező előjelű eredményt hozhat a másikonál.

Reméljük, a pedagógiai programunk bemutatja, hogyan képzeljük el a tanulási életprogram kialakulásának segítségét, az ellene ható tényezők közömbösítését.

Mottónk:

" ... benned a Cél és nálad a Kulcs."

/Babits Mihály /

I. A GYÖNGYÖSI FELSŐVÁROSI ÁLTALÁNOS ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény
- A NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet
- *a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet*
- A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei kiadásáról szóló 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet
- Az intézmény alapidokumentuma

Az iskola jogállása

Az iskola neve: Gyöngyösi Felsővárosi Általános Iskola
Címe: Gyöngyös, Martinovics Ignác u. 2.
OM azonosító: 031470, telephely:001.
Telefon: 37/311-062
E-mail: suli@felsovarosi-gyongyos.edu.hu

Az iskola fenntartója: Hatvani Tankerületi Központ

3000 Hatvan, Radnóti tér 2.

Helyzetelemzés: Belső és külső feltételek

Az 1842. évben alapított Csárda Iskola és az 1900. évben Szent Vince Szeretet Leányai Fejérváryné Elemi Népiskola jogutódjaként az 1950. évben létrejött 4. Sz. Általános Iskola elnevezéssel működő intézmény, és az 1921-ben Római Katolikus Fiúiskola néven alapított, 1950-től általános iskola, majd Dózsa György Általános Iskola jogutódjaként működő intézmény jelenleg a Felsővárosi Általános Iskola elnevezéssel működő intézmény

Iskolánk, mint a neve is mutatja, a város északi részén épült, a Mátrai úti lakótelep és a felsővárosi családi házas lakóterület szomszédságában.

Az épületegyüttes négy fő részből áll.

A főépület háromszintes: 21 tanterem, szertárak, kiszolgáló helyiségek, stúdió, büfé található itt.

A körfolyosóval körülvett aula sokféle rendezvény megtartására alkalmas: iskolagyűlések, vetélkedők, diákdiskó, alapítványi bál, színházi előadások, hangversenyek, pedagógusok szakmai továbbképzése stb.

Ezt a lehetőséget az elmúlt években jól hasznosítottuk.

A régi iskolaépület maradványa az 1986-ban felújított kápolna épület, ahol tanterem, könyvtár, kerámia műhely, szakköri terem működik.

Az épületegyüttes harmadik része a tornatermi szárny, amelyben 600 m² területű tornaterem található a szertárakkal, öltözőkkel, orvosi szobával. Itt kapott helyet a kondicionáló terem is. Itt található a technika tantárgy oktatásához szükséges tanteremek. Az iskola melegítő konyhával, ebédlővel rendelkezik, ahol közel 300 napközis tanuló naponta 11³⁰ és 14³⁰ óra között étkezhet.

Az épületegyüttes negyedik része pedig a 2016-ban elkészült új tornaterem épülete.

Az épületeket 4000 m² park veszi körül, benne rönkfából készült játszótéri elemekkel, ahol a gyermekek szünetben, s szabadidőben játszhatnak, pihenhetnek. A sportolási lehetőségeket a felújított, gumi borítású sportpálya is gazdagítja.

Az iskolában 1-8. évfolyamon általános iskolai képzés folyik.

Az általános iskolában a tankötelezettség teljesítését szolgáló, az általános műveltséget megalapozó nevelés-oktatás folyik. A tanuló az érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően felkészül a középiskolai, illetve a szakiskolai továbbtanulásra, valamint a társadalomba való beilleszkedésre.

Évfolyamok száma: 8.

Az iskolai követelmények teljesítését bizonyítvány igazolja.

Az angol és a német nyelv normál és emelt szintű, matematika emelt szintű oktatása engedélyezett.

Az intézményben ÖKOISKOLA-program szerinti nevelés-oktatás folyik.

Szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján ellátja a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését, oktatását.

A tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányok ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató felkészítést, illetve integrációs felkészítést biztosít.

Gyermekeink tanulmányi munkája színvonalas.

Az iskola szabadidős tevékenysége rendkívül sokszínű, gazdag. Nevelőtestületünk fokozottan törekszik arra, hogy gyermekeink szabadidőjükben együtt legyenek, s színvonalas foglalkozások során fejleszthessék képességeiket.

Sokféle városi, vármegyei verseny, rendezvény lebonyolítására is vállalkoznak nevelőink, tanulóink.

- Városi Szépkiejtési Verseny,
- Német Nyelvi Szépkiejtési Verseny,
- Városi ÖKO-verseny
- Gács Béla Matematikaverseny,
- Városi Rajzverseny,
- Labdarúgó-torna,
- Bábfesztivál...

A városban és a városon kívül rendezett versenyekre is elkísérik a pedagógusok a felkészített tanulókat.

A következő években szeretnénk folytatni az eddig kialakított, jól működő hagyományos tevékenységeinket.

I.1. Munkánk alapelve: a gyermekszereteten alapuló, a gyermeki jogokat tiszteletben tartó, gyermekközpontú pedagógia.

Célunk: egy olyan iskola megteremtése,

mely modern, naprakész, a társadalmi igényeknek megfelelő ismereteket nyújt, segíti diákjait abban a folyamatban, amelyben művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, tisztességes és emberséges, egészséges, alkotásra és boldogságra képes felnőtté válhatnak.

I.2. Nevelő-oktató munkánk feladatai, célja

- A tanulók képességeinek kibontakoztatásával, a tehetséggondozással, a hátrányok leküzdésével, felzárkóztatással egyenlő lehetőségeket biztosítunk az általános műveltség alapjainak elsajátításához.
- A szabadidő hasznos eltöltésével, praktikus ismeretek elsajátításával készítjük fel a gyerekeket a jövő szolgálatára.
- Olyan személyiségjegyek és magatartásformák kialakítására törekszünk, melyek birtokában képesek lesznek érdekeik felismerésére és érvényesítésére.

I.2.1. Milyen legyen az iskolánkat végbizonyítvánnyal elhagyó gyermek?

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

1. Legyen képes a testileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges életvitelre.
  - Legyen szellemileg fogékony, érzelmileg gazdag, erkölcsös.
  - Legyen akaratereje és fegyelmezettsége, legyen képes a kudarcok leküzdésére.
  - Rendelkezzen a megújulás és alkalmazkodás képességével.
2. Rendelkezzen a társas emberi léthez nélkülözhetetlen szokások és magatartásmódok ismeretével és gyakorlatával.
  - Jellemezze a tágabb és szűkebb haza szeretete, a valahová tartozás érzése.
  - Érezzen és vállaljon felelősséget önmagáért és másokért, közösségéért.
  - Legyen határozott, de toleráns, következetes, de változásokra, változtatásokra is képes, legyen állhatatos.
  - Tudjon a helyzetéhez illően viselkedni.
3. Legyen képes a társadalmi munkamegosztásba való későbbi bekapcsolódásra /továbbtanulás és munkavállalás/.
  - Rendelkezzen a korszerű társadalom- és természettudományi, esztétikai, szomatikus és technikai általános műveltség alapjaival.
  - Legyen tanulni vágyó és tanulni tudó.
  - Legyen a világról és önmagáról reális képe.
  - Tudjon rövidebb és hosszabb távra tervezni, reális mérlegelés alapján dönteni.

I.2.2. Közös célok és feladatok 1-8. évfolyamon

I.2.2.1. Bevezető szakasz (1-2. évfolyam)

- A kisgyermek természetes érdeklődésének és nyitottságának megőrzése, orientálása és továbbfejlesztése.
- A személyes képességekbe vetett hit és önbizalom megteremtése.
- A kisgyermek fokozott játék- és mozgásigényének kielégítése.
- A mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztése.
- A társakkal végzett közös tevékenységek élményének és örömeinek megerősítése.
- A társas kapcsolatok kialakításához és gazdagításához szükséges beállítódások és képességek kialakítása és gyakoroltatása.
- A tanulás, az elsajátítás élményének és örömeinek megismertetése.
- A tanulók ösztönzése saját környezetük megismerésére és megértésére.
- Az egészséges élet értékének felismertetése és tudatosítása a tanulóknál.
- A tanuláshoz, a közös játékokban és feladatokban való részvételhez szükséges koncentrációs képességek és akarati tulajdonságok tudatosítása és fejlesztése.
- Egyszerű minták és sokoldalú lehetőségek adása az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

I.2.2.2. Kezdő szakasz (3-4. évfolyam)

- Az önismeret fejlesztése az önmagára vonatkozó ismeretek és tapasztalatok gyarapításával és megbeszélésével.
- A mozgás, a rendszeres testedzés, a sportjátékok iránti kedv felkeltése és megerősítése.
- A megismerés, a megértés, a tanulás iránti érdeklődés és nyitottság megőrzése és továbbfejlesztése.
- A tanulók érdeklődésének felkeltése tágabb környezetük megismerése és megértése iránt.
- Az önálló tanuláshoz szükséges motívumok kialakítása és megerősítése.
- A szóbeli és az írásbeli nyelvhasználathoz szükséges alapkészségek fejlesztése, gyakoroltatása.
- A mindennapi életvitellel összefüggő gyakorlatias ismeretek nyújtása.
- Az egészséges életmód mindennapi feltételeinek és összetevőinek megismertetése.
- A tanuláshoz, a közös játékokban és feladatokban való részvételhez szükséges koncentrációs képességek és akarati tulajdonságok fejlesztése.
- Egyszerű minták és sokoldalú lehetőségek adása az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

I.2.2.3. Alapozó szakasz (5-6. évfolyam)

- Az önértékelés képességének kialakítása és fejlesztése.
- A tanulóban meglévő szolidaritásérzés, együttműködő- és segítőkészség értékének tudatosítása és fejlesztése.
- Az egészséges életmóddal összefüggő pozitív beállítódások, magatartások és szokások megerősítése.
- A környezettel való harmonikus és konstruktív kapcsolathoz szükséges ismeretek, képességek és készségek kialakítása és fejlesztése.
- A megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékének tudatosítása.
- Az értelmes tanulás feltételének megteremtése az érzékelés útján szerzett tapasztalatok gyűjtésével, rendszerezésével és sokoldalú értelmezésével.
- A kritikai és kreatív olvasás képességének fejlesztése.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása.
- A problémamegoldó gondolkodás és a döntésképeség megalapozása.
- A kreativitás fejlesztése.
- Az önálló tanulás és az önműveléshez szükséges ismeretek és képességek megalapozása.
- Az idegen nyelvtudás mindennapi életben történő felhasználási lehetőségeinek megismertetése.
- A közösségek demokratikus működésének megértését elősegítő alapelvek megismertetése.
- Az európai és a nemzeti azonosságtudat erősítése, ápolása.
- Más népek és kultúrák megismerése iránti igény és beállítódás kialakítása.
- Akarati tulajdonságok fejlesztése.

I.2.2.4. Fejlesztő szakasz (7-8. évfolyam)

- Az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése.
- A szociális képességek fejlesztése, az érzelmi intelligencia mélyítése és gazdagítása.
- Az egyéni és a közérdek, a többség és a kisebbség fogalmának tisztázása a környezeti, társadalmi és kulturális konfliktusok megbeszélése kapcsán.
- A képi reprezentációk értelmezéséhez és tanulásban való felhasználásukhoz szükséges vizuális képességek fejlesztése.
- A kulcsfogalmak tartalmának folyamatos gazdagítása és mélyítése.
- A problémaszituációkban is könnyen alkalmazható, és működőképes fogalomrendszer kiépítése.
- A véleményformálás, és a vélemények, érvek kifejtéséhez, értelmezéséhez, megvédéséhez szükséges képességek kialakítása.

- A kritikai gondolkodás megalapozása és fejlesztése.
- A komplex és különböző forrásokból származó információk kezeléséhez szükséges képességek kialakítása és fejlesztése.
- Az önálló, felnőtt élettel kapcsolatos helyes döntések megalapozása.
- A tanulók felkészítése a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra.
- A tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakítása.
- Az emberiség előtt álló globális problémák megismerése.
- Az idegen nyelvű kommunikáció fejlesztése.
- Más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerése.
- Az önálló és kritikus attitűd kialakításának megkezdése a médiákkal kapcsolatban.
- Az információs technológia adta lehetőségek felhasználása a tanítás-tanulás folyamatában.
- Életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtése az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

I.3. Kulcskompetenciák fejlesztése, a célok eléréséhez vállalt feladatok:

Az iskolai műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszótt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és tartalmának befolyásolásához. Ezért lett az iskolai műveltség tartalmának irányadó kánonja a kulcskompetenciák meghatározott rendszere.

Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

A kulcskompetenciák fejlesztését a NAT (Nemzeti Alaptanterv) erre vonatkozó előírásai és tartalmi szerint végezzük.

Fontosnak tartjuk, hogy mindazok az eszközök és eljárások, amelyeket alkalmazunk, megfeleljenek a gyerekek életkori sajátosságainak, érzelmi, értelmi, közösségi, gondolkodásbeli érettségüknek, biztosítsák a tanulók számára a tapasztalatszerzés örömeit.

I.3.1. Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Valamennyi tantárgy, és a szabadidős tevékenység idősávjának bevonásával változatos tevékenységformákat biztosítunk az olvasási, szövegértési és szövegalkotási képességek, a kommunikáció, a gondolatok kifejezésének fejlesztéséhez. Ennek részét képezik az értő olvasás fejlesztésének tanórai feladatai és az alkalmazást biztosító tanórán kívüli feladatok, tevékenységek (művészeti kör, házi dolgozatok, kutatómunkák, interjúk készítése, viták kezdeményezése, véleményalkotási lehetőségek generálása, önértékelések stb.)

I.3.2. A matematikai kompetencia fejlesztése

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában, és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

A matematikai ismeretek felhasználását, a gondolkodási képességek fejlesztését megfelelő gyakorlatok alkalmazásával a tantárgyak széles körébe bevonjuk. A matematikai kompetencia fejlesztése felkészíti tanulóinkat a mindennapok problémáinak megoldására is.

I.3.3. A természettudományos kompetencia fejlesztése

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember, és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban. Magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A tanult természettudományos ismeretek és módszerek felhasználásával lehetőséget biztosítunk tanulóinknak, hogy magyarázatokat tegyenek, és előrejelzéseket készítsenek a természetben. Tevékenységeken keresztül megértik az emberi beavatkozás okozta változásokat és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

I.3.4. Az idegen nyelvi kompetencia fejlesztése

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan ké-

pességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Az idegen nyelvi kommunikációhoz szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a szövegolvasást, –értést és –alkotást az egyéni igényeknek megfelelően. Továbbá az egyénnek képesnek kell lennie a segédeszközök megfelelő használatára és – az egész életen át tartó tanulás részeként – a nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására is.

I.3.5. A digitális kompetencia fejlesztése

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítás, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

A digitális kompetencia kialakulása azt jelenti, hogy tanulóink magabiztos és kritikus módon használják az információtechnológia eszközeit a tanulás, a szabadidő és a kommunikáció területén.

I.3.6. A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve, tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja: otthon, munkában, tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

A hatékony önálló tanulás azt jelenti, hogy diákjaink képesek kitartóan tanulni, saját tanulásukat megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt. Képesek az idővel és az információval való hatékony gazdálkodásra. Építenek előzetes tanulási és élettapasztalataikra, tudásukat felhasználják a tanulásban és a mindennapi életben. Ehhez megfelelő helyzeteket és feladatokat biztosítunk számukra.

I.3.7. Szociális- és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel, és a közösségi beilleszkedés feltételei. A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról,

struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan vegyen részt a közügyekben.

Ez a kompetencia a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltétele. A közösségi életben, a szabadidős és tanórai tevékenységekben, a diákönkormányzati életben megteremtjük a feltételeket olyan magatartási formák fejlesztésére, amelynek révén hatékony és építő módon tud részt venni a tanuló a szűkebb és tágabb közösség életében, az iskolai közügyekben, és szükség esetén konfliktusokat is meg tud oldani.

I.3.8. Kezdeményezőkézség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőkézség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínákozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Ez a kompetencia a tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és kockázatvállalást jelenti. Szükséges ehhez a környezet ismerete, a lehetőségek felismerése és megragadása, a tervek készítése és végrehajtás képessége. Tanulási projekteknél, csoportmunkákban, az osztályközösség és az iskola programjaiban biztosítjuk e kompetencia fejlesztését.

I.3.9. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót, s a mozgóképet.

A tanulóknak lehetősége van a tanulás és ismeretszerzés folyamatában, a közösségi tér alakítása során, vagy iskolai rendezvényeken a gyakorlatban is kipróbálni elképzeléseiket, formába önteni élményeiket, érzéseiket. Megismerkednek a művészet különböző kifejezőeszközeivel, és hangot adhatnak véleményüknek.

I.4. Kiemelt fejlesztési feladatok

A Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek. Összekötik a műveltségterületek bevezetőit és fejlesztési feladatait.

I.4.1. Énkép, önismeret

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói saját befogadó-alkotó tevékenysége során alakulnak ki, csakhogy, mint a személyiségre jellemző egyéb tulajdonságok. Az egyén maga határozza meg tevékenysége irányát, és aktivitásának mértéke, színvonala is

nagymértékben függ az önmagáról, képességeiről, igényeiről alkotott képtől, és az önmagával szemben támasztott elvárásoktól. A Nemzeti alaptantervben megnevezett értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak magatartást irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát. Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segítő beállítódásokat, motívumokat, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és az önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

I.4.2. Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Ennek során tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét, különös tekintettel Gyöngyös építészetére, történetére, a város és a Mátra környezetének természeti és gazdaságföldrajzi jellemzőire, néprajzi értékeire. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit.

Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése. A NAT a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre ösztönzi.

I.4.3. Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Tanulóinkat iskolás éveik alatt is olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal kell gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyi-

tott társadalmakban. Fontos az is, hogy európai identitásuk megerősödésével nyitottak és elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. Az iskolák és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

I.4.4. Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának, s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösség életében és/vagy a politikai életben. Olyan részvétel, amelyet a megfelelő tudás, a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, az erőszakmentesség jellemez, és az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete vezérel. A Magyar Köztársaság közoktatási rendszerének tehát egyik alapvető feladata olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását.

Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges. A megfelelő ismeretek az Ember és társadalom műveltségi területre koncentrálódnak, a képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet teremthet lehetőségeket. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek (pl. a társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmódhoz való jog felismerésének képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége), értékorientációk, beállítódások (pl. felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedés) elsajátítását döntően a tanulók aktív részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások minősége, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosíthatja.

I.4.5. Gazdasági nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő, és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető el sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság. Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni a globális versenytérben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé. A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági éssze-

rúség iránt. Értsék a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét.

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is. Ezért is kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

I.4.6. Környezettudatosságra nevelés

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását, és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A fenntartható fejlődés feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatívan gondolkodnak, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság területén, és felelősséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikért.

Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, akkor képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén, és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartásnak a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvnek kell lennie egyéni és közösségi szinten egyaránt.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében. Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét.

Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése válják meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

I.4.7. A tanulás tanítása

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata.

A tanulás számos összetevője tanítható. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. Törekedjenek arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében, vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket. A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása, a könyvtári és más információforrások használata elsősorban a következőket foglalja magában: az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, kooperatív munka; az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.

A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulási formák, amelyekhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használata révén. Ismerniük kell a könyvtári keresés módját, a keresés eszközeit, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. El kell sajátítaniuk az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját.

A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállító terem, a művészeti előadás színtere, de akár a „szabadtér” is.

A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában.

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat. Törekednie kell a

gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatt vállalásra, az értékelésre, az érvelésre. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése.

Az iskolai tanítás-tanulási folyamatba külső szakértő is bevonható. A külső szakértő kiválasztásáért a külső szakértő által közölt ismeretek és az iskolai pedagógiai program összhangjáért az igazgató a felelős. A külső szakértő a tanítási órán a kijelölt pedagógus közreműködésével, a tanulási folyamat pedagógiai szempontból történő kontrollja mellett vehet részt a tanítási folyamatban.

I.4.8. Testi és lelki egészség

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében: minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, fiatalokat arra, hogy önálló életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok –, egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit. Készítsenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utasbalesetek elkerülésének módjaira, a közlekedési tolerancia fontosságára. Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására). Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek – különösen a serdülőknek – a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel. Az

egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

I.4.9. Felkészülés a felnőttlét szerepeire

A felnőttlét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaeorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak a megismerése tevékenységek és tapasztalatok útján. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra.

Az iskolának – a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket.

A pályaeorientáció csak hosszabb folyamat során, és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órák és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul. Kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaiilag tervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetencia fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmódok kialakítása. A szociális és társadalmi kompetencia fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek (pl. vállalkozó-, gazdálkodó- és munkaképesség).

I.5. Az iskola integrációs és képesség-kibontakoztató programja

Az iskola a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált keretek között megvalósítandó képzésével egészíti ki nevelési - oktatási programját.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. MKM. rendelet 39/D. és 39/E. §-a két olyan oktatási-szervezési formát tartalmaz, amely támogatással ösztönzi a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált keretek között megvalósuló iskolai nevelésének-oktatásának megszervezését. Iskolánk a rendelet értelmében a képesség-kibontakoztató programba kapcsolódott be.

Ennek alkalmazásához elengedhetetlen néhány olyan intézményi és szervezési feltétel, amely biztosítja a törvényes kereteket, amelyen belül az integráció megvalósulhat.

A jogszabályoknak megfelelő heterogén csoportokat alakítunk ki. Az oktatás, nevelés, valamint az integráció számos területen követel új készségeket, módszereket, ismereteket az intézményünk dolgozóitól.

A hátrányos helyzetű családokból érkező gyerek mind intellektuálisan, mind szocializációban, pszichológiai fejlődésben nagymértékben eltér, jelentős különbséget mutat a többségi családok gyermekeivel szemben.

Megoldásra váró probléma az is, hogyan lehet egyéni fejlődést támogatni, a lemaradó gyerekek szükségleteit figyelembe venni úgy, hogy az oktatás teljes mérete a többi gyerek számára is optimális legyen.

Problémát okoz a meglévő kulturális különbség, a másik kultúra ismereteinek hiánya az iskola és a családok közötti együttműködésben, a gyerekek egymás közötti együttműködésben. Feladatunk a társadalomban meglévő előítéletek mérséklése.

I.5.1. Az alkalmazás feltételei

I.5.1.1. Integrációs stratégia kialakítása

I.5.1.1.1. Helyzetelemzés az integráció szempontjai alapján

Minden tanévben meg kell határozni az alábbi adatokat:

- az intézmény tanulói létszáma,
- a hátrányos helyzetű tanulók létszáma,
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók létszáma,
- SNI tanulók létszáma.

I.5.1.1.2. Stratégia a feladatok végrehajtására:

- Munkacsoport létrehozása (igazgató, igazgatóhelyettes, ifjúságvédelmi felelős) a feladatok koordinálására.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók listájának összeállítása, szülői egyetértő nyilatkozatok, határozat az igazgató által javasolt tanulók részvételéről.
- Minden tanulónak egyéni fejlesztési terv, fejlesztési napló készítése.
- Képesség- kibontakoztató foglalkozások tartása a feltárt, hiányosságokat mutató területek fejlesztésére.
- Diagnosztikai mérések végzése a tanulók fejlettségi szintjének megállapítására.
- Értékelő eszmegbeszélések pedagógusok, szülők részvételével.
- Normatív támogatás igénylése a képesség-kibontakoztató program megvalósítására.

I.5.1.1.3. Célok és feladatok, alapelvek meghatározása

A képesség-kibontakoztató és az integrációs felkészítés, a résztvevő tanulók nevelése és oktatása, tudásának értékelése integrációs program alkalmazásával történik, az *egyéni különbségekre alapozott* nevelés kialakításával. Mivel a tanulók közötti különbségek rendkívül sokfélék, fontosnak tartjuk a differenciálást, amely nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel.

A differenciálás a gyermek számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti. Ehhez figyelembe kell venni a tanuló előzetes tudását, gyengébb és erősebb területeit. Milyen az érdeklődési köre, törekvése, amelyek a személyiségére jellemzők. Milyen speciális érdeklődése van/nincs, feltárandók a személyiségének gyengébb/erősebb jellemzői is. Az iskolai nevelés-oktatás programja igazodik az intézmény adottságaihoz, ahhoz a gyermekanyag összetételéhez, amelynek oktatását-nevelését ellátja.

I.5.1.2. Az iskolába való bekerülés előkészítése

- a) Olyan módszerek alkalmazását szorgalmazzuk, amelyek jól igazodnak a kisiskolások életkori sajátosságaihoz. Az óvodák tájékoztatják az elsős tanítókat a gyermekek eddigi eredményeiről (Sindelar-fa, DIFER-mérés). A tanítók ezen kívül különböző programokon (iskolánkban rendezett Bábvesztivál, óvodások iskolalátogatása, a leendő elsős tanító néni óvodai hospitálásai) szereznek részletes információkat még az iskolába lépés előtt a tanulókról.
- b) A jogszabályoknak megfelelően heterogén osztályokat alakítunk ki.
- c) Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése:
  - Szülői házzal:
  - Állandó kapcsolattartás a szülőkkel az együttgondolkodás céljából. Tapasztalat és információcsere.
  - Gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal:
  - Folyamatos együttműködés a tankötelezettség teljesítése és életviteli problémák megoldása érdekében.
  - Szakmai és szakszolgálatokkal:
  - Együttműködés a Nevelési Tanácsadóval, a Heves Vármegyei Gyógypedagógiai Szakszolgálattal.
  - Középfokú oktatási intézményekkel:
  - Nyomon követő rendszer a helyi középiskolákkal. (Középiskolák visszajelzései a tanulókról.)
  - Kisebbségi önkormányzattal:
  - Munkatársaik segítséget nyújtanak a szülők meggyőzésében az iskola pozitív megítélésének elérésére, a tanulói életutak tervezésében.
  - Civil szervezetekkel.

I.5.2. A tanítást – tanulást segítő eszközrendszer

Elsődlegesen azokat a kulcskompetenciákat kell fejleszteni, amelyek saját soruk alakításához nélkülözhetetlenek, melyre minden egyénnek szüksége van a saját boldogulásához. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, hiszen az életen át tartó tanulásra, a társadalomban való aktív részvételre csak ez által válik alkalmassá.

I.5.2.1. Kulcskompetenciákat fejlesztő programok

I.5.2.1.1. Az önálló tanulást segítő fejlesztés

- az önálló tanulási képesség kialakítását, egyéni és kiscsoportos foglalkozások keretében, fejlesztőpedagógusok bevonásával biztosítja az intézmény. Ezen kívül tantárgyi kereteken belül valamennyi pedagógus speciálisan egyénre szabott fejlesztéseket valósít meg.
- a tanulók önálló – életkornak megfelelő – kreatív tevékenységére épülő foglalkozások, iskolai szakkörök: kommunikációs képességet fejlesztő és művészeti ágakat lefedő képességfejlesztés,
- a szociális kompetencia fejlesztését szolgálják az osztályfőnöki órák keretébe épített, szakemberek által tartott előadások, előadássorozatok, amelyek az életkor sajátos problémáival foglalkoznak,
- kooperatív tanulási technikák alkalmazása a magyar és matematika tantárgyak tanításában (TIOK),
- továbbtanulásra felkészítés a 8. osztályt végzőknek,
- mentálhigiénés programok (egészségnevelési hét).

I.5.2.1.2. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok és szabadidő tevékenységek

- Az iskola olyan szakembert foglalkoztat, aki – megfelelő szakképesítéssel – gyermek és ifjúságvédelemmel foglalkozik, rendszeres és szükséges kapcsolatot tart a gyermekkel és a szülőkkel is.
- A különböző művészeti szakkörökbe igyekeznek a szaktanárok a gyermeket bevonni: kerámia, dráma, tánc, énekkar, rajz, báb.

I.5.2.1.3. Az integrációt elősegítő módszertani elemek

- egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés – egyéni foglalkozások, egyéni bánásmód,
- kooperatív tanulásszervezés a TIOK keretében, széleskörű, használható tudáshoz juttatás,
- projekt módszer – komplex intézményi programok, projekt tanítás, napközi otthonban történő alkalmazás,

I.5.2.1.4. Műhelymunka – a pedagógusok együttműködésének formái:

- értékelő esetmegbeszélések: osztálytanító, szaktanár, fejlesztő pedagógus, napközis nevelő,
- problémamegoldó fórumok az osztálytanítók, a foglalkozásvezetők, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, illetve az iskolavezetés képviselőjével,
- belső hospitációs rendszer, hospitálásra épülő együttműködés – kooperativitás a pedagógusok között.

I.5.2.1.5. Szöveges értékelés

- szöveges értékelés 1. évfolyamon és 2. évfolyam 1. félévében
- egyéni fejlődési naplók vezetése.

I.5.2.1.6. Multikulturális tartalmak

Multikulturális tartalmak megjelenítése a napi gyakorlatban, illetve projektbe rendezve.

I.5.2.1.7. A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

- A tanulók segítése a középfokú iskolákkal kialakított partneri együttműködés keretében.
- Pozitív motiváció az ismeretszerzésre, pályaválasztásra.

I.5.2.1.8. A kollégák továbbképzése

- Integrációs képzés,
- Hatékony tanuló-megismerési technikák,
- Kooperatív technikák csoportban,
- Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése a hátrányos helyzetű gyermekek integrációja érdekében.

I.5.3. Elvárható eredmények

- Az iskolai nevelés – oktatás legyen képes a szociális helyzetből és a képességek különböző fejlettségéből adódó hátrányok ellensúlyozására.
- Csökkenjen a hátrányt jelentő különbségek mértéke az integráció során.
- Csökkenjen az iskolai hiányzások óraszám.
- Osztályismétlésre a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók minél kisebb számban kényszerüljenek.
- Az egyéni munkarendben tanulók száma csökken a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében.
- Intézményi „párbeszéd” kezdődjön/folytatódjon a szülői házzal.
- A tanulók bemeneti és kimeneti méréseredményei pozitív irányú fejlődést mutassanak.

I.6. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszköz- és eljárásrendszere:

Célunk, hogy a tanulókat pozitív tevékenységre készítssük, valamint kiküszöböljük, visszaszorítsuk a negatív hatásokat.

Eszköz- és eljárásrendszerünk

- igazodik a tanulók életkori sajátosságaihoz,
     értelmi fejlettségéhez,
     képességeihez,
- igazodik a pedagógus személyiségéhez,
     felkészültségéhez,
     stílusához,
- igazodik a mindenkori szituációhoz és annak tartalmához oly módon, hogy a leghatékonyabb alkalmazást tegye lehetővé.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek:

1. Közvetlen módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1 Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	<ul style="list-style-type: none"> – Követelés. – Gyakoroltatás. – Segítségadás. – Ellenőrzés. – Ösztönzés. 	<ul style="list-style-type: none"> – A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. – Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. – Hagyományok kialakítása. – Követelés. – Ellenőrzés. – Ösztönzés.

2 Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	<ul style="list-style-type: none"> – Elbeszélés. – Tények és jelenségek bemutatása. – Műalkotások bemutatása. – A nevelő személyes példamutatása. 	<ul style="list-style-type: none"> – A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. – A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3 Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	<ul style="list-style-type: none"> – Magyarázat, beszélgetés. – A tanulók önálló elemző munkája. 	<ul style="list-style-type: none"> – Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. – Vita.

I.7. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Iskolánk pedagógiai programja a NAT-ban, a kerettantervben leírt és képviselt értékekre, valamint a helyi sajátosságokból adódó hagyományokra és szükségletekre épül.

Két alapvető **feladatunk**:

- a NAT-ban és a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, el-sajátíttatása,

- valamint az ezt megvalósító differenciálás,

azt a célt szolgálja, hogy tanulóink

- az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal,
- érdeklődési körüket érintő tevékenységekkel,
- szervezett ismeretközvetítéssel,
- spontán tapasztalataik révén

minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Képzésük tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori fejlettségéhez méretezett

- kiválasztással,
- elrendezéssel.

A tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók:

- műveltségét,
- világszemléletük, világképük formálódását,
- társas kapcsolatát,
- eligazodásukat saját testükön, lelki világukban,
- tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

A helyi tantervek összeállításánál is elsődleges szempont volt a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Ennek megfelelően a nevelési, tanítási, tanulási folyamat teret ad:

- a színes, sokoldalú – iskolai életnek,
– tanulásnak,
– játéknak,
- fejleszti – a tanulók önismeretét,
– együttműködési készségüket,
- hozzájárul – életmódjuk,
– szokásaik,
– az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Ezen célkitűzések alapján az alábbi konkrét pedagógia feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőket:

I.7.1. Az értelem kiművelése területén elvégzendő feladatok

a) A pozitív tanulási motívumok kialakítása, elsajátítása, fenntartása:

- a megismerési vágy fejlesztése, kielégítése az érdeklődés pozitív élményekkel történő felkeltésével, a kielégítést szolgáló, örömet adó aktivitás lehetőségének biztosításával,
- a felfedezési vágy felkeltése a felfedező tanulás, a problémamegoldó tevékenység intenzív, élményt nyújtó folyamatával,
- a játékszeretet és az alkotásvágy fejlesztése újabb és újabb fejlesztő játékok megtanulásával/ megtanításával; az egyes témák feldolgozása során a játékosság, a szimuláció gazdag eszköztárának biztosításával; a tanítás-tanulás, a nevelés folyamatában (rendszeres) alkotó jellegű feladatok alkalmazásával,
- a tanulási teljesítményvágy optimalizálása a reális tanulási igény szint kialakításával és a (beskatulyázás-mentes) reális értékeléssel,
- a tanulási életprogram fejlődésének segítése a tanulás értelmének megmutatásával, beláttatásával, a továbbtanulási szándék, az önfejlesztés igényének kialakíttatásával,

b) Az értelmi képességek fejlesztése:

- a tanulási képesség fejlesztése a kognitív képességek fejlesztésével, a tanulási módok optimalizálásával,
- a tapasztalati és az értelmező tanulás elsajátíttatása (a tanulók egymástól tanulnak, egymást utánozzák, meghallgatják mások véleményét, együttműködnek, vitatkoznak, versengenek).

I.7.2. A segítő életmódra nevelés területén elvégzendő feladatok:

a) A szociális értékrend fejlesztése (szociális motívumok):

- a szociális kompetencia komponenskészleteinek gyarapítása a szociális viselkedés alapvető szabályainak megismerésével és elsajátításával,
- a pozitív egyéni értékrend kialakulásának segítése, megszilárdítása a másik, a mások érdekeit is figyelembe vevő, segítő magatartás, cselekvés tudatosításával, szociális attitűdök és meggyőződések kialakításával, fejlesztésével.

b) A szociális képességrendszer fejlesztése:

- szociális ismeretek tanulásával, tanításával szociális szokások és minták megismertetésével, szociális képességek, készségek kialakításával, fejlesztésével,
- a szociális kommunikáció fejlesztése az iskolai és iskolán kívüli tevékenységek és feladatok társas, csoportos helyzetbe helyezésével,
- a kötődés képességének kialakítása, fejlesztése a tanítványok kötődési hálójának megismerésével, s annak indirekt módon történő gazdagításával,
- csoportlétre, szervezeti és társadalmi létre való képesség fejlesztése kooperatív tanulási technikák, csoportmunka alkalmazásával a nevelési, tanulási- tanítási folyamatban, különböző szerepek biztosításával az osztályban,
- érdekérvényesítő képesség, együttműködés, a vezetés, a versengés képességének fejlesztése a tanulói jogok, kötelességek megismertetésével, gyakoroltatásával, a segítő együttműködés rendszeres alkalmazásával, változatos formáinak biztosításával, a sport és a különböző versenyjátékok, versenytevékenységek során a szabálykövetés és a segítség gyakoroltatásával.

I.7.3. Az egészséges és kulturált életmódra nevelés területén elvégzendő feladatok:

a) A test és a lélek harmonikus fejlesztése érdekében:

- az élő és élettelen környezet jelenségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása,
- az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése,
- a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása,
- az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása,
- a tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása,
- a testmozgás iránti igény felkeltése,
- a tanulók testi képességeinek fejlesztése.

b) Egészséges, edzett személyiség kialakítása:

- az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása,
- az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

I.7.4. A szakmai képzés alapozása területén elvégzendő feladatok:**a) A tág értelemben vett alkotóképesség (tapasztalati és értelmező) fejlesztése.**

Mindezek érdekében:

- a szabályhasználat képességének fejlesztése,
- a gondolkodási műveletek fejlesztése,
- a grafomotoros képességek fejlesztése,
- a gondolkodási képességek fejlesztése,
- a grammatikai képességek fejlesztése.

b) A tehetség gondozás:

- Az általános alapok fejlesztése, a tehetséges tanulók felismerése, fejlődésük elősegítése, támogatása:
- a tanórákon és azon kívül változatos szervezeti és módszerbeli megoldások alkalmazásával (differenciálpedagógia),
- az iskolán kívüli fórumok egyre hatékonyabb kihasználásával.

I.7.5. Az erkölcsi nevelés területén elvégzendő feladatok

Fontosnak tartjuk az erkölcsi ismeretek oktatását a nevelési-oktatási folyamat egészében, amely során vizsgáljuk:

- az embernek a világban, családban, közösségben betöltött szerepét, érintve a barátság témáját is,
- az emberi együttélés alapjait, a békességre törekvés kapcsán a megbocsátást,
- a szeretet és az igazságosság kérdését,
- az emberek sokféleségét és egymás elfogadásának szükségességét,
- az emberiség (és emberség) alapvető életszabályait,
- a környezetvédelmet, amely a szabadban szerzett közös élményekre (kirándulások, terepgyakorlatok) épít,
- a legfontosabb ünnepeinket, a családi évfordulóktól kezdve a nemzeti és vallási ünnepekig,
- a "Ki vagyok én? Mit jelent számomra a család, a lelkiismeret, a boldogság?" kérdéseket,
- a családot, az embert (a test, a lélek, a vérmeérséklet, a jellem, az emberek különféle céljai),
- a világ legelterjedtebb vallásait, majd a minden vallásban közös erkölcsi útmutatót, az emberi lelkiismeretet,
- a boldogság elérésének lehetőségeit és feltételeit,

- az emberi jogokat és kötelességeket, a becsület és hazugság, valamint az erény és a bűn kérdését,
- a környezetvédelem és az ökológia feladatait, hiszen nyilvánvaló tény, hogy kiegyensúlyozott, harmonikus, boldog élet csak erre alkalmas környezetben képzelhető el,
- mit tud tenni a 10-14 éves gyerek a környezetéért: vigyáz az erdők, vizek, s a közvetlen környezete tisztaságára,
- 13-14 éves korban önmaguk megítélését, személyiségük megtalálását: "Ki vagyok? Milyen vagyok?"
- ki és mi befolyásolja egyéniségük kialakulását (öröklött tulajdonságaik és a nevelés, környezetük, kultúrájuk vagy kulturátlanságunk és az őket körülvevő közösség),
- hogyan hatnak jellemfejlődésükre egyes személyek (példaképek és bálványaik), az újságok és a filmek vagy akár csak a tévéreklámok,
- mi a szerepe a családnak, ha sokszor csak azt érzi egy kamasz, hogy korlátozzák, s hogy elege van már a szüleiből is,
- mennyiben alakíthatják maguk az életünket,
- a lelkiismeretük gátolja, vagy segíti a fejlődésüket,
- az előítéleteket: természetes és szükségzerű, hogy az ember értékeli a napi eseményeket és embertársait, természetellenes azonban, ha a valós megismerést megelőzi a többnyire negatív előítélet. Környezetünk, a tévé és a hírlapok mind-mind alakíthatják és erősíthetik a tanulók hamis világlátását, amely számtalan felesleges konfliktus forrásává válhat. A megoldás: nyitott lélekkel elfogulatlan, jóindulatú megismerésre kell törekedni.
- az emberi összeütközések feloldásának módjait, a konfliktusok feloldásának lehetőségeit, az agresszivitás megszelídítésének praktikáit,
- a multikulturális tartalmakat:
  - a magyarországi cigányság történetét,
  - hagyományait,
  - hagyományos mesterségeiket,
- a fogyasztói társadalmak és a fogyasztói szemléletmód környezetpusztító hatását: a felhalmozás, a túlfogyasztás; a kipufogógáz és a vegyi üzemek okozta károk, a talaj, a vizek és a levegő megmérgezését, és ennek katasztrofális következményeit,
- a társas élet nélkülözhetetlen elvárásait, az udvariassági szabályok gyakorlatban történő alkalmazását.

I.8. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

Iskolánkban a közösségfejlesztés főbb területei:

a) tanórák

- szaktárgyi órák,

- osztályfőnöki órák,
  - múzeumpedagógiai órák
  - úszás órák
- b) tanórán kívüli foglalkozások
- napközis, felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozások
  - séta, kirándulás, tanulmányi kirándulások, táborok,
  - erdei iskola (6. évfolyamon)
  - múzeumpedagógiai órák
  - szakkörök
  - projekt-és témanapok (ÖKO-nap; Pályaorientációs nap, Nemzeti összetartozás napja – Határtalanul!)
  - üzemlátogatások
- c) diákönkormányzati munka
- d) szabadidős tevékenységek

Mind a négy terület tevékenyen hozzájárul

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együttérző magatartás kialakításához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink a következők:

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg a társas együttélés azon alapvető szabályait, amelyek a közösségekben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek,
- megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit,
- sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások: a másság iránt, becsülje meg ezeket,
- valamilyen módon közvetlenül is vállaljon részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában,
- legyen képes a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fennhatóságát,

- váljon érzékennyé környezete állapota iránt.
- kapcsolódjon be közvetlen környezete értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá,
- szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén,
- legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni,
- tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvükön szabatosan kommunikálni,
- az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani,
- ismerje meg a környezet leggyakoribb egészségét, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait,
- kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez,
- tanuljon meg tanulni,
- tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet,
- legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésre,
- tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok megvalósítása:

a) A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok:

A tanórán részt vevő tanulók egy osztályközösség tagjai, akiket:

- a közösségi érdek,
- a közös cél,
- a közös értékrend és
- a tudat tart össze.

Mivel az osztályközösség egyrészt a tanulók fő iskolai tevékenységének, tanulmányi munkájának összefogó kerete, alapvető élet- és munkaközössége, másrészt pedig valójában a tanulók spontán, véletlenszerű csoportja, legfontosabb célunk ebből a (leginkább) nem nevelési szempontból összetömörült csoportból olyan valódi közösséget formálni, amely:

- a közös cél érdekében hajlandó a közös értékrend elfogadására,
- és képes az iskola szervezett keretein belül ennek megfelelően viselkedni, munkálkodni.

Ennek érdekében az alábbi feladatok megvalósítására törekszünk:

- a tanulás támogatása:
kölsönös segítségnyújtással,
közösségi ellenőrzéssel,
a tanulmányi- és a munkaerkölcs erősítésével,
- a tanulók kezdeményezéseinek segítése,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítése,
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatóval, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével)
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, öngazgató képességének (ki)fejlesztése,
- a folyamatosság biztosítása: a már elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon a már elért eredményekre való építés,
- olyan nevelőkollektíva kialakítása (megtartása), mely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja,
- különböző változatos munkaformákkal (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny...) az együvértarozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

b) A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai:

A tanórán kívüli foglalkozások a közösségfejlesztés kötetlenebb tevékenységi formái, és a közösen átélt kirándulások, túrák, napközis szabadfoglalkozások érdelemmel teli élményei a közösségfejlesztés kiváló területei.

Feladata:

- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,
- átgondolt játéktervvel és a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését,
- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek,
- a sokoldalú és változatos foglalkozások (irodalmi, zenei, képzőművészeti stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez,
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet, és a környezet iránti felelősség érzését.

c) A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

A diákönkormányzat érdekérvényesítő funkciója mellett hangsúlyozott szerepet kap az öntevékenységre, önszerveződésre való nevelés is, melynek keretében a tanulók a pedagógusok segítségével saját fejlettségüknek megfelelő szinten, önállóan intézik saját ügyeiket. A diákönkormányzatnak célirányos tevékenységéhez szervezettségre van szüksége. Demokratikus

úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

Feladata:

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban, és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,
- a közösség iránti felelősségérzet, felelősségtudat kialakítása, fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése,
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

d) A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz, és hatása nemcsak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is.

A tevékenységeket élményre épülő, problémamegoldást fejlesztő módszerekre kell építeni.

Feladata:

- jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel, valamint a tevékenységet segítő külső szakemberekkel,
- olyan közösségek létrehozása, amelyek nem csak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket,
- a csoporton belüli kapcsolatok erősítése,
- a csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, a társak és a foglalkozásvezetők elfogadása, az együttműködés megalapozása, fejlesztése,
- a tevékenységformákat használni a kölcsönösség és az egyéni képességekre, aktivitásra való építés,
- az egyes tevékenységformák tematikájának kidolgozását határozza meg az elsajátítandó ismeretek készségszintűvé alakítása mellett az életkor- és a rétegspecifikus jellemzők figyelembevételével, és az egyedi személyiséghez alkalmazkodó kapcsolatteremtési módok,
- a tevékenységformák kialakításában törekedni kell arra, hogy a résztvevők adottságára építve érdeklődésük ne alkalmanként, véletlenszerűen érvényesüljön, hanem tartós aktivitásra ösztönözzön,

- olyan erős érzelmi – értelmi felhívó erővel bíró témák kijelölése, amely során csodálkozva fedezhetik fel önmagukban a másik iránti érdeklődés, részvét, megértés, türelem szándékát és képességét, erősítve ezzel a közösséghez való kötődést,
- olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatokat pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére, valamint hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására.

I.9. A szociális hátrányok enyhítése

Mottó: Segítenünk kell a gyermeknek abban, hogy megtanulja kezét kinyújtani az iskola felé, az iskolának pedig a gyermek után kell nyúlnia, hisz mindkettőnek szüksége van a másikra.

Helyzetelemzés:

Intézményünk elsődleges feladata a minél magasabb szintű oktatás-nevelés. Ezt igyekszünk kiegészíteni olyan szociális érzékenységgel, mellyel partnerként részt vállalunk a szociális hátrányok enyhítésében. Elfogadjuk, hogy a gyerek környezete is a gyerekhez tartozik, és nem tudnak eredményesen tanulni, ha környezetükben zavar van.

A demográfiai csökkenés ellenére iskolánk létszáma enyhe mértékű növekedést mutat. Sajnos ezzel párhuzamosan nő azoknak a tanulóknak a száma, akik egyre nehezebb körülmények között élnek. A családok zöme még mindig a munkanélküliséggel és anyagi gondokkal küzd. Sok esetben a szülők megromlott kapcsolata következtében kerül a gyermek hátrányos helyzetbe. Egyre több tanulónk van, akik vidékről utaznak az intézménybe. E jelenségek fokozott figyelmet érdemelnek, hiszen az ezekből származó hátrányokat kompenzálni kell. Programokkal igyekszünk segíteni a hátrányos tanulók beilleszkedését, folyamatos fejlődését. Nevelési programunkban elsősorban távlati tervezéssel foglalkozunk. Évről-évre a helyzetfelmérés után meghatározzuk a tevékenység célját, valamint a lehetőségek számba vételével a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat.

Hátrányossági faktorok:

- A társadalmi létminimum alatt élők, nagycsaládosok, megoldatlan lakáshelyzetűek, etnikailag hátrányos helyzetűek,
- deviáns családban élők,
- egészségileg veszélyeztetett szülők gyerekei,
- a rendkívül alacsony iskolázottságú szülők gyerekei,
- azok, akiket nem szüleik nevelnek,
- hospitalizációs tüneteket mutatók,
- elhanyagoló szülők gyerekei,
- bejáró gyerekek.

Szociális célkitűzésünk:

Segítségnyújtás a gyerekek korának megfelelő kompetencia kialakításában, az iskola érzékenyebbé tétele a gyerekek szükségleteire.

Programjaink célja:

1. Segíteni a tanulókat
  - beilleszkedését az iskolai környezetbe,
  - egyéni ütemű fejlődését.
2. Hátrányos körülmények között élő tanulók segítése, nehézségek leépítése és megszüntetése a szocializáció folyamán.
3. Tekintet nélkül arra, hogy milyen szociális közegből való a gyerek, a nevelés során a szerepelvárásokkal, társadalmi követelményekkel való megismertetés, képessé tétele az ezekkel való kritikus szembenézésre.
4. A személyes és továbbtanulási előrelépés elősegítése a pályaválasztás időszakában.
5. Kapcsolat kialakítása és fenntartása iskola-család, támogató intézetek között.
6. Szükségletek és helyi erőforrások feltérképezése.
7. Szülői közösségek és csoportok felvilágosítása a szülőknek járó szolgáltatásokról, értekezletek, megbeszélések keretében.
8. Problémák észrevétele.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják**A hátrányos, a halmozottan hátrányos és a roma tanulók esélyegyenlőségének biztosítása:**

A roma és a HHH tanulók tanulmányi eredménye, elsősorban az otthoni környezet ingerszegénysége miatt, gyengébb, mint kortársaiké. Jelentős befolyással bír, hogy az óvodai ellátást a roma tanulók szülei nem, vagy csak kevés ideig veszik igénybe. A tanulók ebben az esetben már az iskolába lépés előtt lemaradnak az iskolatársaikkal szemben, mivel nem alakulnak ki náluk a közösségben való foglalkozás szabályai. Alacsony a koncentráció képességük, ezért nehezen illeszkednek be az iskola közösségeibe a különböző egyéni foglalkozások ellenére.

A támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását, a roma és a HHH gyerekek hátrányainak kompenzálását és az esélyegyenlőség előmozdítását az iskola minden tevékenysége során figyelembe veszi és alkalmazza:

- a beiratkozásnál, felvételinél,
- a tanításban, az ismeretközvetítésben,

- a gyerekek egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- a tanulói előmenetelben,
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában,
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
- a továbbtanulásban, pályaorientációban,
- a humánerőforrás-fejlesztésben, a pedagógusok szakmai továbbképzésében,
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

Feladataink, programjaink az esélyegyenlőség biztosítása érdekében:

- Az oktatásban részt vevő roma és HHH tanulóinkban is igyekszünk tudatosítani a megszerzett ismeretek értékét.
- Az iskola kezdő évfolyamán a bemeneti mérések elvégzésével már a tanév elején kiszűrjük azon gyermekeket, akik a mindennapi tanulás terén elmaradnak társaiktól az osztályban. A lemaradást egyéni foglalkozáson, felzárkóztatáson, a differenciált oktatás alkalmazásával igyekszünk fejleszteni.
- A felsőbb évfolyamokon is figyelmet fordítunk a lemaradó tanulók tanulmányi előmenetelére. A jelentős lemaradásokat differenciált oktatással és a csoportmunka alkalmazásával pótoljuk, illetve konzultálunk az osztályfőnökökkel, és értesítjük a szülőket is.
- Minden esetben arra törekszünk, hogy az évfolyam követelményeinek alapjait a lehető legalaposabban sajátítsa el minden tanítványunk. Ez lehetőséget teremt tanulóink számára a folyamatos haladásra, az évvesztés elkerülésére.
- Különös figyelmet fordítunk azon tanulókra, akik viselkedésében magatartászavaros jegyeket fedeztünk fel. A probléma megoldása érdekében együttműködünk az érdekelt szervezetekkel.
- Tanulóinknál törekszünk arra, hogy felismerjék a tanulás fontosságát.
- Az önkéntes tanulás, a tanulás iránti vágy felkeltése sok, iskolába nem való problémától mentesítheti az iskolát.
- Dokumentáljuk ezen tanulók fejlesztését, illetve a felzárkóztatás végén a kontrollmérést.

Rövid távú célok:

- A roma és a HHH tanulók tanulási sikerességét befolyásoló tényezők vizsgálata és felismerése.
- A roma és a HHH tanulók tanulmányi sikerességét segítő programok kidolgozása és elindítása.
- A roma és a HHH tanulók integrált oktatásának megszervezése. A párhuzamos osztályokban meglévő eltérő arányok csökkentése.

- Az alapkészségek fejlesztését kiemelten kezelő programok iskolai kidolgozása és elindítása.
- Tanórán kívüli foglalkozások szervezése a tanulói lemaradások csökkentése és a tehetségek gondozása érdekében.
- A bemeneti mérések alkalmazásán alapuló egyéni fejlesztés kidolgozása és iskolai alkalmazása.
- Kapcsolatfelvétel az érintett tanulók szüleivel, fogadóórák tartása.

Középtávú célok:

- A roma és a HHH tanulók tanulmányi eredményének javítása.
- A roma és a HHH tanulók lemorzsolódásának csökkentése a 8. évfolyamot elvégzők arányának növelése.
- A roma és a HHH tanulók beiskolázások növelése az érettségit adó középfokú intézményekbe.
- Az országos mérési eredmények javulása a roma és a HHH tanulók eredményeiben.
- A roma és a HHH tanulók számának és arányának növekedése a tanórán kívüli foglalkozásokon.
- Pályázati lehetőségek igénybe vétele a roma és a HHH tanulók képzésének segítése érdekében.
- Hatékony kapcsolat kialakítása az óvodával az óvoda-iskola átmeneti nehézségek leküzdése érdekében.
- Az egyéni fejlesztési tervek kidolgozása és megvalósítása indokolt esetekben.
- A pedagógusok célzott továbbképzésének szervezése (fejlesztő pedagógia, kompetencia alapú oktatás) a roma és a HHH tanulók hatékonyabb oktatásának érdekében.
- Folyamatos szülői kapcsolattartás.

Intézkedési terv a hátrányos, a halmozottan hátrányos és a roma tanulók esélyegyenlőségének biztosítása érdekében

Helyzetelemzés megállapítására (problémára) hivatkozás	Cél konkrét szöveges megfogalmazása	Intézkedés leírása	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának háttérje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor rövidtávon (1 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor közép-távon (3 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor hosszútávon (6 év)
Gyenge szülőiskola kapcsolat	Együttműködő szülői közösség	Családlátogatás, felvilágosítás, együttműködés	Osztályfőnökök, igazgató	Folyamatos	Szülői értekezletek látogatottsága	A fogadóórák látogatottságának növekedése	Együttműködő szülői közösségek kialakítása
Keves az óvodában töltött idő 5 éves kortól	Óvodába járás arányos elhelyezése 5 éves kortól	Szoros kapcsolat kialakítása az óvodával.	Alsós munkaközösségek tagjai, igazgató	Iskolai beíratás előkészítése, novembertől – áprilisig, ill. folyamatos	Kevesebb tanuló küzd beilleszkedési nehézségekkel.	Szorosabb az óvoda-iskola kapcsolat	Több felkészültebb gyerek az első évfolyamon.
Szegregált osztályok kialakulása, információhiány miatt.	A HHH tanulók arányos elhelyezése.	Az iskola informálása az iskolába iratkozó tanulókról	Alsós munkaközösség tagjai, igazgató	Minden év április vége.	Az első osztályokban egyforma arányok kialakítása.	Az alsó tagozat osztályaiban egyenlő arányok kialakítása.	Az iskolában egyenlő arányok kialakítása.
A roma és a HHH tanulók lemorzsolódása.	Bukások számának csökkentése.	Differenciált oktatás gyakorlati alkalmazása.	Az iskola nevelőtestülete, igazgató	Folyamatos	Bukások számának csökkentése.	Csökken az évismétlők száma.	Nő a középiskolában tanulók aránya.
A roma és a HHH tanulók nem készítenek házi feladatot.	Mindenki készítsen házi feladatot	Megfelelő szintű feladatok adása, az elkészítés segítése.	Az iskola szaktanárai.	Folyamatos, rendszeres.	Rendszeres írásbeli munka otthon is.	Önálló tanulás otthon, iskolán kívül.	Önálló ismeretszerzés képességének kialakulása.
A roma és a HHH tanulók nem készülnek fel a másnapi tanórára.	Felkészülés a másnapi tanítási órára.	Megfelelő tananyag elsajátítása.	Az iskola szaktanárai, tanítói.	Rendszeres, folyamatos.	Az otthoni ismeretszerzés, gyakorlás.	Javuló tanulmányi eredmények.	Az OKÉV felmérések eredményeinek javulása.
Alacsony a roma és a HHH tanulók tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétele	Nagyobb létszámban vegyenek részt a tehetséggondozó szakkörökön.	A tanulás iránti igény kialakítása.	A szaktanárok, tanítók.	A tanév folyamán folyamatos.	Több roma és a HHH tanuló a tehetséggondozó szakkörökön.	A roma és a HHH tanulók tanulási vágyának felkeltése.	Az iskola tanulmányi eredményének javulása.
Alacsony számban vesznek részt a roma és a HHH tanulók az iskolai versenyeken	Több roma és a HHH tanuló vegyen részt az iskolai versenyeken.	A roma és a HHH tanulóknál a verseny-szellem kialakítása	Szaktanárok, tanítók.	A versenyekhez kapcsolódóan értelemszerű.	Több roma és a HHH tanuló részvétele a tanulmányi versenyeken.	A roma és a HHH tanulók versenyeredményeinek javulása.	Az iskola tanulmányi versenyeredményeinek javulása.
A roma és a HHH tanulók közül magas a magatartászavaros tanulók aránya.	A figyelem és koncentráció növelése.	A fejlesztő foglalkozások igénybevétele.	Osztályfőnökök, ifjúságvédelmi nevelő.	A szakszolgálattal egyeztetve folyamatos.	Javul az iskolai fegyelem.	Javul az iskolai fegyelem és tanulmányi eredmény.	Kezelhetőbb tanulók és javuló iskolai tanulmányi eredmény.
A roma és a HHH tanulók OKÉV-es felméréseinek az eredménye gyengébb társaiénál	A roma és a HHH tanulók OKÉV eredményeinek javítása.	Új pedagógiai módszerek bevezetése.	Szaktanárok, tanítók, munkaközösség-vezetők, igazgató	Folyamatos a beiskolázási terv szerint.	Eredményesebb oktató-nevelő munka.	Kompetencia alapú oktatás elterjesztése az iskolában.	Az OKÉV felmérés eredményeinek tartós javulása.
A roma és a HHH tanulók közül kevesen jelentkeznek érettségit adó középiskolába	Több roma és a HHH tanuló jelentkezzen gimnáziumba.	A tudás, mint érték megismeretése és elismertetése.	Osztályfőnökök, szaktanárok, ifjúságvédelmi nevelők.	A továbbtanulás jelzéséig folyamatos, tervszerű.	Több roma és a HHH tanuló továbbtanulása	A roma és a HHH tanulók nagyobb számú továbbtanulása.	A roma és a HHH tanulók nagyobb számban tanulnak tovább gimnáziumban

Felzárkóztató illetve tehetséggondozó programok szervezése

- Iskolánkban mind az alsó, mind a felső tagozatban rendszeresen tartunk korrepetálásokat - a tanulók és szülők igénye szerint -, főleg matematika és magyar tantárgyakból.
- Külön fejlesztőpedagógus foglalkozik fejlesztő foglalkozásokon azokkal a gyerekekkel, akiknek ezt a Nevelési Tanácsadó vagy a Tanulási Képességvizsgáló Intézet javasolta.
- Iskolánk az egyéni munkarend szerinti oktatást is biztosítja azon tanulók számára, akik egészségi vagy más okok miatt - családi, szocializációs zavarok - nem vehetnek részt a hagyományos iskolai keretek között folyó nevelésben, oktatásban.
- Integrált oktatási és nevelési programjainkban olyan gyermekek tanítását, ellátását biztosítjuk, akiknek fogyatékosága ezt lehetővé teszi.
- Délutánonként szakkörök, tehetséggondozó foglalkozások keretén belül foglalkozunk a tehetséges és érdeklődő gyerekekkel, sportfoglalkozásokat szervezünk számukra.
- Napközis és tanulószobai foglalkozásokon segítjük tanulóinkat a helyes tanulási szokások kialakításában.

Önismereti csoportok létrehozása

- Főleg osztályfőnöki órák keretében valósítjuk meg ezt a programunkat szakember segítségével. Különösen fontosnak tartjuk ezt a 10-14 éves gyerekek körében.

Drog- és bűnmegelőzési prevenciós programok

Drogmegelőzés:

Céljaink:

- a fogyasztóvá válás esélyének csökkentése,
- a tanórák keretében a rendőrség szakemberei „megszemélyesítsék” intézményüket, kialakítsák azt a minimális tájékozottságot és bizalmat a diákokban, amely lehetővé teszi, hogy szükség esetén felkeressék őket.

A drogmegelőzést segítő tevékenységformák:

- e célok megvalósítása elsősorban osztályfőnöki órák keretében zajlik.
- kapcsolatot tartunk a rendőrséggel és egészségügyi intézetekkel, ahonnan filmek és szakemberek előadásával igyekszünk prevenciós munkát végezni.
- feladatnak tekintjük e programot kiterjeszteni a szülőkre is. Hiszen nagyon fontos a megelőzés, a korai felismerés, és az időben kért és kapott támogatás. Hiszen alapvető szempont számunkra, hogy tanulóink nevelésében a szülők és az iskola társként működjön együtt.

- külön hangsúlyt fordítunk olyan légkör megteremtésére, ahol tanulóink is képesek jelezni, ha társuknál szokatlan tapasztalnak.

Bűnmegelőzés:

Céljaink:

- az áldozattá és elkövetővé válás esélyének csökkentése,
- a tanórák keretében a rendőrség szakemberei „megszemélyesítsék” intézményüket, kialakítsák azt a minimális tájékozottságot és bizalmat a diákokban, amely lehetővé teszi, hogy szükség esetén felkeressék őket.

A bűnmegelőzést segítő tevékenységformák:

- a nevelési-oktatási folyamat egészében hangsúlyos szerepet kap az alapvető erkölcsi ismeretek elsajátíttatása,
- az erőszakmentes konfliktuskezelő technikák megismertetése,
- DADA-program a 7. évfolyamos tanulóink számára,
- bűnmegelőzési előadások az osztályfőnöki órák keretében, ahol a diákok rendőrség képviselőitől hallhatnak példákkal, megtörtént esetekkel illusztrált előadásokat, és természetesen felvethetik kérdéseiket, problémáikat,
- együttműködés kialakítása a gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményekkel, a rendőrséggel,
- a rendőrség haladéktalan értesítése kiskorú sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanújának felmerülése esetén.

Mentálhigiénés programok

- Nagy súlyt fektetünk a szabadidő hasznos eltöltésére.
- Diákjaink számára rendszeresen szervezünk színházlátogatásokat, műsoros esteket.
- Minden évben immár hagyomány a diáknap megszervezése is.
- Pedagógusaink számára is szervezünk külön színházlátogatásokat, összejöveteleket.

Pályorientációs tevékenység

- Felmérjük tanulóink továbbtanulási terveit már hetedik osztályban.
- Segítünk elképzeléseiket egyéni képességükkel összhangban megvalósítani.
- Pályaválasztási szülőértekezletek és osztályfőnöki órák keretében ismertetjük a térségben és távolabb lévő középiskolák felvételi követelményeit.
- A város középiskoláiból meghívjuk az igazgatókat, a pályaválasztási felelősöket, akik a szülőknek és a gyerekeknek bemutatják az intézményeket, ismertetik a képzési lehetőségeket, s a felmerülő kérdésekre azonnal választ is kapnak az érdeklődők.
- A felvételiket megelőzően biztosítjuk tanulóink számára, hogy középiskolai látogatásokon részt vegyenek.

- A Heves Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamarával karöltve üzem- és gyárlátogatások szervezésével segítjük tanulóink pályaválasztását.
- Kapcsolat tartunk a Munkanélküli Hivatallal, akik a térség foglalkoztatási gondjairól tájékoztatnak, ezzel is segítve a pályorientációs tevékenység megvalósulását.
- A pályaválasztásban bizonytalan tanulók számára szakember segítségét kérjük.

Tehetséggondozó programok

- Tehetséges tanulóink számára biztosítjuk a fejlődési lehetőséget különböző foglalkozások keretében. Iskolánkban e téren kiemelkedik az Énekkar és sportkörök működése.
- Diákjaink rendszeresen indulnak helyi, vármegyei és országos szintű vetélkedőkön, ahol a minél jobb eredmény elérésére törekednek.

Táborozások, kirándulások, országjárások szervezése

- Minden évben az osztályok külön kirándulásokat szervezhetnek.
- A 7. évfolyamosok a Határtalanul! nyertes pályázat esetén határon túli tanulmányi kiránduláson vesznek részt.
- Táborozásokra is van lehetőség. Pedagógusaink az ország legszebb pontjain kínálnak több napos pihenést és hasznos időtöltést diákjaink számára.
- Kapcsolatot tartunk olyan utazási irodákkal, melyek kedvezményes programokat kínálnak számunkra.
- A 6. évfolyamosok minden évben erdei iskolában vesznek részt.

Fesztiválok, bemutatók

- Az Alapítványi bálunkon és Karácsonyi gálaműsorunkon diákjaink számára biztosítunk fellépési lehetőséget.
- Figyelemmel kísérjük a különböző városi szintű bemutatókat, és szívesen vállalunk szereplést.
- Terveink között szerepel, hogy továbbra is részt vegyünk a különböző fesztiválokon, bemutatókon, ahol megmutathatjuk iskolánk sokszínűségét.

Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről

- Szülői értekezleteken, fogadóórákon tájékoztatjuk a szülőket, hogy az arra rászorulóknak milyen támogatást jogosultak igénybe venni.
- Szükség esetén más társintézményekkel együttműködve kívánjuk támogatni szociálisan rászoruló tanulóinkat.

Kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézményekkel, áthelyező bizottságokkal

- Kapcsolatot tartunk a
  - Nevelési Tanácsadóval,
  - Gyógypedagógiai Szakszolgálattal,
  - Családsegítő- és Gyermejköltségi Szolgálattal,
  - helyi önkormányzathoz tartozó Szociális Igazgatósággal, Kormányhivattal
  - Heves Vármegyei Önkormányzat Pedagógiai Szakmai és Közművelődési Szolgáltató Intézményével, Egri POK-kal
  - Járási Hivatallal

Tanulósobai és napközi ellátás biztosítása

- 6-12 éves korig napközi ellátást biztosítunk az ezt igénylő gyerekek számára. Itt lehetőség van a szabadidő hasznos eltöltésére, és a házi feladat elkészítésére. Ebben a pedagógusok szakszerű támogatást nyújtanak.
- 12 éves kor felett - főleg gyengébben tanulóinknak és vidékről bejáró diákjainknak - biztosítjuk a tanulósobát.

Tankönyvtámogatás és étkezési támogatások mértékének meghatározása

- Minden év áprilisában tájékoztatást adunk az ingyenes tankönyvellátás, az általános tankönyvtámogatás és az önkormányzat által biztosított tanszertámogatás igénylésének lehetőségéről.
- Étkezési támogatások igényléséhez javaslatot teszünk az önkormányzat felé.
- Figyelemmel kísérjük az évközben bekövetkező változásokat is, így szükség esetén a családok rendkívüli támogatásához is javaslatot teszünk.

Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon – (Különös tekintettel a „Határtalanul” pályázati kiírás 7. osztályosok számára határon túlra szervezett tanulmányi kirándulásra.)

Táborozásokhoz hozzájárulások, ösztöndíjak

- A szociálisan rászoruló jó tanuló gyerekek részére minden évben meghatározott összegű hozzájárulást biztosít a NÉGYES-O-S Közhasznú Alapítvány és a Diákönkormányzat.
- A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységünket távlati ütemtervben határozzuk meg. Ebben megjelöljük a feladatokat, teljesítés időpontját, valamint a felelős programvezetőt.

I.10. Gyermek- és ifjúságvédelem intézményünkben

Iskolánk tanulói létszámának több mint 10 %-át teszi ki a hátrányos és veszélyeztetett tanulók száma. Ez a létszám az utóbbi években folyamatosan emelkedett, és várhatóan emelkedni is fog a családok gazdasági helyzetének változásával. Ezért ezt a tevékenységet fontos feladatunknak tekintjük.

Általános elvek:

- Olyan igazgatási, pedagógiai tevékenység megvalósítása, amely kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik gyermek származása, színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása vagy bármilyen más oknál fogva hátrányos helyzetbe kerüljön.
- Olyan feltételek, lehetőségek megteremtése, amely ahhoz szükséges, hogy a tanuló képességei fejlődjenek, tehetségét kibontakoztathassa, szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél fogva fennállnak.
- Feladatunk a családdal, szülőkkel való kapcsolattartás rendszerének kialakítása, fenntartása, hiszen alapvető célkitűzés, hogy a gyermek a családban nevelkedjék, szüleitől kapja meg azt a segítséget, amely az iskolába járáshoz, az eredményes tanuláshoz szükséges.
- Feladatunk a tanulói szervezetek, diákönkormányzatok segítése is. Ugyancsak ebbe a körbe tartoznak azok az iskolai tevékenységek, amelyek arra irányulnak, hogy a tanulók megismerjék jogaikat, véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben.
- Figyelmet kell fordítani a bűn- és baleset-megelőzési ismeretek oktatására, hogy gyermekeink ne váljanak sem közvetve, sem közvetlenül bűnelkövetőkké, illetve sértettekké.
- Együttműködünk azokkal a személyekkel, intézményekkel, hatóságokkal, akiknek szintén feladata, hogy elősegítse a gyermek családban való nevelkedését, a veszélyeztetettség megelőzését, megszüntetését: gyámhatóság, nevelési tanácsadó, rendőrség, gyermekjóléti szolgálat stb.

A gyermek és ifjúságvédelmi felelős feladata:

Folyamatosan feltárja azokat a tényeket, körülményeket, amelyekből következtetni lehet arra, hogy a gyermeknek, illetve a családnak szüksége van segítségre, támogatásra. Megtegye azokat az intézkedéseket, amelyek a felmerült problémák megoldásához segítik a gyermeket, illetve a családot:

- a tanév elején a rászorulóknak ingyenes tankönyvet biztosítunk,
- kedvezményes étkezésben részesítjük a rászoruló gyermekeket,
- kezdeményezzük a rendszeres gyermekvédelmi támogatást, az átmeneti segítyt,
- napközi otthonos, illetve tanulószobai ellátást biztosítunk,

- a tanulmányi munka segítése érdekében rendszeresen korrepetáljuk a rászorulókat,
- érdeklődési körük figyelembevételével szakkörökbe irányítjuk őket,
- a tehetséges tanulók számára biztosítjuk a versenyeken való részvételt.
- olyan szabadidős programok szervezését, lebonyolítását vállaljuk az intézményben /klubdélután, diszkó, művészeti előadások, hangversenyek, sportversenyek stb./, ahol kulturáltan tölthetik el szabadidejüket.
- együttműködési és jelzési kötelezettség a gyermekvédelmi rendszerrel – dokumentációs feladatok.

Általános prevenciós feladatok

A veszélyeztetetté válás megelőzése az ifjúságvédelmi feladatok egyik sarokpontja.

Teendők tanári közösségen belül:

- Szemléletformálás.
- Ismertető, tájékoztató anyagok közreadása, szakirodalom ajánlása.
- Részvétel az iskola programjának kialakításában: a gyermek jogaival, gyermekvédelemmel kapcsolatos ismeretek, programok beépítése érdekében.
- Igazgatóval, osztályfőnökökkel való folyamatos együttműködés.

Teendők a szülők körében:

- Részvétel a szülői értekezleteken a szemléletformálás, tájékoztatás érdekében.
- Szülők részére fórumok, előadások szervezése.

Teendők a tanulók körében:

- Részvétel az osztályfőnöki órákon igény szerint.
- Kapcsolattartás a diákönkormányzattal, tájékoztató anyagok rendelkezésre bocsátása.
- A támogatáshoz, segítő szervezetekhez, szakemberhez való hozzájárulás, elérhetőség megszervezése, folyamatos tájékoztatás.

Kapcsolattartás más intézményekkel:

- A veszélyeztetettség feltárása, megszüntetése és a megelőzés együttes, összehangolt tevékenység. Ezért az iskola együttműködik a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó intézményekkel, személyekkel, szervezetekkel és hatóságokkal.

Az iskola a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősön keresztül kapcsolatot tart:

- A Gyermekjóléti Szolgálattal,

- A Helyi Önkormányzat Szociális, Gyámügyi Osztályával, a Gyámhivatalával, a Nevelési Tanácsadóval,
- A Rendőrkapitánysággal,
- A Drogambulanciával,
- Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálattal,
- A Roma Kisebbségi Önkormányzattal.

I.11. Beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel küzdő tanulók helyzete intézményünkben

Szinte minden osztályban találkozunk a pedagógus olyan gyermekkel, akivel nehéz bánni, akinek a figyelmét nehéz az órán lekötni, akiknek komoly nehézségei vannak a tanulásban...

Ebben meghatározó okként többnyire azonosíthatók a kisgyermekkorú egészségügyi problémák, a rossz életkörülmények, a szülők magatartása, az elhanyagoltság, kevés idő eltöltése a családi környezetben stb. Sajnos ezek száma a mi iskolánkban is növekvő tendenciát mutat.

A probléma megoldásához szoros kapcsolatot tartunk az

- óvodákkal,
- a speciális képzést folytató helyi intézményekkel /kis létszámú osztályokat működtető iskolákkal, gyógypedagógiai képzést folytató iskolával/,
- nevelési tanácsadóval,
- tanulási képességvizsgáló intézménnyel,
- egészségügyi szakemberekkel: gyermekorvos, pszichológus, logopédus,
- gyermekjóléti szolgálattal.

Rendkívül fontos a szülővel, a családdal való kapcsolatfelvétel, illetve bizalmuknak elnyerése.

A probléma kezelésének folyamata:

- Beiratkozáskor gondosan áttanulmányozzuk az óvodából megküldött iskolaérettségi véleményt. Ha a gyermeket nevelési tanácsadóba utalta az óvoda, a nevelési tanácsadó megállapításai a mérvadóak. Szakértői vélemény beszerzése a feladat akkor is, ha később, felsőbb évfolyamon észlelünk problémákat. Az első évfolyamon – az intézményi MIP mérési-értékelési rendszere szerint – bemeneti mérést végzünk.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- fejlesztő foglalkozáson való részvétel,
- felzárkóztató órák,

- napközi otthon,
- tanulószoba,
- felzárkóztató foglalkozások,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

I.12. Tehetséggondozó rendszer:

A tehetséggondozás a pedagógusnak az a tevékenysége, amely lehetővé teszi a tehetség felismerését, kibontakoztatását.

A tehetséget nem mindig könnyű felismerni, ugyanis ezek a gyerekek nem mindig jó tanulók, nem mindig koraérettek, sőt éppen hogy hanyagok, lassan kibontakozók is lehetnek. Felismerésükhöz éppen ezért fontos a fejlesztőpedagógus, a tehetség mérésére alkalmas feladatok, szituációk. Gondozásukhoz pedig elengedhetetlen a jó szaktanár, az igazi nevelő, a támogató szülő.

A tehetséggondozásban az iskolának, a kortársaknak és a családnak egyaránt fontos segítő, kiegészítő szerepe van.

a) Célunk a tehetséggondozásban

Ismerjük fel a tehetséges gyerekeket és segítsük hozzá őket átlag feletti képességeik kibontakoztatásához.

b) Feladataink a tehetséggondozásban

- a tehetségre utaló jelek felismerése, ehhez belső vagy külső képzések,
- változatos lehetőségek biztosítása a tehetség megmutatkozására,
- nyilvántartásuk,
- a tehetség kibontakoztatása személyiségjegyeik fegyelembevételével,
- elismerés, motiválás, személyre szabott fejlesztési terv készítése,
- a tehetség gondozása
  - szakórákon (csoportbontás, ismeretanyag mennyiségének, minőségének helyes megválasztása, differenciálás),
  - szakkörökön,
  - versenyeken,
- versenyeredményük dokumentálása.

c) Felelősök

A tehetség irányának megfelelő képesítésű, kompetenciájú pedagógusok.

d) Tevékenységi formák

- szoros kapcsolat az óvodákkal, nevelési tanácsadóval, gyermekjóléti szolgálattal,
- nem kötelező tanórán kívül tanulható tantárgyak tanulása,
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás szervezése,

- felzárkóztató órák,
- napközi otthon,
- nevelők és tanulók személyes kapcsolatai,
- családok nevelési gondjának segítése,
- tehetséggondozó foglalkozások,
- sportfoglalkozások, szakkörök,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.),
- szabadidős foglalkozások (színház-, múzeum-, mozilátogatás),
- továbbtanulás segítése,
- iskolai, városi könyvtár használata.

I.13. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok.

A súlyos tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarok háttérében részképesség zavarok, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar, az iskolai teljesítmények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége vagy a felsoroltak halmozott előfordulása áll fenn. Nem határozhatunk meg egységes jellemző jegyeket; az egyes állapotok a tünetek/tünet együttesek komplexitásától függően a funkciógyengeségtől a komplex személyiség-, illetve általános tanulási zavarig terjedhetnek.

A részképesség zavarok tüneteit mutató tanulók általános jellemzője a számukra nehéz iskolai feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, és a tanulással kapcsolatos tevékenységek (olvasás, írás, számolás) elutasításában fejeződik ki.

A testi, érzékszervi fogyatékos tanulókat szakértői bizottságok javaslata alapján integráltan oktadjuk, számukra konduktort, logopédust alkalmazunk.

I.13.1. A fejlesztés alapelvei

A rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztése egyéni terápiais terv alapján történik.

A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg – indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.

I.13.2. Pedagógiai irányelvek

- A tanulási folyamatban a legkisebb lépésekben való haladás elve.
- Hosszabb gyakorlási, bevésési idő biztosítása.
- Állandó, visszatérő, változatos jellegű gyakoroltatás.

- Analóg gyakorlási sorok rendszeres használata. (Ez a kiesett, sérült vagy elmaradott részképességek korrekciója miatt indokolt.)
- Az állandó motiváció elve: a konkrétumokhoz kötődő, manipuláltató, sokat szemléltető, lassan elvonatkoztató metódus.
- Mozgásos manipuláltatás, nagy- és finommotorikára egyaránt kiterjesztve.
- Játékosság: a gyermek életkori sajátosságaiból fakadóan a játékos tevékenységbe ágyazott ismeretszerzés és gyakoroltatás a legcélravezetőbb, leghatékonyabb, s – nem utolsósorban – a legörömtelibb is tanítványaim számára. (E játékos feladatok során elősegítjük a tanulás eredményességét, kedvező lehetőséget adunk a személyiség erősödésére, sikerélmény átélésére, a szorongás, a kudarcból való félelem csökkentésére. A csoportos játékhelyzetek pedig kitűnő alkalmat biztosítanak a szociális, társas viselkedés pozitív alakulására is.)
- Személyes, közvetlen kapcsolat, barátságos, megnyugtató nevelői magatartás, törődés, odafigyelés, hogy egy gyermek se érezze magát feleslegesnek, értéktelennek.

I.13.3. A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai

I.13.3.1. A mozgáskorlátozott tanuló

Mozgáskorlátozott az a tanuló, akinél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

A tanuló speciális nevelési szükségletét meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, annak formája, mértéke és területe. Egy kategóriába tartoznak azok a mozgásos tünetcsoportok, amelyek a pedagógiai gyakorlat terén azonos vagy hasonló feladatot jelentenek.

Nevelhetőségüket meghatározza, hogy tapasztalatszerzési lehetőségeik beszűkültek, a környezethez való alkalmazkodásukban gátoltak. A hely- és helyzetváltoztatás, az önkiszolgálás, a kézfunkció, a manipuláció, a tárgy- és eszközhasználat, a grafomotoros teljesítmény, illetve a verbális és nonverbális kommunikáció eltérő mértékű akadályozottsága az iskolai képzés egész időtartama alatt megkívánja az egyénre szabott módszerek, eljárások, technikák és eszközök, valamint a pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció és a fizikai korlátozottságot csökkentő környezeti adaptáció alkalmazását.

Alapelvek, célok

A mozgáskorlátozott tanuló nevelésének, oktatásának, mozgásfejlesztésének alapelve, hogy a sérülésből adódó hátrányos következményeket segítsen csökkenteni vagy ellensúlyozni.

A képességek tervszerű fejlesztése az egyéni fejlődési sajátosságokhoz szabottan történjen meg annak érdekében, hogy a gyermekek mozgáskorlátozottként is meg tudják állni a helyüket a környezetükben, a társadalomban.

Mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét, az iskolában - a tanuló állapotának megfelelően - biztosítani kell az akadálymentes közlekedést, a megfelelő mozgás- és életteret, illetve az ehhez szükséges eszközöket (pl. lejtő, kapaszkodó, speciális asztal, speciális szék).

Megteremteni az esélyegyenlőség alapjait, hogy a mozgáskorlátozott gyermekek az iskolai tanulmányok adott pontján felkészültek legyenek az önálló életvitelre.

Kiemelt feladatok

A mozgáskorlátozott tanuló iskolai tanulmányainak nehézségeit leginkább a mozgásszervi károsodás következtében kialakult kommunikációs zavarok és a mozgásteljesítményt igénylő feladatok kivitelezése jelenti. Mindkettő befolyásolja az olvasás, írás, beszéd elsajátítását is, ezért kiemelt fejlesztési feladatként kell kezelni.

A mozgáskorlátozott tanuló egyedi, speciális megsegítést igényel. Ennek során figyelembe kell venni kommunikációjának formáját, szintjét, a gyermek érzelmi állapotát, értelmi képességeit és fizikai adottságait is.

A speciális módszerek, terápiák és technikák alkalmazása és a technikai jellegű segédeszközök igénybevétele segíti

- a mozgásbiztonságot,
- a mozgásreflexek célszerűségét és gyorsaságát,
- az író, rajzoló és eszközhasználó mozgást, a hallásra, beszédészlelésre támaszkodó tevékenységeket.

A mozgáskorlátozott tanulóknak gondot okozhat a kommunikáció, a szóbeli információk feldolgozása, érzékelése, megértése és alkalmazása. Hátrányaikat az információszerzésben és adásban pótolhatja az elektronikus eszközök, a média használata. Az információs társadalom fejlődése azt is lehetővé teszi, hogy a mozgáskorlátozott tanuló nem az alkalmatlanságot, a képességek hiányát érzi, mert olyan eszközöket használhat, amelyek alkalmazásával az életminősége javulhat.

Lehetőséget kell teremteni arra, hogy a tanulók ne csak az Informatika műveltségi területen belül használják a számítógépet, hanem - ha szükséges - a tanítási órákon is. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a kézírásra a mozgásállapota miatt képtelen és a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.

I.13.3.2. A hallássérült tanuló

A hallássérült tanulónál - a hallás hiánya vagy csökkenése miatt - a szokásostól eltér a nyelvi kommunikáció fejlettsége (szövegértés, szókinccs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.), és ennek következtében a megismerő tevékenység és egyes személyiségjegyek fejlődése. A tanuló nyelvi

kommunikációs szintje az esetek jelentős részében nem korrelál életkorával, hallásállapotával - attól pozitív és negatív irányban is eltérhet.

A hallássérült tanulók többségi iskolában történő együttnevelése

A többségi iskolában történő együttnevelés egyéni döntést igényel. Alapja az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye.

Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkodásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő tanulási nehézségének leküzdéséhez.

Az értékelés része olyan követelmény legyen, mely a tanuló sérülését figyelembe véve, halló társaival azonos szinten vagy módon teljesíthető. Az értékelésnél figyelembe kell venni az egyéni fejlesztési terv követelményeit.

Az eredményesség érdekében szükség van a szülők és az iskola együttműködésére.

Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik (pl. audiológiai gondozás).

Kiemelt fejlesztési feladatok

A hallássérült tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

Az ismeretszerzésben fontos szerepe van a vizuális csatornának. Törekedni kell arra, hogy ezen az úton szerzett ismereteknek valóság-hű tartalma legyen, az ismeretanyag a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt is fejlesztesse.

A szókincs, fogalmak bővítése, nonverbális úton szerzett ismeretek fontos részét képezik az egyéni szükségletekhez igazított fejlesztésnek.

A tanulással kapcsolatos speciális igényeik, lehetőségeik (emlékezet, annak struktúrája, dysphasiás jegyek stb.) feltárására építve valósítható meg az egyéni fejlesztés.

I.13.3.3. A látássérült (vak, aliglátó, gyengénlátó) tanulók

A látássérülés a szem, a látóideg vagy az agykérgi látóközpont sérülése következtében kialakult állapot, mely megváltoztatja a tanuló megismerő tevékenységét, alkalmazkodó képességét, személyiségét.

Gyógypedagógiai szempontból azok a tanulók látássérültek, akiknek látásteljesítménye (vízusa) az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) is 0-0,33 (látásteljesítmény 0-33%) közötti.

Ezen belül:

- a) *vakok* azok a tanulók, akiknek látóképessége teljesen hiányzik (vízus: 0);
- b) *aliglátók* azok a tanulók, akik minimális látással rendelkeznek: fényt érzékelők, ujjolvasók, nagyárgylátók (vízus: fényérzés -0,1);
- c) *gyengénlátók* azok a tanulók, akiknek az életvitelét nagymértékben korlátozza a csökkent látásteljesítmény (vízus: 0,1-0,33).

A pedagógiai fejlesztés szempontjából elsődlegesen a látásélesség és a látási funkciók ismerete fontos, de a pedagógusnak tájékozottnak kell lennie

- a látássérülés kórokáról, a látássérültség kialakulásának időpontjáról;
- a szemészeti állapot - prognózis javuló vagy romló tendenciájáról, a pedagógiai látásvizsgálat eredményéről, a gyermek intelligenciájáról, személyiségvonásairól.

A látássérüléshez gyakran társulhat egyéb fogyatékoság is (pl. mozgás-, hallás- és értelmi fogyatékoság, részképesség-kiesés, autizmus).

Alapelvek, célok

Az intézmény az iskoláztatás során két fő feladat megoldását vállalja: az általános, korszerű alapműveltség nyújtását, valamint azon túl a speciálisan jelentkező, a gyengénlátásból és az esetleg csatlakozó fogyatékoságból adódó hátrányok leküzdését. A fejlesztési feladatok megtervezésekor, a módszerek kiválasztásánál figyelembe kell venni, hogy a látás csökkent volta miatt a látássérült gyermek ismeretszerzését a külvilág iránti látó beállítódás helyett más - a haptikus (bőr- és mozgásérzékelés együttese) és a hallási - beállítódás is jellemzi. Fontos az ép érzékszervek - hallás, tapintás, szaglás, ízérzékelés - fejlesztése, valamint a meglévő látás használatának tanítása.

A látás hiánya, az aliglátás és a gyengénlátás nem csak a tanulás terén okoz eltéréseket, hanem nehezítette a mindennapi élet tevékenységei (a tájékozódás, a közlekedés, az önkiszolgálás) is. Mindez pszichésen megterhelő, emiatt gyakran személyiség- és szocializációs zavar is kialakulhat (önállótlanosság, lassú reakciókészség, passzivitás, önbizalomhiány, elkülönülésre való hajlam vagy túlzott önérvényesítő magatartás, indulatosság, téves eszmék).

A pedagógus fokozott odafigyeléssel, egyéni bánásmóddal és a közösség segítségével tudja mindezt korrigálni.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A gyengénlátó, aliglátó tanulóknak a tanuláshoz és a mindennapi fejlesztéshez különleges technikák elsajátítása szükséges: elektronikus olvasógép, speciális optikai segédeszközök, látássérültek számítástechnikai segédeszközei, programjai használata, szükség szerint Braille írás-olvasás, tájékozódás hosszú fehér bottal stb., melyeknek ismeretanyaga az egyéni fejlesztési terv része.

A megfelelő eszközrendszer biztosítása mellett (teremvilágítás, egyéni megvilágítás, speciális tanulóasztal, tankönyvkiválasztás, speciális füzet, megfelelő íróeszköz) a követelmények mennyiségi és minőségi teljesítése a gyengénlátók

egyéni adottságai szerint várható el. Ennek érdekében több gyakorlási lehetőségre és alkalmanként több időre van szükség.

A gyengénlátó, aliglátó gyermekek ismeretelsajátításában elsődleges szerepe van a verbális kommunikációnak. Törekedni kell arra, hogy a bő szókincs (verbálisizmus) mögött tényleges tartalom legyen. Azokon a területeken, amelyek csak vizuálisan érzékelhetők (pl. színek, fények, fényképek, festmények), a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt sokoldalú megközelítéssel, érzékeltetéssel lehet kialakítani.

Az információszerzésben kiemelt jelentőségű a virtuális csatornákon keresztüli ismeretszerzés, ezért különösen fontos az elektronikus média használatának megtanítása: a kiválasztás szempontjából elsődleges az információk hallhatósága („beszélő egységek”).

I.13.3.4. Diszlexia, diszgráfia

A diszlexia a tanulási zavarok fogalomkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Általában differenciálatlan az aktív szókincs, és gyenge a verbális emlékezet.

Diszgráfia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata.

A fejlesztés célja:

Az olvasás-, írászavarok javításának feladata az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkoros osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező képességét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a testséma biztonságának kialakítása,
- b) a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- c) a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- d) a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel,
- f) az olvasás, írás képességének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,

- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

I.13.3.5. Diszkalkulia

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- b) a testséma kialakítása,
- c) a téri relációk biztonsága,
- d) a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- e) a szerialitás erősítése,
- f) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- g) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- h) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

I.13.4. Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszak a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

I.13.5. Kiemelt fejlesztési feladatok

A **sajátos nevelési igényű tanulók** eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.

- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki

- a) a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző - módosulásait;
- b) szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- c) a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján - szükség esetén - megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz.

I.14. A szülő, a tanuló, iskolai pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének tervei

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
  - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetőségével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
4. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az igazgató és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az igazgató legalább évente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
5. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskolavezetés felé.

b) Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

c) Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

d) Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

e) Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

f) Családlátogatás

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyéni- leg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskolavezetéssel, nevelőtestülettel.

I.15. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

I.15.1. A pedagógusok alapvető feladatai

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az igazgató által meghatározott feladatok ellátásával töltse.
- Heti teljes munkaidejének hatvan százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felüli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.
- A rá bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.
- Az intézményben minden pedagógusnak kiemelt figyelmet kell fordítania a fokozott kockázatú allergiás betegséggel és diabétesszel diagnosztizált gyermekekre, tanulóakra.

I.15.2. A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.

- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.
- A 20/2012. (VIII. 231.) EMMI rendeletben meghatározott témnapok, témahetek munkatervbe történő beépítése és megvalósítása.

I.15.3. A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

I.15.4. A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és

tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.

- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, javító vagy osztályozó vizsgára felkészítése
- Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

I.15.5. A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
- Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdelután, karácsonyi ünnepség).
- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

I.15.6. Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

- Az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
- Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.
- Iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon.

I.15.7. Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri köteleességek teljesítése.
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
- Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

I.15.8. Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében

- Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.
- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.

- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

I.15.9. Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- Másoddiploma megszerzésére irányuló továbbtanulásban való részvétel.
- Továbbképzéseken való részvétel.
- A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.
- Publikációk szakmai (pedagógiai, szaktárgyi) témákról folyóiratokban, kiadványokban.

I.15.10. Az iskolai munka feltételeinek javítása

- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
- Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
- Az iskolai alapítvány működésének segítése.
- Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).
- Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
- Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

I.15.11. Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

- Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
- Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

I.15.12. Aktív részvétel a tantestület életében

- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
- Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényeiben.

I.15.13. Az iskola képvisellete

- A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.
- Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.

- Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviselői szervezetek tevékenységébe.
- A település rendezvényein, eseményein való részvétel.
- Aktív részvétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

I.15.14. A vezetői feladatok ellátása

- Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
- Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
- A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

I.15.15. Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteltben tartása.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
- Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.
- Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

I.16. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

I.16.1. Az osztályfőnök feladatai

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diák-önkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.

- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszer-érzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.

- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára, valamint a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet).
- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Kitölti és vezeti az osztálynaplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Tanév elején kitölti a tanulók tájékoztató füzetét, tanév közben havonta ellenőrzi tájékoztató füzet vezetését (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői aláírások).
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

I.16.2. Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

- a) A tanév elején összeállított munkaterv
  - Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.

- Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
  - Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
  - Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
  - Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
  - Az osztály diákközösségének vezetői.
  - Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.
- b) Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán
- Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
  - Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
  - Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

I.16.3. Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

a) Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról

- Tanulók száma, ebből leány
- Állami nevelt (gondozott)
- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló
- Sajátos nevelési igényű tanuló
- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló
- Az étkezőkből csak ebédelő, illetve háromszor étkező tanuló
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló (egyéni munkarend)
- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók
- Más településről bejáró tanuló
- Nem magyar állampolgár
- Évfolyamisméltó

b) Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Osztályozott tanulók száma és aránya
- Osztályozatlan tanulók száma és aránya
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztály-átlaga
- Az osztály tanulmányi átlaga
- Kitűnő tanulók száma és aránya
- Szaktárgyi dicséretetek száma tantárgyanként a tanév végén
- Példamutató magatartásért, szorgalomért adott dicséretetek száma a tanév végén

- Egy vagy két tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
  - Három vagy több tantárgyból évfolyamismétlésre bukott tanulók száma és aránya
  - A bukások száma tantárgyanként
  - A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
  - Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
  - Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
  - Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői
    - A középiskolai felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán elért eredmények (magyar, matematika)
    - Középiskolai felvétel a tanulók választása alapján
    - A választott középiskolák közül az elsőként, másodikként, harmadikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
    - Továbbtanulás iskolatípusok szerint
    - Gimnáziumba, szakközépiskolába, szakiskolába (szakmunkásképzőbe) felvett tanulók száma és aránya
    - Egyik középiskolába sem felvett tanulók száma és aránya
- c) A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén**
- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
  - Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
  - A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
  - Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
  - Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
  - A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).
  - A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).
  - Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
    - Milyen változások történtek az előző értékelés óta eltelt időszakban?

- Milyen új problémák jelentkeztek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
- A problémák megoldásának érdekében milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

I.16.4. Az osztályfőnöki órák témái

a) Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák a tanév legelső osztályfőnöki óráin

- A házirend szabályainak megbeszélése.
- Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése.
- Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakerdezőse.
- Az osztályközösség gyermekvezetőinek megválasztása.
- Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése.
- Az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.

b) Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák

- Félévente egy alkalommal egészségvédelmi téma (helyes táplálkozás; az alkohol- és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a szexuális fejlődés) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vételével.
- Elsősegély-nyújtási alapismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja.
- Évente egy alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai védőnő segítségének igénybe vétele.
- Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén.
- Megemlékezés nemzeti ünnepeinkről október 23-án és március 15-én.
- Megemlékezés a magyar kultúra napjáról, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapjáról, a költészet napjáról, a holokauszt áldozatainak emléknapjáról, a Föld napjáról és a Nemzeti Összetartozás Napjáról.
- Osztálykirándulás előkészítése.

I.17. Iskolai egészségnevelési, egészségvédelmi prevenciós program

1. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- A tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében.
  - Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat.
  - A tanulók életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
    - a táplálkozás,
    - az alkohol- és kábítószer-fogyasztás, dohányzás,
    - a családi és kortárskapcsolatok,
    - a környezet védelme,
    - az aktív életmód, a sport,
    - a személyes higiénia,
    - a szexuális fejlődés területén.
2. Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.
3. Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
- A mindennapos testedzés biztosítása lehetőség szerint az alábbi tevékenységek valamelyikével valósulhat meg: játékos egészségfejlesztő testmozgás az 1-4. évfolyamon a napköziben, az iskolai sportkör foglalkozásai, a „suli-rangadó” osztályok közötti sportversenyek az 5-8. évfolyamos tanulóknak, tömegsport foglalkozás, úszásoktatás lehetőség szerint a 3-4. évfolyamosoknak (20 - 20 óra), ismétlő úszás az 5-6. évfolyamnak (14 -14 óra).
  - A biológia, egészségtan, technika és háztartástan, kémia, fizika, történelem, ének-zene, rajz és vizuális kultúra tantárgyak, valamint az 5-8. évfolyamos osztályfőnöki órákon feldolgozott ismeretek interaktív gyakorlatok, esetelemzések, egészségmegőrző program az osztályfőnöki órák keretében, évi 15 órában, a következő tanévben lineárisan folytatódik a 6-8. évfolyamon.
  - Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások: az IVK szakkör, évente egy alkalommal túra és akadályverseny a Mátrában az összes tanuló részvételével, negyedévente túrázás a szabadidő szervező vezetésével, novemberben témahetet tartunk, mely a tanulók, tanárok egészségismeretének bővítésére irányul, és vetélkedővel zárul: „Tiszta iskola – tiszta osztály” mozgalom folytatása, női higiéniai oktatóprogram a 6. osz-

tályos tanulók számára, iskolai felvilágosító előadások külső szakemberek segítségével (AIDS prevenció a 7-8. osztálynak, szexuálisbetegségek és elkerülésük a 6. évfolyamnak, személyes biztonság az 5-8. évfolyamnak), játékos foglalkozások a napköziben az 1-4. évfolyam számára.

- Az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevétele: a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezése, fogászati szűrés évente, minden osztálynak.
- Egészségnevelési, egészségvédelmi prevenciós program:
  1. A felső tagozatos osztályfőnöki órákon az osztályfőnökök folyamatosan foglalkoznak az egészséges életmód kérdéseivel.
  2. Előadókat hívunk a következő témakörökben:
    - a dohányzás káros hatásai
    - drogprevenció
    - serdülőkori problémák, testi-lelki változások, személyes higiéné
    - fogápolás
    - helyes táplálkozás
    - önismeret
  3. Mindennapos testnevelés megvalósítása a heti 5 testnevelés órán
  4. Különböző sportágakban edzési lehetőséget biztosítunk
  5. Védőnő rendszeres tisztasági vizsgálatai havonta (haj, bőr, köröm, tisztálkodás)
  6. Higiénés felmérés, balesetvédelmi szemle
  7. Szűrővizsgálatok
  8. Egészségnevelési hét szervezése tanévenként

I.18. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók
  - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
  - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
  - ismerjék fel a vészhelyzeteket;
  - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
  - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
  - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
  - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.
2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
  - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
  - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtás szakkörbe
  - támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.
4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
- a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	<ul style="list-style-type: none"> - rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	<ul style="list-style-type: none"> - mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	<ul style="list-style-type: none"> - égési sérülések - forrázás
testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> - magasból esés

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai védőnő segítségének igénybe vétele évente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.
5. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
- szakkör (elsősegély-nyújtó);

- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára az egészségnevelési héten

I.19. Iskolai környezeti nevelés – ÖKOISKOLAI program

A környezeti nevelés olyan értékek felismerésének és olyan fogalmak meghatározásának folyamata, amelyek segítenek az ember és kultúrája, valamint az őt körülvevő környezet sokrétű kapcsolatának megértéséhez és értékeléséhez szükséges készségek és hozzáállás kifejlesztésében.

A környezeti nevelés hatást gyakorol a környezet minőségét érintő döntéshozatalra, személyiségformálásra és egy széles értelemben vett viselkedési mód kialakítására.

A környezeti nevelés legfontosabb célja, hogy tanulóinkban kialakuljon az ember és környezete harmonikus kapcsolata, a környezet elemeinek és folyamatainak védelme és a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítása.

Kiemelt követelmény az iskolai munka folyamán, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségén alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.

Mindezek miatt az oktatásba be kell építeni, és elő kell segíteni, hogy a társadalom környezeti kultúrája növekedjen.

A környezeti nevelés terén az alábbi általános célokat tartjuk fontosnak megvalósítani:

- fenntarthatóságra nevelés, az ökológiai szemléletmód segítségével,
- rendszerszemléletre nevelés,
- globális szemléletmód kialakítása, a szerves kultúra fontossága,
- az állampolgári felelősség felébresztése,
- környezettudatos magatartás és életvitel segítése, kialakítása,
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése,
- az egészség és környezet összefüggésének vizsgálata,
- helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések, problémamegoldó gondolkodás, döntésképesztés fejlesztése,
- globális összefüggések megértése,
- fogyasztás helyébe életminőség helyezése,
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása.

Az iskola helyi céljai

Bekapcsolódunk az ÖKOISKOLAI programba, melynek keretén belül megvalósítanánk az alábbi értékek kialakítását:

- természeti, épített, szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése,
- helyi értékek és problémák feltérképezése,

- helyi célok megfogalmazása,
- lakóhely megismerése, értékek, gondok feltérképezése, problémák megszüntetése,
- hagyományok védelme,
- azonosságtudat fejlesztése,
- pozitív értékrend, egészséges életvitel iránti igény kialakítása, fejlesztése,
- a környezeti nevelés fontossága (tanórán és tanórán kívül).

A környezeti nevelés területén tevékenykedő csoportok és feladataik:

Résztevők	Feladat
Fenntartó	Támogatja az ÖKOISKOLA program megvalósítását.
Iskolavezetés	Támogatja a környezeti nevelési programokat, értékeli a megvalósításukat, anyagi forrásokat teremt. Ösztönző rendszert dolgoz ki. Részt vesz a programok megvalósításában.
Pedagógusok	Kidolgozzák és a tantárgyakba beépítve tanítják az egyes környezeti tartalmakat. Részt vesznek a programokban.
Környezetnevelési munkacsoport	Elkészíti a pedagógiai programnak megfelelően az éves tervet, segíti és koordinálja annak megvalósítását. Dokumentációs és értékelő munkát végez, pályázatokat ír, kapcsolatokat teremt külső támogatókkal.
Osztályfőnöki munkaközösség	Évfolyamokra lebontható feladatokkal, programok feldolgozásával foglalkozik.
Diákönkormányzat	Segítséget nyújt a feladatok megvalósításában.
Szülői munkaközösség	Támogatja tevékenységével a programok megvalósítását.
Adminisztratív dolgozók	Támogatják a tanári munkát az egyes programok háttérének biztosításával.
Technikai dolgozók	A programok tárgyi feltételeinek biztosítása.
Diákok	Az éves programban tevékenyen, sokoldalúan vesznek részt.

Minden évben elvégzendő konkrét feladatok, melyek megvalósítását az éves tervben kell meghatározni:

Tanítási órákon elvégzendő feladatok:

- a helyi tanterv részeként meghatározott követelmények megtanítása az egyes tanítási órákon,
- kiemelni a hagyományok megismerését, tiszteletét,
- környezetbarát technológiák fontosságát hangsúlyozni,

- iskolakert gondozása
- a város, illetve környezetének megismerése,
- a környezetvédelemmel foglalkozó cégek felkutatása, tevékenységük megismerése.

Tanítási órán kívüli feladatok:

- az iskolához közel eső természeti értékek megismerése, megóvása,
- az iskola környezetében található környezeti ártalmak felkutatása, javaslat a megszüntetésükre,
- szelektív hulladékgyűjtés,
- iskolai kert ápolása, tankert kialakítása, gondozása,
- környezetvédelmi vetélkedők, versenyek tartása,
- környezetvédelmi szakkör, ökoklub tartása,
- zöld szervezetekkel kapcsolattartás,
- kiemelni a házirendben a viselkedéskultúrát,
- egészséges életmódra nevelés,
- megemlékezések a jeles napokról,
- túrák szervezése tanösvényeken,
- iskolai tisztasági verseny szervezése,
- környezetvédelemmel kapcsolatos kiállítások szervezése.

Az egyes tantárgyak lehetőségei a környezeti nevelésre

Magyar nyelv és irodalom:

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv, az irodalmi nyelv egymásra hatását,
- ismerjék meg a közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat,
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet harmonikus kapcsolatainak kialakítását,
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján probléma felvetésekre, vitára, véleményalkotásra,
- erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük,
- tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére,
- törekedjenek a szakmai nyelv igényes, színes, pontos használatára írásban és szóban egyaránt.

A tanulóknban

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a vitakészség, a jó probléma felvetés, véleményalkotás,
- növeljük a környezethez való pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezeti és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával,
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével.

Történelem:

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet,
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a környezeti normák alakulására,
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete,
- legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül,
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében,
- a szakma történelmi áttekintése révén szerezzenek ismereteket a történelem és a környezetvédelem kapcsolatáról.

Idegen nyelv:

A tanulók

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével,
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra, és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit,
- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit,
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában választ keresni,

A tanulóknban

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben,
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit.

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják,
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére,
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni,
- a logikus gondolkodás, a szintetizáló és a lényegkiemelő képességük fejlődjön,
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait,
- legyenek képesek reális becslésekre,
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.

A tanulóknban

- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket, ami a szakma elsajátításához nélkülözhetetlen.

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára,
- ismerjék meg az élő szervezetekre káros hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit,
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat,
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra, mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni,
- ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előre gondolkodó állampolgárrá,
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat.

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges szakmai ismeretekkel,
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására,
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére,

- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait,
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére.

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről,
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit,
- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodás módjukat, világszemléletüket
- értsék meg, hogy a társadalmi-földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet,
- ismerjék, szeressék és őrizték a természeti és az épített környezet szépségeit.

A tanulóknak

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény,
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére,
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készségük.

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzését, illetve mérséklési lehetőségeit,
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet,
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket,
- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően,
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat,
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére.

A tanulóknak

- alakuljon ki az ökológiai szemléletmód,
- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség.

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti és művészeti szépség rokonságát és azonosságát,
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait,
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban,
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét,
- tudják, hogy az élő és élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapiakban egyaránt akusztikus élményt jelentenek,
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

Vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát,
- ismerjék fel a természeti és művészeti szépség rokonságát és azonosságát,
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit,
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére,
- tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira,
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát,
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni, amik a természetről szólnak,
- legyenek képesek műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni,
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését,
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket,
- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve,
- legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben,
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes,
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat.

A tanulóknban

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását,
- alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására,
- segítse az egészséges napi- heti évszakos életritmus kialakulását.

Digitális kultúra

A tanulók

- legyenek képesek az interneten, illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni,
- legyenek képesek a számítógép segítségével megszereszhető tudás szűrésére, egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására,
- ismerjék meg az informatikában rejlő környezetvédelmi lehetőségeket,
- használják a világhálót ismeretszerzésre,
- szerkesszenek és nyomtassanak környezetvédelmi újságokat és posztereket,
- ismerjék meg a távközlési, informatikai berendezések környezetkárosító hatásait.

I.20. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos feladatok, tevékenységek

A fogyasztóvédelemről szóló törvénynek, valamint az EU jogharmonizációs követelményeinek is eleget téve a helyi tantervnek biztosítania kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására.

Így tehát kiemelt fejlesztési feladat a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is jelentős szerepet kap.

A ismeretek, készségek elsajátításának alapjai elsősorban a tantárgyi órakerekben, a helyi tanterv tananyagához kapcsolódóan jelennek meg.

Iskolánkban a fogyasztóvédelmi oktatás célja:

A fogyasztói kultúra fejlesztése, a tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknban.

Ennek érdekében életkori sajátosságaihoz mérten:

El kell érünk 8. évfolyam végére, hogy tanulóknban tisztázódjanak a kívánság és szükséglet fogalmai, ezeket el tudja különíteni.

Elvárjuk, hogy – életkori sajátosságaihoz igazodva – a reá érvényes egyéni és társadalmi jogokat tiszteletben tartsa.

Védje a természet értékeit.

A fogyasztás során tudjon tájékozódni, ismerje fel az alapvető döntési helyzeteket, és tudjon felkészülni döntéseire.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése:

- Az állampolgári kompetenciák kialakításának megalapozásában segítjük tanulóinkat abban, hogy jogaikat érvényesíteni tudják, a csoportos tevékenységekben tudjanak és akarjanak közreműködni.
- A társadalmi kompetenciák megalapozásakor igyekszünk tanulóinkban a versenyhelyzetek felismerését, az abban való helytállást és az ehhez szükséges készségek kialakulását segíteni.
- A cselekvési kompetenciák megalapozásakor a fogyasztói magatartás alap-elemeit kívánjuk kialakítani, melynek során a tanulók megismerik a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulják, hogyan kell viselkedni a fogyasztói viszonyok között, és saját szintjén hogyan tudja érvényesíteni érdekeit elsősorban a természeti erőforrások védelmében.

Elsősorban az alábbi magatartások fejlesztését tűzzük ki célul:

- kiválasztás és ennek gyakorlása,
- áruismeret,
- döntés,
- takarékoság,
- gazdagságosság,
- minőség,
- biztonság,
- kockázatvállalás,
- bizalmi elv érvényesítése,
- helyes értékrend kialakítása,
- a reklám szerepe.

Mivel a fogyasztás elemi meghatározója a család, a fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélelnebbek, ezért is fontos számunkra a családok bevonása a nevelési folyamatba. Ezen tevékenységek érdekében minden tanévben felmérést végzünk a fogyasztói szokásokat illetően a tanulók körében. A tanuló felmérések eredményeit a tanítók közösen megbeszélik az osztállyal. A teljes felmérési eredményt a nevelőtestület minden tanévben megvitatja, értékeli, s ezek alapján új célokat, feladatokat tűzhet ki. A felmérésekhez megfelelően kipróbált, bemért mérőlapokat kívánunk felhasználni.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei:

- az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai (magyar nyelvtan: kommunikáció, döntés; matematika: fogyasztási számítások; környezetismeret: eltérő fogyasztási szokások, élelmiszerek, egészséges táplálkozás, vegyszerek stb.),
- tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedő, rendezvények),

- iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek, esetlegesen pénzüintézetek látogatása osztálykirándulás esetén).

Módszertani elemek

A fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programokba. Így a családok és közösségek fenntartható fogyasztásra való törekvése is kialakulhat.

A tudatos fogyasztóvá nevelés gyakorlatában a szülők a pedagógus legfontosabb segítői és viszont. Amennyiben rendszeresen adunk áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi feladatokat, egy idő után segíthetünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait. Az adatkezelési szabályokat betartva ismereteket gyűjtünk a családok vásárlási szokásairól, mely információk lehetővé teszik, hogy a pedagógus pozitívan befolyásolja a vásárlói magatartásokat. Ezen kívül szeretnénk felhasználni még az alábbi módszereket (elsősorban a tanítási órákba építve):

- interjú, felmérés a vásárlási szokásokról,
- médiafigyelés, reklám,
- egyéni és csoportos döntéshozatal,
- adatgyűjtés,
- szimulációs játékok,
- vita, érvelés technika, érdekérvényesítési gyakorlatok.

II. HELYI TANTERV

II.1. A tantervválasztás (tantervkészítés) szempontjai, óratervi óraszámok

- Helyi tantervünk megfelel a NAT alapján készült Kerettantervi előírásoknak.
- Figyelembe veszi a minőségbiztosítás által megjelölt partnerközpontú szemléletet.
- Alkalmazkodik az iskola tárgyi és személyi feltételeihez.
- Tartalmazza az iskola hagyományait.

Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámait a következő táblázatok tartalmazzák.

A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg **2020**-ban azzal a céllal, hogy e tárgyból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson:

ÉVFOLYAM	Melyik tantárgy óraszámát lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?	Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?
1. évfolyam	Első élő idegen nyelv	2 óra
2. évfolyam	Első élő idegen nyelv	2 óra
3. évfolyam	Első élő idegen nyelv	2 óra
4. évfolyam	Első élő idegen nyelv	2 óra
5. évfolyam	Hon- és népismeret	1 óra
6. évfolyam	Dráma és színház	1 óra
6. évfolyam	Magyar nyelv	1 óra
7. évfolyam	Magyar nyelv	1 óra
7. évfolyam	Matematika	1 óra
8. évfolyam	Magyar nyelv	1 óra
8. évfolyam	Matematika	1 óra

II.2. A pedagógiai program bevezetése a köznevelési törvény alapján

A következő években iskolánkban a nevelő-oktató munka egy pedagógiai program, és egy helyi tanterv szerint folyik majd, hiszen

- a Nemzeti alaptanterv bevezetéséről szóló rendelet szabályozása alapján a 2020-ban kiadott NAT 2020. szeptember 1-jén az első, az ötödik évfolyamon – majd ezt követően minden tanévben felmenő rendszerben – került bevezetésre.

Ezért 2023. szeptember 1-jétől:

- minden évfolyamon a jelenleg is hatályos pedagógiai program és helyi tanterv szerint szervezzük meg nevelő-oktató munkánkat.

Az egyes évfolyamokon a tantervek szerinti oktatást a következő táblázat tartalmazza:

TANÉV	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2020-2021	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020
2021-2022	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020
2022-2023	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020
2023-2024	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020

A táblázatban használt jelölés az alábbi pedagógiai programot, illetve tantervi változatokat jelentik:

- **2020** = a 2020-ban felülvizsgált és módosított NAT, a köznevelési törvény, illetve a 2020-ban kiadott új kerettantervek alapján elkészített 2020. szeptember 1-től érvényes pedagógiai program és helyi tanterv.

II.3. Tantárgyak és óraszámok

II.3.1. Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon a 2020-ban felülvizsgált és módosított NAT szerint

Tantárgy \ Óraszámok	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	Heti	Éves	Heti	Éves	Heti	Éves	Heti	Éves
Magyar nyelv	3*	108	3*	108	2	72	2	72
Magyar irodalom	4*	144	4*	144	3	108	3	108
Matematika	4*	144	4*	144	4	144	4	144
Első élő idegen nyelv	0+2*	72	0+2*	72	0+2*	72	2*	72
Etika/hit és erkölcsstan	1*	36	1*	36	1*	36	1*	36
Környezetismeret	-	-	-	-	1	36	1	36
Ének-zene	2	72	2	72	2	72	2	72
Vizuális kultúra	2	72	2	72	2	72	1	36
Technika és tervezés	1	36	1	36	1	36	1	36
Digitális kultúra	-	-	-	-	1	36	1	36
Testnevelés	5	180	5	180	5	180	5	180
Első élő idegen nyelv emelt óraszámúval	-	-	-	-	-	-	+2*	72
Felhasznált órakeret (kötelező óra + szabadon tervezhető óra)	24 (22+2)	864	24 (22+2)	864	24 (22+2)	864	25 (23+2)	900

A + órák a szabadon tervezhető óra terhére kerültek beépítésre.

* – bontott óra

II.3.2. Kötelező tantárgyak és óraszámok az 5–8. évfolyamon a 2020-ban felülvizsgált és módosított NAT szerint

Tantárgy	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	Heti óra-szám	Éves óra-szám	Heti óra-szám	Éves óra-szám	Heti óra-szám	Éves óra-szám	Heti óra-szám	Éves óra-szám
Magyar nyelv	2*	72	2+1*	108	1+1*	72	1+1*	72
Magyar irodalom	2*	72	2*	72	2*	72	2*	72
Matematika	4*	144	4*	144	3+1*	144	3+1*	144
Történelem	2	72	2	72	2	72	2	72
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	-	-	1	36
Etika/hit és erkölcsan	1	36	1	36	1	36	1	36
Első élő idegen nyelv	3*	108	3*	108	3*	108	3*	108
Fizika	-	-	-	-	1	36	2	72
Kémia	-	-	-	-	1	36	2	72
Biológia	-	-	-	-	2	72	1	36
Földrajz	-	-	-	-	2	72	1	36
Természettudomány	2	72	2	72	-	-	-	-
Ének-zene	2	72	1	36	1	36	1	36
Vizuális kultúra	1	36	1	36	1	36	1	36
Technika és tervezés	1*	36	1*	36	1*	36	-	-
Digitális kultúra	1	36	1	36	1	36	1	36
Testnevelés	5	180	5	180	5	180	5	180
Hon és népismeret	0+1	36	-	-	-	-	-	-
Dráma és színház	-	-	0+1	36	-	-	-	-
Osztályfőnöki	1	36	1	36	1	36	1	36
Felhasznált órakeret (kötelező óra + szabadon tervezhető óra)	28 27+1	1008	28 26+2	1008	30 28+2	1080	30 28+2	1080
Emelt szintű idegen nyelv	5	180	5	180	5	180	5	180
Emelt szintű matematika	6	216	6	216	6	216	6	216

* – bontott óra

A magyar nyelv és irodalom és a matematika tantárgyak oktatásánál csoportbontás alkalmazható, amennyiben az osztályok mindenkori képességbeli összetétele indokolttá teszi.

- 1. évfolyamon a Tímár Éva féle képességmérő eredményeit vesszük figyelembe a csoportbontásnál. (Az 50% alatt teljesítő tanulók felzárkóztató csoportba kerülnek.)
- 5.-8. évfolyamon a 4. évfolyam év végi magyar nyelv- és irodalom, matematika tantárgyak osztályzatai és a tanév végi képességmérő tesztek (magyar nyelv- és irodalom és matematika) eredményei alapján történik a képesség szerinti csoportok kialakítása.

Iskolánkban a tanulók idegen nyelvként az angol vagy a német nyelv tanulását választhatják. Az angol és német nyelvi csoport indítása az 1. osztályban kezdődik.

Az idegen nyelv tantárgy esetében a továbbhaladás feltétele: a második, harmadik, negyedik, ötödik és a hatodik évfolyam végén az idegen nyelvi tantárgyi felmérő 75%-os teljesítése.

Az emelt szintű matematika oktatás az 5. osztályban kezdődik.

Az emelt szinten való továbbhaladás feltétele: az ötödik és a hatodik évfolyam végén a matematika tantárgyi felmérő 75%-os teljesítése.

A képzés szakaszai:

Az iskolánkban folyó szakmai tevékenység 4 egymásra épülő szakaszból áll.

1-2. évfolyam	Bevezető szakasz
3-4. évfolyam	Kezdő szakasz
5-6. évfolyam	Alapozó szakasz
7-8. évfolyam	Fejlesztő szakasz

Célunk, hogy az első hat évfolyamon elsősorban az alapvető készségeket kell megfelelő szinten elsajátíttatni.

II.4. Iskolai tevékenységek, szolgáltatások

Szolgáltató tevékenységeink:

Reggeli ügyelet: 5 óra/hét

Délutáni ügyelet: 10 óra/hét

Menza ügyelet: 15 óra/hét

- Szakértői vélemény alapján egyéni munkarendben tanulmányokat folytatók egyéni foglalkoztatásához szükséges órakeret biztosítása a törvény alapján.
- Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő foglalkozásainak megtartása a gyógypedagógiai szakszolgálat, szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatai alapján.

Számukra a fejlesztés:

- egyéni foglalkozások (1 fő/csoport),
- mikrocsoportos foglalkozások (3 fő/csoport),
- makrocsoportos foglalkozások (4-8 fő/csoport) keretében,
- konduktor és szükség esetén óraadó gyógypedagógus alkalmazásával történik.
- A Nevelési Tanácsadó szakvéleménye alapján ellátja a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók integrált oktatását és nevelését.

Számukra a fejlesztés:

- mikrocsoportos foglalkozások (3 fő/csoport) keretében történik.
- Napközis, tanulószobai ellátás biztosítása.

1-6. évfolyamon	napközis foglalkozás
6-8. évfolyamon	tanulószobai foglalkozás

Az iskolai szolgáltatások területei

- I. Tanulási időben igénybe vehető szolgáltatások
- II. Tanulási időn túl választhatóan igénybe vehető szolgáltatások
- III. Szociális szolgáltatások

Célja:

- az iskola vállalásainak teljesítése,
- középpontjában motiváló tényezők állnak,
- a helyi tantervekben meghatározott tevékenységek kiegészítése, gazdagítása révén az egyéni képességek kibontakoztatása,
- szociális segítségnyújtás.

A szolgáltatások igénybevételére vonatkozó eljárás:

- közzététel az érintettek, /szülők, gyermekek / számára iskolarádióon keresztül, írásos értesítés formájában, szülői értekezleten,
- igényfelmérés,
- szervezés,
- szolgáltatások folyamatos biztosítása,
- ellenőrzés.

A szolgáltatások finanszírozása:

- A: fenntartói
 B: alapítványi
 C: szülői
 D: egyéb pl.: pályázatok, szponzorok révén nyert támogatás.

A szolgáltatások költségvetése:

Tervezett bevételek: szülői térítési díjakból, pályázatok révén nyert összegből, szponzorok támogatásából származhat.

Tervezett kifizetések: a foglalkozások tárgyi feltételeinek megteremtését, a foglalkozásokat vezetőik bérköltségeinek finanszírozását, egyéb költségek / utaztatás, jutalmazás stb. / jelentik.

Tevékenységek, szolgáltatások megnevezése	Finanszírozás módja	Igénybevétel feltételei	Szolgáltatást végző személy megnevezése	Szolgáltatás ellenőrzése
I. Tanulási időben igénybe vehető szolgáltatások:				
I/1. Emelt szintű idegennyelvi képzés	A	megfelelő anyanyelvi képzettség, eredményes besoroló dolgozat	szaktanár	munkaközösség-vezető, iskolavezetés
I/3. Informatikai képzés	A	minden tanuló számára	szaktanár	iskolavezetés
I/4. Tantárgyi felzárkóztatás	A	gyenge tanulmányi eredmény	szaktanár	mkv., iskolavezetés
I/5. Középiskolai előkészítés	A	8. o. tanuló	szaktanár	mkv., iskolavezetés
II. Tanulási időn túl választhatóan igénybe vehető szolgáltatások				
II/1. Művészeti tevékenységekben való részvétel: énekkar	A	tanulói érdeklődés, folyamatos részvétel, költségtérítés	szaktanár, esetleg meghívott foglalkozásvezető	iskolavezetés, alapítványi kuratórium
II/2. Felkészülés versenyekre: Államilag meghirdetett versenyek:	A, B, C	a selejtező versenyt szervező pedagógus által meghatározott feltételek	szaktanár	iskolavezetés
Magáncégek által hirdetett versenyek	C	szülői engedély, költségtérítés	versenyszervezők	SZMK, mk. vez.
II/3. Könyvtárhasználat	A	helyes könyvtárhasználat	könyvtáros	anyanyelvi mkv.
II/4. Számítógéphasználat	A, B, C	szakszerű használat, költségtérítés	szaktanár, külső tanfolyam vezető	iskolavezetés, alapítványi kuratórium

Tevékenységek, szolgáltatások megnevezése	Finanszírozás módja	Igénybevétel feltételei	Szolgáltatást végző személy megnevezése	Szolgáltatás ellenőrzése
II/5. Speciális tanfolyamok: - szövegszerkesztés - nyelvvizsga előkészítő	B, C	érdeklődés, költségtérítés	a tanfolyam vezetéséhez szükséges képzettséggel rendelkező szakember	iskolavezetés, alapítványi kuratórium
II/6. Tanulási nehézségekkel küzdő tanulók segítése: - dislexiás tanulók segítése - gyógytestnev. - egészségügyi problémák miatt segítségre szorulóknak - beilleszkedési magatartási zavarokkal küzdők segítése	B, C A A A A	pedagógus javaslata, szülői kérés szakvélemény szakvélemény orvosi szakvélemény alapján szakvélemény alapján	sakképesítéssel rendelkező foglalkozásvezető szakember (logopédus) szakember pedagógus szakember sakképesítéssel rendelkező személy	of., isk. vez. alsós mkv. iskolavezetés of. GYIV felelős, oszt. főnök, isk. vez.
II/7. Nyári szünetben lehetőséget biztosítunk a táborozásokra:				
a, napközis tábor b, szaktáborozás - művészeti tábor - nyelvi táborozás - matematikai táborozás - sporttábor - környezetvédelmi tábor	B, C, D	szülői kérés, érdeklődés, költségtérítés	pedagógusok, szülők	SZMK, iskolavezetés, alapítványi kuratórium
II/8. Diákönkormányzati szolgáltatások: - sportversenyek - diszkó - tantárgyi vetélkedők - táborozás, stb.	B, C, D	érdeklődés, fegyelmezett magatartás	DÖK pedagógusok, szülők, meghívott szakemberek	iskolavezetés, alapítványi kuratórium

Szabadnapokon, ünnepnapokon csak indokolt esetben /pl.: versenyek/ végzünk szolgáltatást. Ezek a rendezvények az éves eseménynaptárban szerepelnek. Őszi, téli és tavaszi szünetben az osztályközösségek önállóan szervezhetnek programot /kirándulás, mozilátogatás, klubdélután/. Igény esetén az iskola épülete a tanulóközösségek számára tanári felügyelettel használható.

Tevékenységek, szolgáltatások megnevezése	Finanszírozás módja	Igénybevétel feltételei	Szolgáltatást végző személy megnevezése	Szolgáltatás ellenőrzése
III. Szociális szolgáltatások:				
III/1. Iskolai ellátás: - reggeli ügy. - délutáni ügy. - menza ügy. - napközis foglalkozás	A A A	szülői kérés	pedagógus, napközis nevelő	iskolavezetés, SZMK
III/2. Tanulószooba biztosítása: 3 óra/ nap	A	of. javaslata, szülői kérés	pedagógus	iskolavezetés
III/3. Étkezés biztosítása: tízórai ebéd uzsonna	C	szülői kérés, költségtérítés	vendéglátó egység	iskolavezetés, SZMK, gazd.v.
III.				
III/4. Szociális támogatás: - tankönyvtám. - versenyeken való részvétel támogatása	A, B, D	szociális rászorultság, jutalmazás	of., szaktanár, alapítványi kuratórium	iskolavezetés, SZMK, alapítványi kuratórium, GYIV fel.
III/5. Tanácsadások: - egészségügyi ellenőrzés, segítség - fogorvosi ellátás - nevelési tanácsadás - pályaválasztási tanácsadás	A	alanyi jogon biztosítva minden tanuló számára	iskolaorvos, védőnő, iskolafogászat, pszichológus, pedagógus	iskolavezetés, SZMK

II.5. Az alkalmazható tankönyvek, segédletek kiválasztásának elvei

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés stb.).
2. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

3. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában, szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A tankönyveket és a munkafüzeteket a tanulók térítésmentesen kapják meg.
4. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
  - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
  - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
  - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbjító esetben vezetünk be.
  - A taneszközök ára feleljen meg annak az összegnek, amelyet a magasabb jogszabályban foglaltak alapján az SZMK évente meghatároz.
5. A tankönyv akkor jó, ha
  - megfelel a tanulók életkori sajátosságainak,
  - tartalma megadja a tantárgy jellegét,
  - ismeretében reálisan tervezhető a tantárgy tanításához szükséges időkezetek,
  - témakörei kapcsolódnak a tanterv fő egységeihez,
  - tartalma alapján meghatározhatók az alapfogalmak, összefüggések, követelmények,
  - differenciálásra, képességfejlesztésre alkalmas,
  - megfelelő nyomdatechnikai eszközökkel készül, amely biztosítja a tartóságot.
6. Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

Záradék:

Amennyiben a helyi tantervben megjelölt tankönyvek, taneszközök helyett megfelelőbbet /korszerűbb, minőségileg jobb, felépítése logikusabb stb./ találunk, a program módosítása nélkül kicserélhető.

II.6. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

Az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre a tanuló, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni. A tanuló a második évfolyamtól kezdődően magasabb évfolyamra akkor léphet, ha sikeresen teljesítette az adott évfolyamon előírt tanulmányi követelményeket. A nevelőtestület a második évfolyam végétől szülői beleegyezés nélkül évfolyamismétlésre utasíthatja a tanulót.

Az első évfolyamon félévkor és évvégén, továbbá a második évfolyam félévkor alkalmazható minősítési kategóriák:

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul.

Továbbra is megmaradt az a lehetősége az intézmény vezetőjének, hogy az első évfolyamon a tanulót mentesítheti – szakértői vélemény alapján – értékelés alól. Ebben az esetben a tanuló az első évfolyamot előkészítő évfolyamként végzi és fejezi be. Az előkészítő évfolyamra a tanuló csak egy tanéven keresztül járhat és csak abban az esetben, ha tanulmányait legkésőbb a hetedik életévében megkezdte. Az előkészítő évfolyam helyett egyéni továbbhaladás engedélyezhető.

	Továbbhaladás			Évismétlés	
Évfolyam	Csúsztatott iskolakezdés (6-8 éves korig)				
Első	Előkészítő évfolyam (6-7 éves korig, egyszer)	Egyéni továbbhaladás (legfeljebb a 4. év végéig)	Fejlesztésre szorul	Ha nem teljesítette a követelményeket	Hiányzás miatt
Második		Mentesítés egyes tantárgyak értékelése alól	Fejlesztésre szorul		
Harmadik		Mentesítés egyes tantárgyak értékelése alól	Fejlesztésre szorul		
Negyedik		Mentesítés egyes tantárgyak értékelése alól	Fejlesztésre szorul		

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból legalább az elégséges év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon, tanév végén egy vagy több tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.

A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az igazgató felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;

- az igazgató engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott;
- egyéni munkarendben történő oktatásban volt.

II.7. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei:

1. Iskolánk a beiskolázási körzetéből – melyet a fenntartó határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
3. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
  - a gyermek személyi azonosító okmányát (lakcímet igazoló okmány),
  - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
4. A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
  - a szülő személyi igazolványát;
  - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
  - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.
5. A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie idegen nyelvből és azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.
6. Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembevételével az igazgató dönt.
7. Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirend tartalmazza.
8. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi (átvételi) kérelmének teljesítése után a jelentkezők közül először a sajátos nevelési igényű tanulókat vesszük fel, majd azokat, akiknek ezt különleges helyzete indokolja. Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló:

- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő,
- testvére iskolánk tanulója
- munkáltatói igazolás alapján a szülő munkahelye az iskola beiskolázási körzetében található,
- az iskola a tanuló lakóhelyétől (tartózkodási helyétől) számítva egy kilométeren belül található.

II.8. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

Az iskolai nevelő-oktató munka ellenőrzésének, értékelésének részeként a tanulók körében az alább meghatározott méréseket kell elvégezni:

A tanuló személyiségét és közösségi magatartását vizsgáló mérések:

- Szociometriai vizsgálat a 4. és az 5. évfolyamon.
Felelős: osztályfőnöki munkaközösség.
- A tanulók alapvető személyiségvonásainak mérése 8. évfolyamon.
Felelős: 8. osztályos osztályfőnökök.

A helyi tanterv követelményeinek teljesítését vizsgáló mérések:

- Évfolyamonként minden tantárgyból egy-egy témakör lezárását követően a követelmények elsajátítását vizsgáló összegző mérést kell végezni.
Felelős: osztálytanítók, szaktanárok.
- Az alsó tagozatos évfolyamokon a tanév végén a tanulók teljesítményét a magyar irodalom, a magyar nyelv, a matematika és a környezetismeret tantárgyakból, a tantárgyak addig feldolgozott teljes tananyagának fő követelményeit átfogó méréssel kell vizsgálni.
Felelős: az iskola mérési, értékelési felelőse, az alsó tagozatos munkaközösség vezetője, osztálytanítók.
- Az egyes tantárgyakhoz, ismeretkörökhöz kapcsolódó egyéb mérési feladatok:
  - Olvasás, szövegértés: 2. – 8. évfolyamon évente.
Felelős: mérési, értékelési felelős, osztálytanítók, magyar szakos nevelők.
  - Matematika: 2.-8. évfolyamon évente.
Felelős: mérési, értékelési felelős, matematika munkaközösség.

Egyéb esetekben:

A mérés időpontja	Funkciója	Minősítés
Tanulási képesség mérése az 1. évfolyamon. Csoportba sorolás esetén a szakasz kezdetén.	A tanulási képesség zavarainak kiszűrése az előzetes készségek és tudás felmérése.	Fejlesztési feladatok megállapítása, %-os meghatározás.

Tanulási problémák megjele- nésekor.	A tanulók jellemzői alapján a tanítási módszer kiválasztása, a tanulási problémák okainak feltárása.	Jellemző hibák kiemelése, %-os értékelés.
Folyamatosan az oktatás so- rán.	Visszacsatolás a tanulóhoz és a tanárhoz az elsajátított ismeretekről, készségekről, képességekről.	Évközi értékelés, 2. évf. (félévtől). – 8. évf. osztályozás.
Az oktatási folyamat végén.	Összehasonlítási alapként szolgálhat standardizált mérésekhez. Elsősorban a pedagógusnak szól, jelez.	%-os értékelés.

Az iskolánkban folyó értékelő tevékenység célja, hogy az ellenőrzés során feltárt adatokra, tényekre támaszkodva azt vizsgálja, hogy a nevelő-oktató munka, és annak eredményei mennyiben felelnek meg az iskola Pedagógiai programjában megfogalmazott célkitűzéseknek.

A nevelő-oktató munka értékelésének alapvető feladata, hogy megerősítse a nevelőtestület pedagógiai tevékenységének helyességét, vagy feltárja a hibákat, a hiányosságokat, és így ösztönözze a pedagógusokat a hibák kijavítására, a nevelő és oktató munka fejlesztésére.

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka értékelése a következő területekre terjed ki:

- a) az intézmény nevelő-oktató munkájának értékelésére,
- b) a pedagógusok nevelő-oktató munkájának értékelésére,
- c) a tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelésére,
- d) a tanulók személyiségfejlődésére, tanulmányi munkájára, magatartására és viselkedésére.

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységét, fejlődését az osztályfőnökök minden tanév végén írásban értékelik.

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai:

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösségi struktúra (szociometria, a közösség rétegződése).
- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).

- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények, tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).
- Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
  - Milyen változások történtek?
  - Milyen új problémák jelentkeztek?
  - Milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

A tanulók személyiségfejlődését, magatartásuk és viselkedésük jellemzőit az osztályfőnökök folyamatosan szóban – és a tájékoztató füzetben keresztül írásban értékelik.

Az iskolánkban folyó értékelő tevékenység célja, hogy az ellenőrzés során feltárt adatokra, tényekre támaszkodva azt vizsgálja, hogy a nevelő-oktató munka és annak eredményei mennyiben felelnek meg az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott célkitűzéseknek.

A nevelő-oktató munka értékelésének alapvető feladata, hogy megerősítse a nevelőtestület pedagógiai tevékenységének helyességét, vagy feltárja a hibákat, hiányosságokat, és így ösztönözze a pedagógusokat a hibák kijavítására, a nevelő és oktató munka fejlesztésére.

A tanulók tanulmányi munkájával kapcsolatos értékelési feladatokat az iskola helyi tanterve tartalmazza.

Az értékelés funkciói:

- a folyamatos munka visszajelzésének eszköze,
- a tanulásra, vagy más tevékenységre való érdekeltség megteremtésének eszköze,
- a motiváció egy eszköze,
- az elvárt követelményekben megfogalmazott ismeretekhez való viszony, ill. mérték kontrolljának eszköze,
- a hasonló tevékenységet végzőkhöz képest kialakult relatív helyzet meghatározásának az eszköze,
- versenyorientációt, sikert, kudarcot jelez,
- az önismeret kontrollja,
- az elvárt képességek szintmérésének eszköze,
- az előrehaladás mérésének eszköze.

Az értékelési rend kialakítása során az alábbi követelményeket határoztuk meg:

- legyen egységes, egyszerű, áttekinthető,
  - legyen differenciált, személyre szóló, az eltérő gyerekek eltérő sikereket biztosítson,
  - legyen kiszámítható, azonos feltételeket teremtő,
  - biztosítsa a szubjektív értékelés jogát is,
  - jelezze a sikert és a kudarcot, de "skatulyázás" nélkül,
  - preferálja a szorgalmat és a tehetséget,
  - jelezze a tanuló számára helyzetét éppúgy, mint szülei, környezete számára,
  - legyen kompatibilis a közoktatás egészével.
1. A magyar nyelv, magyar irodalom, matematika tárgyakból az első-negyedik évfolyamon a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek.
  2. A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv (a 3-8. évfolyamon), matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz ellenőrzésénél:
    - a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik,
    - az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
  3. A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – csak egyszer kerülhet sor írásbeli számonkérésre, de minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban:
    - az ének-zene, a rajz, a digitális kultúra, a technika és tervezés tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
    - a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.
    - (A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)
  4. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.
  5. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az első évfolyamon és második évfolyam félévkor minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
    - kiválóan teljesített (5)
    - jól teljesített (4)
    - megfelelően teljesített (2-3)
    - felzárkóztatásra szorul (1)
  - A második évfolyamtól nyolcadik évfolyamig év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.
6. Az első és második évfolyamon félévkor és az első évfolyam év végén a tanulók munkáját az egyes tantárgyakhoz készült értékelő lapok segítségével szövegesen értékeljük.
  7. A második-nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot (második évfolyamon csak év végi) az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.
  8. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:
jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
  9. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.
  10. A tanuló által szerzett érdemjegyeiről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti a KRÉTA e-naplón keresztül.
  11. A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító –nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-29 %	elégtelen (1)
30-49 %	elégséges (2)
50-74 %	közepes (3)
75-89 %	jó (4)
90-100 %	jeles (5)

12. Ha a tanulónak nincs felszerelése két alkalommal, akkor a szaktanár figyelemztetésben részesíti, és ezt a tényrt szorgalmának havonkénti értékelésénél kell figyelembe venni.

13. Külalak értékelése: minden tantárgyra vonatkozóan az írásbeli dolgozatok külalakját szóban lehet értékelni a dolgozatok kiosztásánál.
14. A második-negyedik évfolyamon az év végi bizonyítványban, illetve az ötödik-nyolcadik évfolyamon a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre:
- második évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, idegen nyelv, etika/hit és erkölcsstan, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés,
  - harmadik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, idegen nyelv, etika/hit és erkölcsstan, környezetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, digitális kultúra, testnevelés,
  - negyedik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, idegen nyelv, etika/hit és erkölcsstan, környezetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, digitális kultúra, testnevelés,
  - ötödik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem, etika/hit és erkölcsstan, idegen nyelv, természettudomány, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, digitális kultúra, , testnevelés, hon és népismeret,
  - hatodik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem, etika/hit és erkölcsstan, idegen nyelv, természettudomány, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, digitális kultúra, , testnevelés, dráma és színház,
  - hetedik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem, etika/hit és erkölcsstan, idegen nyelv, fizika, kémia, biológia, földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, digitális kultúra, , testnevelés,
  - nyolcadik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem, állampolgári ismeretek, etika/hit és erkölcsstan, idegen nyelv, fizika, kémia, biológia, földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, digitális kultúra, , testnevelés,
  - a tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.
15. A tanuló magatartását minden hónap végén – az első évfolyamon szövegesen, a második évfolyam 2. félévétől a nyolcadik évfolyamig érdemjegyekkel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

16. Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja,
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik,
- kötelességtudó, feladatait teljesíti,
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti,
- tisztelettudó,
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik,
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz,
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet,
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

b) Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja,
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik,
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti,
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti,
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

c) Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be,
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik,
- feladatait nem minden esetben teljesíti,
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva,
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
- igazolatlanul mulasztott,
- osztályfőnöki intője van.

d) Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti,
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti,
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik,
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza,
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt,

- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

17. A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) minősítéseket, illetve osztályzatokat használjuk.
18. A tanulók szorgalmát a tanítási év végén az osztályfőnök első évfolyamon szövegesen minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi. A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.
19. Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:
- e) Példás (5) az a tanuló, aki:
- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
  - tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
  - a tanórákon aktív, szívesen vállal többletfeladatokat is, és azokat elvégzi,
  - munkavégzése pontos, megbízható,
  - a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz,
  - taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.
- f) Jó (4) az a tanuló, aki:
- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
  - rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
  - a tanórákon többnyire aktív,
  - többletfeladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti,
  - taneszközei tiszták, rendezettek.
- g) Változó (3) az a tanuló, akinek:
- tanulmányi eredménye lemarad képességeitől,
  - tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,

- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

h) Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- feladatait többnyire nem végzi el,
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül,
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

20. Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesítheti.

21. Az iskolai jutalmazás formái:

- a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:
- szaktanári dicséret,
  - napközis nevelői dicséret,
  - osztályfőnöki dicséret,
  - nevelőtestületi dicséret.
- b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén
- szaktárgyi teljesítményért,
  - példamutató magatartásért,
  - kiemelkedő szorgalomért,
  - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

- c) Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
- d) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.
- e) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- f) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

22. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

23. Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

24. Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói intés,
- igazgatói megrovás,
- tantestületi figyelmeztetés,
- tantestületi intés,
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

II.9. Az iskolai beszámoltatás formái és az év végi osztályzatoknál betöltött szerepe

I. Írásbeli beszámoltatás formái iskolánkban tantárgyanként

1. Témakörök végén a továbbhaladáshoz szükséges tananyag számonkérése
  - magyar nyelv, magyar irodalom – kézírással,
  - történelem – leíró jellegű kézírással,
  - matematika – kézírással,
  - földrajz – kézírással,
  - kémia – kézírással,
  - fizika – kézírással,
  - technika és tervezés – kézírással,
  - biológia – kézírás vagy teszt jellegű,
  - vizuális kultúra - rajzzal készülő,
  - technika és tervezés – kézzel vagy kézírással készülő, gyakorlati jellegű,
  - digitális kultúra – számítógéppel készülő dolgozatokkal történik.
2. A munkaközösségeken belül, tantárgyanként, évfolyamonként az írásbeli számonkérés:
  - formáját,
  - tartalmát,
  - értékelését egyeztetik a szaktanárok.
3. Az értékelés szempontjait a megírás előtt a tanulókkal ismertetik a pedagógusok (pl. százalékos értékelés vagy ponthatárok).
4. Pontozással történik az értékelés:
  - matematika,
  - kémia,
  - fizika
 Pontozással vagy globálisan:
  - biológia,
  - magyar,
  - földrajz,
  - történelem,
  - technika és tervezés,
  - vizuális kultúra,
  - ének-zene,
  - digitális kultúra tantárgyakból.

5. Az írásbeli számonkérés során a javítás-értékelés az általánosabb gyakorlat, mint a csak értékelés, de tanáronként, munkaközösségenként ez eltérhet.
6. Minden írásbeli produktum értékelése bekerül a naplóba, kivéve a diagnosztizáló mérések eredményét.
7. Félévi és év végi osztályzatok kialakításában a témazáró dolgozatok nagyobb hangsúlyt kapnak, mint a szóbeli feleletek.
8. Javítási lehetőséget kaphat a tanuló dolgozatírás után. A naplóba ennek érdemjegye csak akkor kerül be, ha jobb az eredeti dolgozaténál.
9. Tanmenetben rögzítjük
  - az időszakos (diagnosztikai) felmérés megírásának idejét,
  - témazáró felmérés megírásának idejét,
  - év eleji, év végi felmérés megírásának idejét.
10. A munkaközösségek és vezetői, az iskola vezetői alkalmanként
  - ellenőrzik,
  - összehasonlításra felhasználják,
  - munkatervben, minőségbiztosításban rögzítik az eredményeket, követelményeket.

II. Szóbeli számonkérés formái iskolánkban

- napi rendszerességgel,
- óra elején ismétlő jelleggel,
- résztémakörök zárásakor,
- javítási lehetőségként,
- tanulói kiselőadások formájában.

Ezek értékelésének érdemjegye nem minden esetben kerül a naplóba érdemjegyként.

A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.

II.10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

1. Az iskolában az alábbi tanulmányok alatti vizsgák tehetők le:
  - osztályozó vizsga,
  - pótló vizsga,
  - javítóvizsga.
  -
2. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
  - a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
  - engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
  - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
  - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
3. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné, és ezt igazolja.
4. Javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott és a nevelőtestület döntése alapján javítóvizsgát tehet.
5. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.
6. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szülei
  - osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
  - javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor)tudják meg.

7. A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak a tantervben előírt követelményeknek megfelelően.

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
<i>ALSÓ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/hit és erkölcsstan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Digitális kultúra		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés, testnevelés és sport			GYAKORLATI
<i>FELSŐ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelvek	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/hit és erkölcsstan	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Történelem		SZÓBELI	
Természetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Informatika, digitális kultúra		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat, technika és tervezés			GYAKORLATI
Testnevelés, testnevelés és sport			GYAKORLATI

II.11. Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt házi feladatok

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és készségfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása,
- az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot,
- az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik órától a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.

A házi feladatok adásával a tanulók optimális terhelését kell szabályozni oly módon, hogy két tanítási nap között pihenésre és szórakozásra is legyen módja a tanulónak. Fontos feladatunk, hogy a tantárgyanként esetleg jelentősen eltérő feladatokat egységes szempontoknak rendelje alá a pedagógiai program.

1-8. osztályig egységesen érvényesüljenek a következő alapelvek:

- a házi feladat rendszeres ellenőrzése,
- a kötelességtudat erősítése,
- a precíz, szép házi feladat készítés igényének kialakítása,
- a hanyag tanulók munkára szoktatása.

Az alsó tagozaton az 1-2. évfolyamon, amely az általános iskola bevezető szakasza, a házi feladat adása megalapozza és kialakítja a rendszeres munkára szoktatást, az alapkészségek (írás, olvasás, számolás) gyakoroltatását, illetve az írásos munka formailag igényes megjelenítését.

A 3-4. évfolyam az iskola kezdő szakasza, ahol a tanulási szokásokhoz, módokhoz, azok kialakításához adunk segítséget a házi feladatok adásával: szövegértés, szövegtanulás, önellenőrzés. Kiemelten hangsúlyos cél a gyermek sikerélményhez juttatása az önálló munka során, amely pozitív hatással lesz a későbbiekben a tanuláshoz való viszonyulására.

Az alsó tagozatos gyerekek 90 %-a napközis, így módjuk van tanítói segítséggel elkészíteni a házi feladatokat. A napközi a gyermek napirendjét beosztja: ebéd, szabadidő, tanulási idő. Itt irányított tanulás folyik, képességeknek megfelelően, differenciáltan.

A felső tagozat 5-6. évfolyama az általános iskola alapozó szakasza, itt is választhat a gyermek a napközi és az otthoni tanulás között. Mivel sok új tantárgy

van, így mennyiségi és minőségi növekedés keletkezik a házi feladatoknál is. Ezért itt a tanárok összehangolt, átgondolt munkájára van szükség.

A házi feladatok kijelölése során az alsóban megszerzett alapkészségek továbbfejlesztésére, bővítésére fektetjük a legnagyobb hangsúlyt.

Az ismeretek szélesedésével egyre nagyobb jártasságot szereznek az önkifejezésben és a szóbeli feleletekre való felkészülésben. Arra törekszünk, hogy a tankönyvi szövegből a lényegkiemelő képességet fejlesszük! Ne a „magolás”, az értelmetlen szövegprodukciónak legyen a tanulási módszere a gyerekeknek.

A 7-8. évfolyamon a legfőbb cél a középiskolára való felkészítés, egyben a két iskolatípus közötti átmenet tudatos előkészítése, annak megkönnyítése. Fontos olyan teljesítményképes tudást adni a gyermekeinknek, amivel bárhol boldogulhatnak a későbbiekben. Így a házi feladatok adásánál előtérbe helyezük az alapkészségek gyakoroltatását, elmélyítését, bővítését: pl. magyar nyelv, matematika. Ez pedig csakis folyamatos munkával, illetve terheléssel érhető el!

Emellett lehetőséget adunk az egyéni érdeklődésnek megfelelő témákban gyűjtőmunkára. Tanulói kiselőadásra való felkészüléshez szaktanári segítséget kapnak. Tanulmányi versenyekre készítjük fel a kiemelkedő képességű gyermekeket. Együttműködnek a tanárok a tantárgyak közötti koncentráció érdekében hasonló témájú házi feladatok adásával.

Továbbfejlesztjük a lényeglátást, a rendszerező képességet.

Elősegítjük a világra való rálátást, a humán, illetve a természettudományos tantárgyakon belüli kapcsolatrendszer megértését.

II.12. A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai erejét és állóképességét a tanév elején és a tanév végén kell felmérni. A gyermekek általános fizikai teherbíró-képességét legpontosabban az 1+6 motorikus próbarendszerrel lehet vizsgálni. A módszer alkalmazásakor az általános fizikai teherbíró-képesség minősítéséhez, az általános testi erő méréséhez javasolt hét próba közül – a végső pontértékeléshez csak a tetszőlegesen megválasztott – hat próbán elért teljesítményt kell figyelembe venni.

II.12.1. A próbák

- Cooper teszt (12 perc futás)
- Motorikus próbák
  - Helyből távolugrás
  - Helyből 5-ös sorozatugrás páros lábbal
  - Egykezes labdalökés helyből, tömött labdával, az ügyesebb kézzel
  - Kétkezes dobás hátra, tömött labdával, fej fölött
  - Mellső fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan, kifáradásig
  - Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan, kifáradásig
  - Hasonfekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig

Pontértékek

	Kategóriánként (1 próbán belül)	Maximum (próbánként)	Próbák száma	Összesen
Cooper-teszt	7,0 pont	77,0 pont	1	77,0 pont
Motorikus próbák	1,5 pont	10,5 pont	6	63,0 pont
Mindösszesen:				140,0 pont

A motoros tesztekben elért teljesítmények pontértékeinek összege ismeretében ki-ki saját maga minősítheti az általános fizikai teherbíró képességét.

Az általános fizikai teherbíró-képesség minősítése:

- 0 – 20,5 pontig igen gyenge
- 21 – 40,5 pontig gyenge
- 41 – 60,5 pontig elfogadható
- 61 – 80,5 pontig közepes
- 81 – 100,0 pontig jó
- 101 – 120,5 pontig kiváló

II.12.1.1. Cooper-teszt (12 perces futás)**A 12 perces futás pontérték táblázat (m), fiúk**

Élekor (év)	0 pont	7 pont	14 pont	21 pont	28 pont	35 pont	42 pont	49 pont	56 pont	63 pont	70 pont	77 pont
7	<1275	1276- 1425	1426- 1575	1576- 1725	1726- 1875	1876- 2025	2026- 2175	2176- 2325	2326- 2475	2476- 2625	2626- 2775	2776<
8	<1375	1376- 1525	1526- 1675	1676- 1825	1826- 1975	1976- 2125	2126- 2275	2276- 2425	2426- 2575	2576- 2725	2726- 2875	2876<
9	<1515	1516- 1665	1666- 1815	1816- 1965	1966- 2115	2116- 2265	2266- 2415	2416- 2565	2566- 2715	2716- 2865	2866- 3015	3016<
10	<1565	1566- 1715	1716- 1865	1866- 2015	2016- 2165	2166- 2315	2316- 2465	2466- 2615	2616- 2765	2766- 2915	2916- 3065	3066<
11	<1650	1651- 1800	1801- 1950	1951- 2100	2101- 2250	2251- 2400	2401- 2550	2551- 2700	2701- 2850	2851- 3000	3001- 3150	3151<
12	<1725	1726- 1875	1876- 2025	2026- 2175	2176- 2325	2326- 2475	2476- 2625	2626- 2775	2776- 2925	2926- 3075	3076- 3225	3226<
13	<1785	1786- 1935	1936- 2085	2086- 2235	2236- 2385	2386- 2535	2536- 2685	2686- 2835	2836- 2985	2986- 3135	3136- 3285	3286<
14	<1885	1886- 2035	2036- 2185	2186- 2335	2336- 2485	2486- 2635	2636- 2785	2786- 2935	2936- 3085	3086- 3235	3236- 3385	3386<
15	<1905	1906- 2055	2056- 2205	2206- 2355	2356- 2505	2506- 2655	2656- 2805	2806- 2955	2956- 3105	3106- 3255	3256- 3405	3406<
16	<1950	1951- 2100	2101- 2250	2251- 2400	2401- 2550	2551- 2700	2701- 2850	2851- 3000	3001- 3150	3151- 3300	3301- 3450	3451<
17	<1980	1981- 2130	2131- 2280	2281- 2430	2431- 2580	2581- 2730	2731- 2880	2881- 3030	3031- 3180	3181- 3330	3331- 3480	3481<
18	<2005	2006- 2155	2156- 2305	2306- 2455	2456- 2605	2606- 2755	2756- 2905	2906- 3055	3056- 3205	3206- 3355	3356- 3505	3506<
19	<2020	2021- 2170	2171- 2320	2321- 2470	2471- 2620	2621- 2770	2771- 2920	2921- 3070	3071- 3220	3221- 3370	3371- 3520	3521<

Megjegyzés: a pont értékhatárokon belül a teljesítmény értékelésének további finomítása érdekében az egyes kategóriákon belül az alsó értékhez viszonyítva

kb. plusz tíz méterenként további 0.5 pont, ill. 20 méterenként további 1 pont adható.

Pl. 18 éves fiú 2 480 m-t futott. alapérték: 2 356 m = 28 pont, kiegészítő pontérték 2 480-2 356 m = 124 m = 6 pont; összesen tehát 34 pont.

A 12 perces futás pontérték táblázata (m), lányok

Életkor (év)	0 pont	7 pont	14 pont	21 pont	28 pont	35 pont	42 pont	49 pont	56 pont	63 pont	70 pont	77 pont
7	<1266	1267-1416	1417-1566	1567-1716	1717-1866	1867-2016	2017-2166	2167-2316	2317-2466	2467-2616	2617-2766	2767<
8	<1310	1311-1460	1461-1610	1611-1760	1761-1910	1911-2060	2061-2210	2211-2360	2361-2510	2511-2660	2661-2810	2811<
9	<1337	1338-1487	1488-1637	1638-1787	1788-1937	1938-2087	2088-2237	2238-2387	2388-2537	2538-2687	2688-2837	2838<
10	<1404	1405-1554	1555-1704	1705-1854	1855-2004	2005-2154	2155-2304	2305-2454	2455-2604	2605-2754	2755-2904	2905<
11	<1425	1426-1575	1576-1725	1726-1875	1876-2025	2026-2175	2176-2325	2326-2475	2476-2625	2626-2775	2776-2925	2926<
12	<1444	1445-1594	1595-1744	1745-1894	1895-2044	2045-2194	2195-2344	2345-2494	2495-2644	2645-2794	2795-2944	2945<
13	<1457	1458-1607	1608-1757	1758-1907	1908-2057	2058-2207	2208-2357	2358-2507	2508-2657	2658-2807	2808-2957	2958<
14	<1467	1468-1617	1618-1767	1768-1917	1918-2067	2068-2217	2218-2367	2368-2517	2518-2667	2668-2817	2818-2967	2968<
15	<1470	1471-1620	1621-1770	1771-1920	1921-2070	2071-2220	2221-2370	2371-2520	2521-2670	2671-2820	2821-2970	2971<
16	<1468	1469-1618	1619-1768	1769-1918	1919-2068	2069-2218	2219-2368	2369-2518	2519-2668	2669-2818	2819-2969	2970<
17	<1462	1463-1612	1613-1762	1763-1912	1913-2062	2063-2212	2213-2362	2363-2512	2513-2662	2663-2812	2813-2962	2963<
18	<1455	1456-1605	1606-1755	1756-1905	1906-2055	2056-2205	2206-2355	2356-2505	2506-2655	2656-2805	2806-2955	2956<
19	<1445	1446-1595	1596-1745	1746-1895	1896-2045	2046-2195	2196-2345	2346-2495	2496-2645	2646-2795	2796-2945	2946<

Megjegyzés: a pont értékhatárokon belül a teljesítmény értékelésének további finomítása érdekében az egyes kategóriákon belül az alsó értékhez viszonyítva kb. plusz tíz méterenként további 0.5 pont, ill. 20 méterenként további 1 pont adható.

Pl. 18 éves lány 2 858 m-t futott. Alapérték: 2 806 m = 70 pont, kiegészítő pontérték 2 858-2 806 = 52 m = 2,5 pont; összesen tehát 72,5 pont.

II.12.1.2. Motorikus próbák az általános testi erő, erő-állóképesség méréséhez:

II.12.1.2.1. Helyből távolugrás (m)

Az alsó végtag dinamikus erejének mérésére alkalmazzuk. A vizsgált személy az elugróvonal (elugródeszka) mögé áll úgy, hogy a cipőorrával a vonalat nem érinti. Térdhajlítással és ezzel egyidejű páros karlendítéssel hátra, hátsó rézsútos mélytartásban, előzetes lendületszerzéssel, erőteljes páros lábú elrugaszkodást és elugrást végez előre. Az utolsó nyom és az elugróvonal közötti távolságot mérjük cm-ben, 3 cm-es pontossággal.

Fiúk pontérték táblázata (helyből távolugrás (m))

Életkor (év)	0 pont	1,5 pont	3 pont	4,5 pont	6 pont	7,5 pont	9 pont	10,5 pont
7	<1,00	1,01-1,10	1,11-1,20	1,21-1,30	1,31-1,40	1,41-1,50	1,51-1,60	1,61<
8	<1,13	1,14-1,23	1,24-1,33	1,34-1,43	1,44-1,53	1,54-1,63	1,64-1,73	1,74<
9	<1,26	1,27-1,36	1,37-1,46	1,47-1,56	1,57-1,66	1,67-1,76	1,77-1,86	1,87<
10	<1,37	1,38-1,47	1,48-1,57	1,58-1,67	1,68-1,77	1,78-1,87	1,88-1,97	1,98<
11	<1,48	1,49-1,58	1,59-1,68	1,69-1,78	1,79-1,88	1,89-1,98	1,99-2,08	2,09<
12	<1,58	1,59-1,68	1,69-1,78	1,79-1,88	1,89-1,98	1,99-2,08	2,09-2,18	2,19<
13	<1,67	1,68-1,77	1,78-1,87	1,88-1,97	1,98-2,07	2,08-2,17	2,18-2,27	2,28<
14	<1,75	1,76-1,85	1,86-1,95	1,96-2,05	2,06-2,15	2,16-2,25	2,26-2,35	2,36<
15	<1,81	1,82-1,91	1,92-2,01	2,02-2,11	2,12-2,21	2,22-2,31	2,32-2,41	2,42<
16	<1,88	1,89-1,98	1,99-2,08	2,09-2,18	2,19-2,28	2,29-2,38	2,39-2,48	2,49<
17	<1,92	1,93-2,02	2,03-2,12	2,13-2,22	2,23-2,32	2,33-2,42	2,43-2,52	2,53<
18	<1,97	1,98-2,07	2,08-2,17	2,18-2,27	2,28-2,37	2,38-2,47	2,48-2,57	2,58<
19	<2,00	2,01-2,10	2,11-2,20	2,21-2,30	2,31-2,40	2,41-2,50	2,51-2,60	2,61<

Megjegyzés: az egyes kategóriákon belül 3 cm = 0,5 pont

Lányok pontérték táblázata (helyből távolugrás (m))

Életkor (év)	0 pont	1,5 pont	3 pont	4,5 pont	6 pont	7,5 pont	9 pont	10,5 pont
7	<1,01	1,02-1,11	1,12-1,21	1,22-1,31	1,32-1,41	1,42-1,51	1,52-1,61	1,62<
8	<1,11	1,12-1,21	1,22-1,31	1,32-1,41	1,42-1,51	1,52-1,61	1,62-1,71	1,72<
9	<1,20	1,21-1,30	1,31-1,40	1,41-1,50	1,51-1,60	1,61-1,70	1,71-1,80	1,81<
10	<1,27	1,28-1,37	1,38-1,47	1,48-1,57	1,58-1,67	1,68-1,77	1,78-1,87	1,88<
11	<1,35	1,36-1,45	1,46-1,55	1,56-1,65	1,66-1,75	1,76-1,85	1,86-1,95	1,96<
12	<1,41	1,42-1,51	1,52-1,61	1,62-1,71	1,72-1,81	1,82-1,91	1,92-2,01	2,02<
13	<1,46	1,47-1,56	1,57-1,66	1,67-1,76	1,77-1,86	1,87-1,96	1,97-2,06	2,07<
14	<1,50	1,51-1,60	1,61-1,70	1,71-1,80	1,81-1,90	1,91-2,00	2,01-2,10	2,11<
15	<1,54	1,55-1,64	1,65-1,74	1,75-1,84	1,85-1,94	1,95-2,04	2,05-2,14	2,15<
16	<1,58	1,59-1,68	1,69-1,78	1,79-1,88	1,89-1,98	1,99-2,08	2,09-2,18	2,19<
17	<1,59	1,60-1,69	1,70-1,79	1,80-1,89	1,90-1,99	2,00-2,09	2,10-2,19	2,20<
18	<1,59	1,60-1,69	1,70-1,79	1,80-1,89	1,90-1,99	2,00-2,09	2,10-2,19	2,20<
19	<1,59	1,60-1,69	1,70-1,79	1,80-1,89	1,90-1,99	2,00-2,09	2,10-2,19	2,20<

Megjegyzés: az egyes kategóriákon belül 3 cm = 0,5 pont

II.12.1.2.2. Helyből 5-ös sorozatugrás, páros lábbal

Az alsó végtag dinamikus erejének mérésére. A vizsgált személy öt, egymás után folyamatosan végrehajtott erőteljes páros lábú ugrást végez a lehető legnagyobb távolságra törekedve. Az utolsó nyom és az elugróvonal közötti távolságot mérjük cm-ben, 5 cm-es pontossággal.

Fiúk pontérték táblázata (Helyből 5-ös sorozatugrás, páros lábbal (m))

Életkor (év)	0 pont	1,5 pont	3 pont	4,5 pont	6 pont	7,5 pont	9 pont	10,5 pont
7	<4,60	4,61-5,40	5,41-6,20	6,21-7,00	7,01-7,80	7,81-8,60	8,61-9,40	9,41<
8	<5,20	5,21-6,00	6,01-6,80	6,81-7,60	7,61-8,40	8,41-9,20	9,21-10,00	10,01<
9	<5,75	5,76-6,55	6,56-7,35	7,36-8,15	8,16-8,95	8,96-9,75	9,76-10,55	10,56<
10	<6,40	6,41-7,20	7,21-8,00	8,01-8,80	8,81-9,60	9,61-10,40	10,41-11,20	11,21<
11	<7,00	7,01-7,80	7,81-8,60	8,61-9,40	9,41-10,20	10,21-11,00	11,01-11,80	11,81<
12	<7,50	7,51-8,30	8,31-9,10	9,11-9,90	9,91-10,70	10,71-11,50	11,51-12,30	12,31<
13	<7,90	7,91-8,70	8,71-9,50	9,51-10,30	10,31-11,10	11,11-11,90	11,91-12,70	12,71<
14	<8,25	8,26-9,05	9,06-9,85	9,86-10,65	10,66-11,45	11,46-12,25	12,26-13,05	13,06<
15	<8,65	8,66-9,45	9,46-10,25	10,26-11,05	11,06-11,85	11,86-12,65	12,66-13,45	13,46<
16	<8,95	8,96-9,75	9,76-10,55	10,56-11,35	11,36-12,15	12,16-12,95	12,96-13,75	13,76<
17	<9,15	9,16-9,95	9,96-10,75	10,76-11,55	11,56-12,35	12,36-13,15	13,16-13,95	13,96<
18	<9,40	9,41-10,20	10,21-11,00	11,01-11,80	11,81-12,60	12,61-13,40	13,41-14,20	14,21<
19	<9,55	9,56-10,35	10,36-11,15	11,16-11,95	11,96-12,75	12,76-13,55	13,56-14,35	14,36<

Megjegyzés: az egyes kategóriákon belül 26 cm = 0,5 pont

Lányok pontérték táblázata (Helyből 5-ös sorozatugrás, páros lábbal (m))

Életkor (év)	0 pont	1,5 pont	3 pont	4,5 pont	6 pont	7,5 pont	9 pont	10,5 pont
7	<4,85	4,86-5,55	5,56-6,25	6,26-6,95	6,96-7,65	7,66-8,35	8,36-9,05	9,06<
8	<5,35	5,36-6,05	6,06-6,75	6,76-7,45	7,46-8,15	8,16-8,85	8,86-9,55	9,56<
9	<5,75	5,76-6,45	6,46-7,15	7,16-7,85	7,86-8,55	8,56-9,25	9,26-9,95	9,96<
10	<6,45	6,46-7,15	7,16-7,85	7,86-8,55	8,56-9,25	9,26-9,95	9,96-10,65	10,66<
11	<6,85	6,86-7,55	7,56-8,25	8,26-8,95	8,96-9,65	9,66-10,35	10,36-11,05	11,06<
12	<7,10	7,11-7,80	7,81-8,50	8,51-9,20	9,21-9,90	9,91-10,60	10,61-11,30	11,31<
13	<7,30	7,31-8,00	8,01-8,70	8,71-9,40	9,41-10,10	10,11-10,80	10,81-11,50	11,51<
14	<7,40	7,41-8,10	8,11-8,80	8,81-9,50	9,51-10,20	10,21-10,90	10,91-11,60	11,61<
15	<7,60	7,61-8,30	8,31-9,00	9,01-9,70	9,71-10,40	10,41-11,10	11,11-11,80	11,81<
16	<7,70	7,71-8,40	8,41-9,10	9,11-9,80	9,81-10,50	10,51-11,20	11,21-11,90	11,91<
17	<7,70	7,71-8,40	8,41-9,10	9,11-9,80	9,81-10,50	10,51-11,20	11,21-11,90	11,91<
18	<7,70	7,71-8,40	8,41-9,10	9,11-9,80	9,81-10,50	10,51-11,20	11,21-11,90	11,91<
19	<7,50	7,51-8,20	8,21-8,90	8,91-9,60	9,61-10,30	10,31-11,00	11,01-11,70	11,71<

Megjegyzés: az egyes kategóriákon belül 23 cm = 0,5 pont

II.12.1.2.3. Egykezes labdalökés helyből, tömött labdával, az ügyesebb kézzel

A kar, a törzs, a lábizmok együttes dinamikus erejének mérésére. (12 éves korig 2 kg-os, afelett 3 kg-os tömött labdával.) A vizsgált személy a dobókarjával el- lentétes oldalú támadóállásban (súlypont a hátul levő lábon van) úgy áll fel a dobóvonal (dobókör, bástya) mögé, hogy az elől lévő láb nem érinti a vonalat. A testsúly áthelyezéssel szerzett lendülettel a nyakhoz felkészített medicinlabdát a lehető legnagyobb távolságra kell előre ellöknie úgy, hogy a lábak a dobás alatt ne mozduljanak el, vagy a dobás után a dobóvonalat ne érintsék. A dobóvonal és a medicinlabda becsapódása –utolsó nyom – közötti távolságot 10 cm-es pont- tassággal mérjük.

Fiúk pontérték táblázata (Egykezes labdalökés helyből, tömött labdával, (m) (12 éves korig 2 kg-os, afelett 3 kg-os tömött labdával))

Életkor (év)	0 pont	1,5 pont	3 pont	4,5 pont	6 pont	7,5 pont	9 pont	10,5 pont
7	<1,15	1,16-1,95	1,96-2,75	2,76-3,55	3,56-4,35	4,36-5,15	5,16-5,95	5,96<
8	<2,00	2,01-2,80	2,81-3,60	3,61-4,40	4,41-5,20	5,21-6,00	6,01-6,80	6,81<
9	<2,90	2,91-3,70	3,71-4,50	4,51-5,30	5,31-6,10	6,11-6,90	6,91-7,70	7,71<
10	<3,65	3,66-4,45	4,46-5,25	5,26-6,05	6,06-6,85	6,86-7,65	7,66-8,45	8,46<
11	<4,40	4,41-5,20	5,21-6,00	6,01-6,80	6,81-7,60	7,61-8,40	8,41-9,20	9,21<
12	<5,20	5,21-6,00	6,01-6,80	6,81-7,60	7,61-8,40	8,41-9,20	9,21-10,00	10,01<
13	<5,85	5,86-6,65	6,66-7,45	7,46-8,25	8,26-9,05	9,06-9,85	9,86-10,65	10,66<
14	<6,40	6,41-7,20	7,21-8,00	8,01-8,80	8,81-9,60	9,61-10,40	10,41-11,20	11,21<
15	<7,00	7,01-7,80	7,81-8,60	8,61-9,40	9,41-10,20	10,21-11,00	11,01-11,80	11,81<
16	<7,50	7,51-8,30	8,31-9,10	9,11-9,90	9,91-10,70	10,71-11,50	11,51-12,30	12,31<
17	<7,90	7,91-8,70	8,71-9,50	9,51-10,30	10,31-11,10	11,11-11,90	11,91-12,70	12,71<
18	<8,25	8,26-9,05	9,06-9,85	9,86-10,65	10,66-11,45	11,46-12,25	12,26-13,05	13,06<
19	<8,50	8,51-9,30	9,31-10,10	10,11-10,90	10,91-11,70	11,71-12,50	12,51-13,30	13,31<

Megjegyzés: az egyes kategóriákon belül 26 cm = 0,5 pont

Lányok pontérték táblázata (Egykezes labdalökés helyből, tömött labdával, (m) (12 éves korig 2 kg-os, afelett 3 kg-os tömött labdával))

Életkor (év)	0 pont	1,5 pont	3 pont	4,5 pont	6 pont	7,5 pont	9 pont	10,5 pont
7	<1,40	1,41-1,90	1,91-2,40	2,41-2,90	2,91-3,40	3,41-3,90	3,91-4,40	4,41<
8	<2,08	2,09-2,58	2,59-3,08	3,09-3,58	3,59-4,08	4,09-4,58	4,59-5,08	5,09<
9	<2,50	2,51-3,00	3,01-3,50	3,51-4,00	4,01-4,50	4,51-5,00	5,01-5,50	5,51<
10	<3,10	3,11-3,60	3,61-4,10	4,11-4,60	4,61-5,10	5,11-5,60	5,61-6,10	6,11<
11	<3,60	3,61-4,10	4,11-4,60	4,61-5,10	5,11-5,60	5,61-6,10	6,11-6,60	6,61<
12	<4,05	4,06-4,55	4,56-5,05	5,06-5,55	5,56-6,05	6,06-6,55	6,56-7,05	7,06<
13	<4,50	4,51-5,00	5,01-5,50	5,51-6,00	6,01-6,50	6,51-7,00	7,01-7,50	7,51<
14	<4,85	4,86-5,35	5,36-5,85	5,86-6,35	6,36-6,85	6,86-7,35	7,36-7,85	7,86<
15	<5,08	5,09-5,58	5,59-6,08	6,09-6,58	6,59-7,08	7,09-7,58	7,59-8,08	8,09<
16	<5,30	5,31-5,80	5,81-6,30	6,31-6,80	6,81-7,30	7,31-7,80	7,81-8,30	8,31<
17	<5,50	5,51-6,00	6,01-6,50	6,51-7,00	7,01-7,50	7,51-8,00	8,01-8,50	8,51<
18	<5,60	5,61-6,10	6,11-6,60	6,61-7,10	7,11-7,60	7,61-8,10	8,11-8,60	8,61<
19	<5,70	5,71-6,20	6,21-6,70	6,71-7,20	7,21-7,70	7,71-8,20	8,21-8,70	8,71<

Megjegyzés: az egyes kategóriákon belül 16 cm = 0,5 pont

II.12.1.2.4. Kétkezes dobás hátra, tömött labdával, fej fölött

A váll- és a törzsizmok gyorsasági erejének mérésére. (12 éves korig 2 kg-os, afelett 3 kg-os tömött labdával.) A vizsgált személy a dobás irányához képest háttal áll fel a dobóvonal mögé, úgy, hogy a lábával nem érinti a vonalat. Előrehajlással –közben lehet térdhajlítás is – a szerzett lendület után két kézzel, a fej fölött hátrafelé kell eldobnia a labdát. Dobás közben vagy után tilos a vonalat érinteni vagy átlépni. A dobóvonal és a labda talajra érése – utolsó nyom – közötti távolságot mérjük 10 cm-es pontossággal.

Fiúk pontérték táblázata (Kétkezes dobás hátra, fej fölött tömött labdával, (m) (12 éves korig 2 kg-os, afelett 3 kg-os))

Életkor (év)	0 pont	1,5 pont	3 pont	4,5 pont	6 pont	7,5 pont	9 pont	10,5 pont
7	<1,50	1,51-2,30	2,31-3,10	3,11-3,90	3,91-4,70	4,71-5,50	5,51-6,30	6,31<
8	<1,60	1,61-2,40	2,41-3,20	3,21-4,00	4,01-4,80	4,81-5,60	5,61-6,40	6,41<
9	<2,60	2,61-3,40	3,41-4,20	4,21-5,00	5,01-5,80	5,81-6,60	6,61-7,40	7,41<
10	<3,60	3,61-4,40	4,41-5,20	5,21-6,00	6,01-6,80	6,81-7,60	7,61-8,40	8,41<
11	<4,50	4,51-5,30	5,31-6,10	6,11-6,90	6,91-7,70	7,71-8,50	8,51-9,30	9,31<
12	<5,40	5,41-6,20	6,21-7,00	7,01-7,80	7,81-8,60	8,61-9,40	9,41-10,20	10,21<
13	<6,20	6,21-7,00	7,01-7,80	7,81-8,60	8,61-9,40	9,41-10,20	10,21-11,00	11,01<
14	<6,90	6,91-7,70	7,71-8,50	8,51-9,30	9,31-10,10	10,11-10,90	10,91-11,70	11,71<
15	<7,50	7,51-8,30	8,31-9,10	9,11-9,90	9,91-10,70	10,71-11,50	11,51-12,30	12,31<
16	<8,00	8,01-8,80	8,81-9,60	9,61-10,40	10,41-11,20	11,21-12,00	12,01-12,80	12,81<
17	<8,50	8,51-9,30	9,31-10,10	10,11-10,90	10,91-11,70	11,71-12,50	12,51-13,30	13,31<
18	<9,00	9,01-9,80	9,81-10,60	10,61-11,40	11,41-12,20	12,21-13,00	13,01-13,80	13,81<
19	<9,40	9,41-10,20	10,21-11,00	11,01-11,80	11,81-12,60	12,61-13,40	13,41-14,20	14,21<

Megjegyzés: az egyes kategóriákon belül 26 cm = 0,5 pont

Lányok pontérték táblázata (Kétkezes dobás hátra, fej fölött tömött labdával, (m) (12 éves korig 2 kg-os, afelett 3 kg-os))

Életkor (év)	0 pont	1,5 pont	3 pont	4,5 pont	6 pont	7,5 pont	9 pont	10,5 pont
7	<1,35	1,36-1,95	1,96-2,55	2,56-3,15	3,16-3,75	3,76-4,35	4,36-4,95	4,96<
8	<2,00	2,01-2,60	2,61-3,20	3,21-3,80	3,81-4,40	4,41-5,00	5,01-5,60	5,61<
9	<2,55	2,56-3,15	3,16-3,75	3,76-4,35	4,36-4,95	4,96-5,55	5,56-6,15	6,16<
10	<3,05	3,06-3,65	3,66-4,25	4,26-4,85	4,86-5,45	5,46-6,05	6,06-6,65	6,66<
11	<3,60	3,61-4,20	4,21-4,80	4,81-5,40	5,41-6,00	6,01-6,60	6,61-7,20	7,21<
12	<4,05	4,06-4,65	4,66-5,25	5,26-5,85	5,86-6,45	6,46-7,05	7,06-7,65	7,66<
13	<4,45	4,46-5,05	5,06-5,65	5,66-6,25	6,26-6,85	6,86-7,45	7,46-8,05	8,06<
14	<4,80	4,81-5,40	5,41-6,00	6,01-6,60	6,61-7,20	7,21-7,80	7,81-8,40	8,41<
15	<5,05	5,06-5,65	5,66-6,25	6,26-6,85	6,86-7,45	7,46-8,05	8,06-8,65	8,66<
16	<5,30	5,31-5,90	5,91-6,50	6,51-7,10	7,11-7,70	7,71-8,30	8,31-8,90	8,91<
17	<5,50	5,51-6,10	6,11-6,70	6,71-7,30	7,31-7,90	7,91-8,50	8,51-9,10	9,11<
18	<5,60	5,61-6,20	6,21-6,80	6,81-7,40	7,41-8,00	8,01-8,60	8,61-9,20	9,21<
19	<5,70	5,71-6,30	6,31-6,90	6,91-7,50	7,51-8,10	8,11-8,70	8,71-9,30	9,31<

Megjegyzés: az egyes kategóriákon belül 20 cm = 0,5 pont

II.12.1.2.5. Mellső fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan, kifáradásig (a megszerezhető max. pontszám eléréséig)

A vállövi és a karizmok dinamikus erő-állóképességének mérésére. A vizsgált személy mellső fekvőtámaszból indítva karhajlítást és nyújtást végez. Mellső fekvőtámaszban a törzs egyenes, a térd nyújtott, a láb zárt, a kar a törzs síkjára merőleges, a kéztámasz előrenéző ujjakkal történik, a tenyerek vállszélességben vannak egymástól. Karhajlítás közben végig megköveteljük a törzs nyújtott helyzetét. A karhajlítás addig történik, amíg a felkar vízszintes helyzetbe nem kerül. A törzs feszes, egyenes tartását a karnyújtás és karhajlítás ideje alatt is megköveteljük. A cél minél több – lányok max. 25 db, fiúk max. 55 db – szabályosan, folyamatosan végrehajtott ismétlés.

Fiúk pontérték táblázata (Mellső fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan, kifáradásig (a megszerezhető max. pontszám eléréséig))

Életkor (év)	0 pont	1,5 pont	3 pont	4,5 pont	6 pont	7,5 pont	9 pont	10,5 pont
7	<7	8-11	12-15	16-19	20-24	24-27	28-31	32<
8	<9	10-13	14-17	18-21	22-25	26-29	30-33	34<
9	<12	13-16	17-20	21-24	25-28	29-32	33-36	37<
10	<14	15-18	19-22	23-26	27-30	31-34	35-38	39<
11	<16	17-20	21-24	25-28	29-32	33-36	37-40	41<
12	<18	19-22	23-26	27-30	31-34	35-38	39-42	43<
13	<20	21-24	25-28	29-32	33-36	37-40	41-44	45<
14	<22	23-26	27-30	31-34	35-38	39-42	43-46	47<
15	<23	24-27	28-31	32-35	36-39	40-43	44-47	48<
16	<24	25-28	29-32	33-36	37-40	41-44	45-48	49<
17	<25	26-29	30-33	34-37	38-41	42-45	46-49	50<
18	<26	27-30	31-34	35-38	39-42	43-46	47-50	51<
19	<27	28-31	32-35	36-39	40-43	44-47	48-51	52<

Megjegyzés: az egyes kategóriákon belül kb. 1 db = 0,5 pont

Lányok pontérték táblázata (Mellső fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan, kifáradásig (a megszerezhető max. pontszám eléréséig))

Életkor (év)	0 pont	1,5 pont	3 pont	4,5 pont	6 pont	7,5 pont	9 pont	10,5 pont
7	<11	12	13	14	15	16	17	18<
8	<12	13	14	15	16	17	18	19<
9	<13	14	15	16	17	18	19	20<
10	<13	14	15	16	17	18	19	20<
11	<14	15	16	17	18	19	20	21<
12	<14	15	16	17	18	19	20	21<
13	<14	15	16	17	18	19	20	21<
14	<14	15	16	17	18	19	20	21<
15	<14	15	16	17	18	19	20	21<
16	<14	15	16	17	18	19	20	21<
17	<14	15	16	17	18	19	20	21<
18	<14	15	16	17	18	19	20	21<
19	<14	15	16	17	18	19	20	21<

II.12.1.2.6. Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan, kifáradásig (max. 120 db)

A csípőhajlító és a hasizmok erő-állóképességének mérésére. A vizsgált személy hanyatt fekszik a tornaszőnyegen, úgy, hogy a lába túlnyúlik a szőnyegen. Be-hajlítja a térdét, hogy sarkával éppen a tornaszőnyeg széléhez érjen. A lábfejek egymástól kb. 30 cm-re vannak. A társ lefogja a lábfejet, és a talajhoz szorítja. A vizsgált személy keze a tarkón van. Úgy kell felülnie, hogy könyökével érintse meg mindkét térdét. Hanyattfekvés és újabb felülés következik folyamatosan. A cél, minél több – max. 120 db – szabályosan, folyamatosan végrehajtott felülés.

Fiúk pontérték táblázata (Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan, kifáradásig (max. 120 db))

Életkor (év)	0 pont	1,5 pont	3 pont	4,5 pont	6 pont	7,5 pont	9 pont	10,5 pont
7	<29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90<
8	<32	33-42	43-52	53-62	63-72	73-82	83-92	93<
9	<36	37-46	47-56	57-66	67-76	77-86	87-96	97<
10	<40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101<
11	<44	45-54	55-64	65-74	75-84	85-94	95-104	105<
12	<47	48-57	58-67	68-77	78-87	88-97	98-107	108<
13	<49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-99	100-109	110<
14	<50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111<
15	<51	52-61	62-71	72-81	82-91	92-101	102-111	112<
16	<52	53-62	63-72	73-82	83-92	93-102	103-112	113<
17	<52	53-62	63-72	73-82	83-92	93-102	103-112	113<
18	<52	53-62	63-72	73-82	83-92	93-102	103-112	113<
19	<51	52-61	62-71	72-81	82-91	92-101	102-111	112<

Megjegyzés: az egyes kategóriákon belül kb. 3 db = 0,5 pont

Lányok pontérték táblázata (Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan, kifáradásig (max. 120 db))

Életkor (év)	0 pont	1,5 pont	3 pont	4,5 pont	6 pont	7,5 pont	9 pont	10,5 pont
7	<28	29-38	39-48	49-58	59-68	69-78	79-88	89<
8	<32	33-42	43-52	53-62	63-72	73-82	83-92	93<
9	<35	36-45	46-55	56-65	66-75	76-85	86-95	96<
10	<38	39-48	49-58	59-68	69-78	79-88	89-98	99<
11	<42	43-52	53-62	63-72	73-82	83-92	93-102	103<
12	<44	45-54	55-64	65-74	75-84	85-94	95-104	105<
13	<46	47-56	57-66	67-76	77-86	87-96	97-106	107<
14	<48	49-58	59-68	69-78	79-88	89-98	99-108	109<
15	<49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-99	100-109	110<
16	<50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111<
17	<51	52-61	62-71	72-81	82-91	92-101	102-111	112<
18	<51	52-61	62-71	72-81	82-91	92-101	102-111	112<
19	<51	52-61	62-71	72-81	82-91	92-101	102-111	112<

Megjegyzés: az egyes kategóriákon belül kb. 3 db = 0,5 pont

II.12.1.2.7. Hasonfekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig (max. 100 db)

A hátizmok dinamikus erő-állóképességének mérésére. A vizsgált személy hason fekszik úgy, hogy az álla a földön van. A karok könyökben hajlítva, oldalsó középtartásban vannak, a tenyér azonos oldali fülön – az ujjak a tarkó felé mutatnak. A társ az egymáshoz tett lábfejeket a földhöz szorítja. A vizsgált személy az 1. ütemre törzs- és karemelést végez, a 2. ütemre karleengedéssel összeérinti a könyökeit az álla alatt, a 3. ütemre visszaemeli a karját oldalsó középtartásig, a 4. ütemre törzsét és karját leengedve visszafekszik a földre. Hasonfekvés után újabb törzsemelés következik. A cél, minél több – max. 100 db – folyamatosan, szabályosan végrehajtott ismétlés.

Fiúk pontérték táblázata (Hasonfekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig (max. 100 db))

Életkor (év)	0 pont	1,5 pont	3 pont	4,5 pont	6 pont	7,5 pont	9 pont	10,5 pont
7	<23	24-32	33-41	42-50	51-59	60-68	69-77	78<
8	<26	27-35	36-44	45-53	54-62	63-71	72-80	81<
9	<29	30-38	39-47	48-56	57-65	66-74	75-83	84<
10	<32	33-41	42-50	51-59	60-68	69-77	78-86	87<
11	<35	36-44	45-53	54-62	63-71	72-80	81-89	90<
12	<37	38-46	47-55	56-64	65-73	74-82	83-91	92<
13	<39	40-48	49-57	58-66	67-75	76-84	85-93	94<
14	<40	41-49	50-58	59-67	68-76	77-85	86-94	95<
15	<41	42-50	51-59	60-68	69-77	78-86	87-95	96<
16	<42	43-51	52-60	61-69	70-78	79-87	88-96	97<
17	<43	44-52	53-61	62-70	71-79	80-88	89-97	98<
18	<43	44-52	53-61	62-70	71-79	80-88	89-97	98<
19	<42	43-51	52-60	61-69	70-78	79-87	88-96	97<

Megjegyzés: az egyes kategóriákon belül 3 db = 0,5 pont

Lányok pontérték táblázata (Egykezes labdalökés helyből, tömött labdával, (m) (12 éves korig 2 kg-os, afelett 3 kg-os tömöttlabdával))

Életkor (év)	0 pont	1,5 pont	3 pont	4,5 pont	6 pont	7,5 pont	9 pont	10,5 pont
7	<19	20-27	28-35	36-43	44-51	52-59	60-67	68<
8	<22	23-30	31-38	39-46	47-54	55-62	63-70	71<
9	<25	26-33	34-41	42-49	50-57	58-65	66-73	74<
10	<28	29-36	37-44	45-52	53-60	61-68	69-76	77<
11	<31	32-39	40-47	48-55	56-63	64-71	72-79	80<
12	<33	34-41	42-49	50-57	58-65	66-73	74-81	82<
13	<35	36-43	44-51	52-59	60-67	68-75	76-83	84<
14	<36	37-44	45-52	53-60	61-68	69-76	77-84	85<
15	<37	38-45	46-53	54-61	62-69	70-77	78-85	86<
16	<38	39-46	47-54	55-62	63-70	71-78	79-86	87<
17	<39	40-47	48-55	56-63	64-71	72-79	80-87	88<
18	<39	40-47	48-55	56-63	64-71	72-79	80-87	88<
19	<38	39-46	47-54	55-62	63-70	71-78	79-86	87<

Megjegyzés: az egyes kategóriákon belül kb. 2 db = 0,5 pont

II.13. Mindennapos testnevelés, testedzés megvalósítása

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

Ennek alapján

- az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:
  - a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,
  - iskolai sportkörben való sportolással,

- kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással.

II.14. A tanulók életkorához igazodva elsajátíthatják tanulmányaik ideje alatt:

- egészségfejlesztéssel,
- a fogyasztóvédelemmel,
- a környezetvédelemmel,
- a közlekedésre neveléssel,
- a társadalmi bűnmegelőzéssel,
- az áldozattá válással,
- erőszakmentes konfliktuskezeléssel, IKT (infokommunikációs technológiák) alkalmazását.

III. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

III.1. A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Az iskola 2020. szeptember 1. napjától az első és az ötödik évfolyamon szervezte meg először nevelő és oktató munkáját e pedagógia program alapján.
2. A pedagógiai program felmenő rendszerben került bevezetésre.

III.2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
2. A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására:
  - az igazgató;
  - a nevelőtestület bármely tagja;
  - a nevelők szakmai munkaközösségei;
  - szülői munkaközösség;

- az iskola fenntartója tehet javaslatot.
2. A pedagógiai program módosítása a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai program jóváhagyása előtt ki kell kérni a szakmai munkaközösség, az intézményi tanács, illetve az iskolaszék véleményét.
  3. A tanulók a pedagógiai program módosítását az intézményi tanács vagy az iskolaszék diákönkormányzati képviselői útján az intézményi tanácsnak, illetve az iskolaszéknek javasolhatják.

III.3. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
2. A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az igazgatótól, igazgatóhelyettesektől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.
3. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az iskola irattárában;
  - az iskola könyvtárában;
  - az iskola nevelői szobájában;
  - az igazgatónál;
  - az igazgatóhelyetteseknél
  - az iskola honlapján.

IV. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

I. A SZAKMAI MUNKAKÖZÖSSÉG VÉLEMÉNYEZÉSI NYILATKOZATA

A Gyöngyösi Felsővárosi Általános Iskola **szakmai munkaközössége** az intézmény **pedagógiai programjával** kapcsolatos véleményezési jogát gyakorolta.

Gyöngyös, 2023. augusztus 31.

Horváth Magdolna

Horváth Magdolna
szakmai munkaközösség vezető

II. Az intézményi tanács véleményezési nyilatkozata

A Gyöngyösi Felsővárosi Általános Iskola **intézményi tanácsa** az intézmény **pedagógiai programjával** kapcsolatos véleményezési jogát gyakorolta.

Gyöngyös, 2023. augusztus 31.

Széles Mónika

Széles Mónika
intézményi tanács képviselője

A fenntartó jóváhagyó nyilatkozata

Az Nkt. 83. § (2) g) pontja értelmében a Gyöngyösi Felsővárosi Általános Iskola **pedagógiai programját** a mai napon jóváhagyom.

Hatvan, 2023. *augusztus 31.*

Kozmáné Derda Edit
Kozmáné Derda Edit
tankerületi igazgató
Hatvani Tankerületi Központ

A **pedagógiai program** 2023. szeptember 1-től hatályos.

Horváth Zoltán Tiborné
Horváth Zoltán Tiborné
igazgató

1.SZ. MELLÉKLET

ÖSSZEGZÉS ÉS JAVASLATTÉTEL

*NEM FORMÁLIS ÉS INFORMÁLIS TANULÁS
BEÉPÍTÉSE A PEDAGÓGIAI PROGRAMBA*

Készült: a Hatvani Tankerületi Központ megbízásából, az EFOP-3.3.5-17-2017-00009 azonosítószámú projekt keretében

EQUAL EDUCATION CONSULTING KFT.

5/31/2019

NEM FORMÁLIS ÉS INFORMÁLIS TANULÁS

Bevezető

Intézményünk 1-7. évfolyamos tanulói 2018 és 2019 júniusában részt vettek az EFOP-3.3.5-17 kódszámú, „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása” című projekt keretén belül biztosított tematikus bentlakásos vagy napközis programokon.

A tanórán kívüli gyakorlati tapasztalatszerzést lehetővé tevő, innovatív tanulás-szervezési eljárásokkal és kreatív módszertani eszköztárral megvalósított programok a hagyományos tanulástól eltérő módon, de hatékonyan és élvezetes tanulást biztosítva járultak hozzá a tanulói ismeretek bővítéséhez, a tanulók komplex, differenciált, egyéni fejlesztéséhez. A kísérleti program tapasztalatainak elemzése és az értékelés eredményei meggyőzően igazolták számunkra a nem formális és informális tanulás térnyerésének szükségességét.

A nem formális és informális tanulás

Iskolánkban tudatosan figyelemmel kísérjük a szűkebb és tágabb környezetünk társadalmi, gazdasági, technológiai és egyéb változásait, és az egész életen át tartó tanulás, valamint tanulóink munkaerőpiaci esélyeinek megalapozása érdekében igyekszünk rugalmasan reagálni ezekre a változásokra.

Az élethosszig tartó tanulás elve szerint a *formális* – az oktatási, képzési intézményekben megvalósuló, bizonyítvánnyal, oklevéllel záruló – tanulás mellett napjainkban egyre inkább felértékelődik a másik két tanulási forma:

- a **nem formális tanulás**, amely szervezett tanulási tevékenység, a formális képzési kereteken kívül történik, eredményét nem szükség-szerűen ismerik el bizonyítvánnyal;
- az **informális tanulás** az az egész életen át tartó tanulási folyamat, amelynek során az ember a napi tapasztalatok, élmények összegyűjtésével tesz szert tudásra.

- A nem formális tanulás

A nem formális tanulás középpontjában a **gyakorlat, a cselekvési tudás** elsajátítása áll. Színterei lehetnek például: közösségi helyek, kulturális intézmények, könyvtárak, civil, szakmai és társadalmi szervezetek vagy a formális oktatás rendszereiben folyó, a tanulás kiegészítésére létrehozott intézmények. Megvalósulhat olyan szervezetek vagy szolgáltatások révén is (pl. képzőművészeti, zenei kurzusok, sportoktatás, vagy vizsgára felkészítő magánoktatás), amelyeket a formális rendszerek kiegészítése céljából hoztak létre.

Az olyan nem formális színterek, mint például az állatkertek, tudományos központok, parkok, planetáriumok, művészeti galériák vagy múzeumok vonzó, interaktív helyszínei lehetnek a tanulásnak.

Az informális tanulás

Az informális tanulás, mint a mindennapi élet természetes velejárója, nem intézményi, szervezeti keretekben megvalósuló, s nem feltétlenül tudatos tanulási tevékenység, és lehetséges, hogy mi magunk sem ismerjük fel tudásunk és készségeink gyarapodását.

A **családban és kortárs csoportokban**, valamint az **infokommunikációs eszközök** segítségével egyéni módon is megvalósuló informális tanulás a tanulóink képességei alakításának és személyiségfejlődésüknek (szocializáció) alapvető feltétele, eszköze.

Az egyre fiatalabb korban kezdődő és rugalmasságot feltételező tanulási forma jellemzője a tanulók életkori sajátosságainak, **egyéni különbségeinek differenciáltsága**, a különböző információs források igénybevétele, az élet különböző szinterein szerzett tapasztalatok felhasználása. Az informális tanulás technikai feltételrendszere az infokommunikációs eszköztár bővülésével folyamatosan átalakul. A **számítógép, internet** segítségével megvalósuló egyéni tanulás mellett tanulóink körében is egyre nagyobb szerepet kap a **mobil telekommunikációs eszközökkel**, s a vizualitás új technológiáival történő kognitív megismerés.

A szabadidőben zajló informális tanulás olyan, szinte kimeríthetetlen lehetőségeket rejtő tanulási forma, melyben diákjaink **attitűdöket, értékeket, jártasságokat és tudást** sajátíthatnak el.

Az informális tanulás jelentős hozadéka: amellett, hogy rugalmas, kreatív és bármilyen keretben megvalósítható, a megélt élmények elősegíthetik, hogy tanulóink érdeklődjenek/ elköteleződjenek a tanulás egyéb formái mellett is. **Ezáltal kitörési lehetőséget** is biztosíthat a hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók számára, ahol a családban a tanulás nem feltétlenül érték.

A formális és nem formális tanulást **általában informális is kíséri**.

A nem formális keretekre tervezett programok jellemzői

- A célok és tartalmak összhangban vannak az intézményi (formális) tanulásban alkalmazott programmal.
- Elsődleges célja az adott célcsoport számára egyéni szinten is az igényeknek legmegfelelőbb tanulási lehetőség biztosítása a tanórán kívül.
- A célcsoport azonos: pedagógusok és tanulók.
- Kapcsolatot teremthetünk a mindennapi élet és a tananyag között, az elvont tudományos jelenségek konkréttá, befogadhatóvá tehetők.
- Tanórai keretekre nem korlátozott, rugalmas, az eltérő tanulói igényekhez igazítható.
- Módszertana színes, változatos, és előnyben részesítjük a tanulásmódszertani fejlesztő eszközök alkalmazását.
- Nincs osztályozás, számonkérés, ugyanakkor az értékelés változatos formáit használjuk.

Az intézményen kívül megvalósuló nem formális és informális tanulási színterek

Színterek lehetnek a **kulturális, művelődési intézmények, civil szervezetek, művészeti és sportegyesületek** szervezésében történő oktatások, képzések, tanfolyamok. Szervezhet ilyent pl. ifjúsági szervezet, tanoda, teleház, önkéntes szolgálat, kortárs csoportok felnőttek segítségével, stb.

A tematikus programok helyszíne lehet például **nyári (bentlakásos vagy napközis) tábor**, múzeum, művészeti galéria, könyvtár, látványlaboratórium, tudományos központ, állatkert, botanikus kert, vagy a természetes környezet: nemzeti park, tanösvény, erdő, mező, vízpart is.

Az adott tanévben megvalósításra kerülő, előre tervezhető programokat intézményünk **éves munkatervében rögzítjük**. Az előre nem tervezhető programokon való részvételre aktuálisan a döntésre jogosult vezető – az alább részletezett **kritériumoknak való megfelelés és a finanszírozhatóság** szempontjait figyelembe vevő – jóváhagyását követően kerülhet sor.

Amennyiben a tanév rendjéről szóló rendelet vagy más jogi szabályozás lehetővé teszi, továbbá iskolánk **fenntartója egyetért és a szükséges feltételeket biztosítja**, a tanítási év lezárását követően a tanulók részére a pedagógiai program végrehajtásához nem kapcsolódó foglalkozásokat szervezhetünk, amelyeken a részvételt a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő az iskola igazgatójához benyújtott kérelemben kezdeményezheti.

A nem formális keretekre tervezett programok kritériumai

A rendszerezett kompetencia- és készségfejlesztő programok megfelelnek az alábbi követelményeknek:

Alapfeltétel, hogy az adott program/tréning/képzés/tanfolyam a **Nemzeti alaptantervben megfogalmazott célokhoz**, feladatokhoz igazodik, középpontjában a tanulók tudásának, készségeinek és képességeinek fejlesztése, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll. A tanulóknak a programokon való részvétele segíti az iskolában tanultak rendszerezését, megerősítését, nyomatékosítását.

A program jellemzője, hogy

- **szervezett, irányított folyamat**, melynek **pedagógiai célja** van, és a tanuló(k) **fejlődését** (készségek és kompetenciák) szolgálja,
- **szervezett formában, keretek** között valósul meg,
- a tanulási cél(ok), tanulási idő vagy tanulási támogatás szempontjából **strukturált**,
- az intézményen kívüli szintéren **céltudatos, okszerű** oktatási-tanulási tevékenység(ek) zajlik/zajlanak,
- a tanuló az általa tapasztalt konkrét helyzetekkel **közvetlen kapcsolatba** kerül,

- a tanuló által szándékosan vállalt tevékenység: a tanuló az oktatási-tanulási helyzetben szereplő személyekkel **interakcióba kerül, aktív,**
- a tanuló **motivációja értékeken** alapszik,
- a tanulás értékelése a **formatív, fejlesztő értékelésen** alapul, melynek lehetőség szerint része az ön-, társ- és csoportértékelés, valamint a portfóliós értékelés,
- elősegíti és erősíti intézményünk partnerközpontú működését, a különböző **együttműködéseket** (pedagógus, tanuló, szülők, ágazaton belüli és/vagy más ágazatok (pl. közművelődés) szereplői, civil szektor, egyéb programszolgáltatók).

A pedagógusokkal/megvalósítókkal szembeni elvárások

- A nem formális és informális formában megvalósuló programok tervezése és megvalósítása során kiemelt feladat a **tanulói aktivitás, az élményalapúság és a tanulás közösségi élménnyé formálása**, mint szempontok figyelembe vétele és érvényre juttatása.
- Elvárás az intézményen kívüli programok szervezéséhez kapcsolódó, releváns **jogszabályi előírások** ismerete és betartása.
- A programok megvalósítása – a program jellege és lehetőség szerint – önkéntesek, iskolai közösségi szolgálatos tanulók bevonásával történik.

Fentiek mellett, az EFOP-3.3.5-17 projektben megismert és kipróbált új módszertani fejlesztés nevelő-oktató munkánkban való alkalmazása kapcsán, pedagógiai programunk következőkben megjelölt fejezeit kiegészítjük az alábbi tartalommal:

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Alapelvek

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munkát alapvetően meghatározza

- **a komplexitás elve:** A nevelés-oktatás folyamatában számolunk a biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek hatásaival. Az egyes tanulók komplex személyiségfejlesztéséhez szükséges célratörő, tervszerű és többoldalú hatások között jelentős szerepet tulajdonítunk az intézmény falain belül és azon kívül megvalósuló nem formális és informális tanulásnak is. Az iskolai életet egészében kezeljük, azaz nem csak a tanórákra koncentrálnak, hanem a nevelés-oktatás fontos részének tekintjük az iskolában a tanórán kívül eltöltött időt is. A formális, nem formális és informális tanulási programok egymással összehangoltan támogatják a kitűzött célok elérését.
- **az egész életen át tartó tanulás elve:** Az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek, készségek, jártasságok, attitűdök kialakítása alapvető jelentőségűvé válik. Az élethosszig tartó tanulás biztosítja azt a képességek további változását hozó önfejlődést, amelyet az új technológiák, a munkaerőpiac és a modern társadalom kihívásai igényelnek. Az élethosszig tartó tanulás szélesebben is értelmezhető, így az élet minden területére kiterjedő formális, nem formális és informális tanulást is magában foglalja.
- **a tapasztalatszerzés elve:** Személyiségünk, viselkedésünk a tanulás során szerzett tapasztalatok révén fejlődik, változik. A tapasztalatszerzés történhet explicit, instrukciókra épülő tanulás, megfigyelés vagy gyakorlati tapasztalás útján. Tanulásfelfogásunk szerint a tanulás a tapasztalatszerzést, az életszerű helyzetek sajátélményű megélését feltételezi, ahol az információ forrása maga a valóság. Az ilyen helyzeteket a tankönyvekben található leképzett, leegyszerűsített tananyag nem képes biztosítani. A régebben elsőd-

legesnek tartott ismeretekkel szemben felértékelődött a kompetencia, az a fajta tudás, amelynek elsajátítása természetes környezetben, életszerű tapasztalatok szerzésével történik. Valljuk, hogy a tanuló életet alakító tudást és tapasztalatot kell, hogy szerezzen a tanulási folyamat során. Igyekszünk minél több lehetőséget teremteni a nevelés-oktatás folyamatában a tanulók számára a saját tapasztalatok megszerzésére, megértésére, általánosítására. Az informális tanulás jegyében arra törekszünk, hogy tanulóink az élet különböző színterein szerezzenek tapasztalatokat, az iskola falain kívül is. A külső helyszíneken jellemző, gyakorlaton alapuló, tapasztalati és élményalapú oktatás-tanulás, hozzájárul a kreativitás, az érzelmi intelligencia fejlődéséhez és a szocializációhoz is.

- **az aktív részvétel elve:** A tanulás a tanuló aktív, értelmezést kívánó, értelmezést létrehozó tevékenysége. A tanulók passzív befogadására alapozó nevelés-oktatás helyett az aktív tanulási helyzetek megteremtése vált szükségessé, amelyekben a tanításról a tanulásra, az együttműködésekben történő, élményszerű tapasztalatszerzésre helyeződik át a hangsúly. A tanuló aktivitásának jelentős szerepe van a szociális tanulás folyamatában is.

A megváltozott pedagógus szerepnek megfelelően, tudatában vagyunk annak, hogy az ismeretek forrása ma már nem csak az iskola és nem csak a pedagógus, azaz a tanulás már túlmutat a formális tanulási kereteken.

A pedagógus a tanulók egyéni tanácsadójává válva, többé-kevésbé a háttérben marad, és segítséget nyújt a tudás elsajátításának javításához. Kiemelt fontosságot kap a tanulói autonómia, az önálló cselekvés és az önszabályozás – megengedve a hibázást, a tévedést, mint a tanulás természetes velejáróját. Az alapelv megvalósítása függ a feldolgozandó tartalomtól, a szervezési formától, a feldolgozás során alkalmazott módszerektől és eszközöktől, valamint a helyszíntől.

- **az élményalapúság elve:** Lehetőség szerint igyekszünk összekötni az élményt a tanulással. Az élménypedagógiai szemlélet az iskolában megváltoztatja a pedagógusok és a tanulók egymáshoz és a tudáshoz való viszonyát. Ennek érdekében többek közt játékokat, szimulációkat, szerepjátékokat, stb. integrálunk a tanulási-tanítási folyamatba. Az iskolán kívüli tanulás során az autentikus környezet élmény- és információgazdag kontextust biztosít a tanuláshoz; a

megszokott taneszközök helyett különféle munka- és vizsgálati eszközöket kínál; egyszerre több érzékszervre is hat. A tanterem által behatárolt térrel és hagyományos elrendezéssel szemben a változatos és tágabb tér lehetőséget biztosít a nyílt, tanulói aktivitáson és együttműködésen alapuló pedagógiai módszerek alkalmazására. Hisszük, hogy a hosszabb távú, rendszeres iskolán kívüli programok, ahol a tanulás autentikus élményekkel és szociális interakcióval gazdagítva zajlik, képesek pozitívan befolyásolni a tananyaggal, témával kapcsolatos attitűdöket, meggyőződést és viselkedést.

- **a motiváció elve:** Felkeltjük tanulóinkban az érdeklődést, a megismerési, felfedezési vágyat, hogy örömmel, kedvvel jussanak el az ismeretekig. Pedagógusaink olyan új tanulási lehetőségeket ajánlanak, változatos szervezési megoldásokat alkalmaznak, amelyek fokozzák a tanulók aktivitását, olyan módszerek birtokában vannak, amelyekkel pozitív attitűdöt alakítanak ki, pozitív érzelmeket keltenek bennük. Így kreatív, alkotó tagjaivá válhatnak egy-egy közösségnek.
- **a bizalom elve:** Bizalom, megértés, tisztelet minden egyes tanuló és szülei személyisége iránt, törekvés a személyes kapcsolatok kialakítására. A bizalom alapja a biztonság (különös tekintettel az érzelmi biztonságra), a kiszámíthatóság, a hitelesség, a félelem vagy szorongás nélküli helyzetmegélés lehetősége. A bizalom záloga a szavahihető, megbízható viselkedés.
- **a differenciálás elve:** Törekszünk az egyéni képesség-, fejlettségi szint és a személyiségi tulajdonságok eltéréseihez igazodó fejlesztő eljárásai módok érvényesítésére a nevelés-oktatás folyamatában. Az iskolán belüli és kívüli nem formális és informális tanulási alkalmak szervezése a tanulók differenciált tevékenykedtetésére épül, a feladatrendszer eltérő fejlesztő hatásának figyelembe vételével, igazodva az ismeretsajátítás ütemében a fejleszthetőség és taníthatóság egyéni különbségeihez, felhasználva a differenciált munka tanórai és tanórán kívüli szervezeti lehetőségeit. A differenciált pedagógiai munkánk célja eljuttatni a tanulókat az egyéni képességek szerint elérhető ismeretsajátítási szintre. A tanulással kapcsolatos egyéni eltérések mellett a csoportkülönbségeket is figyelembe vesszük.

- **a személyközpontúság elve:** Pedagógusaink személyiségét a másik ember felé empátiával, feltételhez nem kötött pozitív odafordulással, hiteles, nyílt kommunikációval és bizalommal fordulás jellemzi. Iskolánkban minden egyes tanuló fontos, és minél teljesebb körű megismerésben, személyes figyelemben részesül. A pedagógusok tudatosan teremtik meg a feltételeket az egyén fejlesztése érdekében a közösségi léthez, az egymás tiszteletén alapuló együttműködéshez, a közös gondolkodáshoz és problémamegoldáshoz.
- **a visszajelzés elve:** Folyamatosan nyújtunk visszajelzést – mind a tanuló, mind a szülők számára – a személyiségfejlődésről, a tanulói teljesítményekről, ezek változásáról, javításuk akadályairól. Törekszünk arra, hogy az egyes tanulók különböző személyiségjegyeihez (például kognitív fejlettségi szint, siker vagy kudarcorientáció, különböző motivációs állapot, tanulási technika, szorgalom, erőfeszítés) igazodó, differenciált, az optimális teljesítményt elősegítő visszajelzést, értékelést adjunk.

Értékek

Mindennapi munkánk során arra törekszünk, hogy iskolánkban a tanulási-tanítási folyamatok a fent megfogalmazott alapelvek háttérében meghúzódó értékek alapján szerveződjenek.

Kiemelten kezelt értékeink:

- humanizmus,
- bizalom,
- biztonság,
- emberi szabadság,
- empátia,
- méltányosság,
- szolidaritás,
- kapcsolatorientáltság,
- folyamatos tanulás,
- fenntartható fejlődés.

Az iskolánk működésének filozófiai alapját alkotó, általunk vallott értékeket tudatosan, személyes mintákon keresztül közvetítjük tanulóink és családjaik, valamint környezetünk felé.

Célok

A tanuló egyéni fejlődése, életminőségének javítása, látókörének szélesítése és a közösségben való tanulás örömeinek megtapasztalása pedagógiai-szakmai munkánk elsődleges célja. Az új módszertan alkalmazásával

- erősödik intézményünkben az inkluzív szemlélet,
- az élményalapú nem formális és informális tanulási folyamatok megjelennek és beágyazódnak a formális oktatás rendszerébe,
- az új módszertan hozzájárul a pedagógusok módszertani kultúrájának folyamatos fejlesztéséhez, a pedagógiai kreativitás előtérbe helyezéséhez,
- megerősödik a támogató-segítő, kooperatív pedagógiai kultúra és tevékenység intézményünkben,
- a tanórákon kívül az iskolában eltöltött időben megvalósuló, és az intézményen kívüli nem formális és informális tanulási formákon alkalmazott új módszertan hozzájárul a tanulói ismeretek, kompetenciák elsajátításához, a személyiség kiteljesedéséhez,
- a nyitott nevelési-tanulási színtereken megvalósuló tematikus foglalkozások keretében lehetőség teremődik olyan tanulási módokra és szervezési megoldásokra, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak fejlesztését, a heterogén tanulói közösségek kialakítását és az osztályközösségek megerősödését,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók tanulási motivációja erősödik,
- csökkennek a lemorzsolódási mutatók, és ez hosszabb távon hozzájárul a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkenéséhez,
- megalapozódnak az egész életen át tartó tanulóshoz szükséges kompetenciák,
- erősödnek a célok megvalósításához elengedhetetlen, különböző szintű és típusú együttműködések.

Feladatok

A célok megvalósításához szükséges feladatok, tevékenységek:

- a tantermen kívüli, élményalapú gyakorlati tapasztalatszerzésen alapuló foglalkozások, tematikus nem formális és informális programok számának növelése,
- belső szakmai műhely kialakítása a feladatra, majd szakmai koncepció kidolgozása az intézményünk nevelési-oktatási rendszerébe való integrálásra, figyelembe véve az alábbi témamodulok felhasználási lehetőségeit:

Témamodulok, évfolyamok és tantárgyi illeszkedések

Témamodulok	Tematikus napközis és bentlakásos programok témamoduljai évfolyamonként							Tantárgyi illeszkedés
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	
Nomád, kaland (Challenge Camp)								Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek Hon- és népismeret Magyar irodalom Technika, életvitel és gyakorlat Biológia-egészségtan Testnevelés és sport Természetismeret
Közlekedés, KRESZ								Technika, életvitel és gyakorlat
Idegen nyelv								Idegen nyelv
Környezetvédelem, természetismeret								Környezetismeret Természetismeret Technika, életvitel és gyakorlat

Környezetvédelem, tudatos fogyasztói magatartás								Biológia-egészségtan Földrajz Fizika Kémia Technika, életvitel és gyakorlat
Nemzeti és kulturális identitás – Hagyományörzés, anyanyelvápolás								Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek Hon- és népismeret Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Dráma és tánc Technika, életvitel és gyakorlat
Művészeti nevelés								Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Dráma és tánc
Sport, egészségre nevelés								Testnevelés és sport Biológia-egészségtan
Digitális világ, tudatos médiahasználat								Informatika Technika, életvitel és gyakorlat Erkölcstan
Digitális világ, digitális alkotás								Informatika Fizika Matematika Természettudományi gyakorlatok Technika, életvitel és gyakorlat Vizuális kultúra Mozgókép-kultúra és médiaismeret
Életvezetés, családi életre nevelés, közösségi szerepvállalás								Technika, életvitel és gyakorlat Magyar irodalom Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek Hon- és népismeret Erkölcstan Etika

- a befogadó, esélyteremtő szemléletén alapuló kooperatív pedagógiai kultúra elmélyítése, az ezt szolgáló akkreditált pedagógus-továbbképzéseken való részvétel előnyben részesítése,
- az újszerű, a kompetenciafejlesztést támogató tanulásszervezési eljárások alkalmazása,
- a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formák alkalmazása,
- az esélykülönbségeket mérsékelő, esélyteremtő módszertan alkalmazása,
- a digitális korszak korszerű tanulási módjainak előtérbe helyezése.

Eszközök

A gyakorlatban olyan nevelő-oktató munkát segítő eszközöket alkalmazunk, amelyek értékeink közvetítését segítik, és alapelveinknek megfelelnek. Kiemelt szempont a mobilizálható környezet kialakítása és az élménypedagógia szükséges eszközeinek biztosítása.

Eljárások

A projektben megismert és alkalmazott újszerű, a kompetenciafejlesztést támogató tanulószervezési eljárások jelen vannak pedagógiai munkánkban. Nagy hangsúlyt fektetünk az olyan tanulószervezési módokra, alkalmazott módszerekre és technikákra, amelyek alkalmasak a célok megvalósítására. Előtérbe kerül a kulcskompetenciák fejlesztése, az aktív, cselekedtető, kooperáción és kölcsönös függésen alapuló tanulószervezési eljárások alkalmazása.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk fontos feladata, hogy tanulóinkat felkészítsük az optimális szintű **közösségi és önfejlesztő aktivitásra, a konstruktív életvezetésre**, és mindezek érdekében jelentős szerepet kap nevelőmunkánkban az **érzelmi intelligencia fejlesztése**.

Személyiségfejlesztő munkánk a tanuló minél sokoldalúbb megismerésén alapul, melyet a formális keretekhez viszonyítva hatékonyabban szolgálnak a nem formális és informális tanulási formák.

A tanulást tágan, széles spektrumban értelmezzük, és nem csak az iskolai, osztálytermi tanulást értjük alatta. A gyermek születésétől kezdve folyamatosan tanul.

Felfogásunk szerint a tanulási folyamatban tapasztalt **különbözőségeket** – úgymint az eltérő tanulási stílus és tempó, az eltérő intenzitású érdeklődés, a változó támogatási igény – természetes velejárói a tanulási folyamatoknak. A **személyre szabott komplex fejlesztés folyamatában**

nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák, ezen belül kiemelten a **szociális (személyes és társas) kompetenciák** fejlesztésére.

Az **esélykülönbségek mérséklése** érdekében feladatunk az egyéni, hozott tudásokra, erősségekre épülő fejlesztés.

Az nem formális és informális tanulási alkalmak foglalkozásain számolunk azzal, hogy a **tanulók különböző szinten állnak a tudásban, mindenkinek más és más az előzetes tudása, mindenkinek más lehet a tapasztalata, és másképp érett a tananyag befogadására.**

Az ismeretek közvetítésekor, szövegértés fejlesztésekor, szövegfeldolgozás során prioritásként kezeljük az **előzetes tudásra épülő ismeretelsajátítást**. Az előzetes tudás előhívása különösen meghatározó jelentőségű a **hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók** esetében, legfőképpen a verbális tanulás során.

3. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az önismeret alakítása, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztése mellett **felértékelődik a tanulói közösségépítés szerepe**, mivel a tanuló egyéni fejlesztése a tanulói közösségek hatásán keresztül is érvényesül. A közösségépítést elősegítő feladataink:

- heterogén csoportalakítás,
- kooperáción alapuló tanulásszervezés,
- a közösségben elfoglalt hely rendezése (státuszkezelés).

Legitimációs záradék

A pedagógiai program kiegészítését a nevelőtestület a 2019. június 24-én tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

A pedagógiai program kiegészítését a nevelőtestület a 2019. augusztus 21-én tartott értekezletén elfogadta.

A kiegészített pedagógiai program 2019. szeptember 1-jétől hatályos.

A pedagógiai programot a mai napon jóváhagytam.

Kelt: Gyöngyös, 2019. augusztus 21.

Horváth Zoltán Tiborné

Horváth Zoltán Tiborné

intézményvezető

2. sz. melléklet

Iskolai Lemorzsolódás Megelőzését Támogató

Pedagógiai Rendszer adaptációja

a Gyöngyösi Felsővárosi Általános Iskolában

A Pedagógiai program módosításának indokoltsága, szakmai háttere

Intézményünk részt vett Az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 **A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása** elnevezésű uniós projektben, amely az Oktatási Hivatal szakmai irányításával 2017-2020 között került megvalósításra. Ennek következményeként elvárásként fogalmazódott meg, hogy a komplex szakmai elemzést, összegzést követően a fenntartani kívánt célok, továbbá a célok megvalósulását segítő tevékenységek beépüljenek az iskolánk stratégiai dokumentumába, a PEDAGÓGIAI PROGRAMBA. A dokumentum módosítását az alábbi intézményfejlesztési rendszer, illetve koncepció elemeinek figyelembe vételével végeztük.

- Az Iskolai Lemorzsolódás Megelőzését Támogató Pedagógiai Rendszer (ILMT) szemléleti kerete
- A szakmai koncepció pillérei
- Pedagógiai alapelvek
- Az ILMT PR folyamatelvű megközelítése: a bemenet, folyamat, kimenet elemei

Az Iskolai Lemorzsolódás Megelőzését Támogató Pedagógiai Rendszer¹

Az Iskolai Lemorzsolódás Megelőzését Támogató Pedagógiai Rendszer szemléleti kerete

---

¹ **A iskola lemorzsolódás megelőzését támogató komplex intézményi működés pedagógiai rendszere** „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” elnevezésű EFOP-3.1.5-16 számú projekt keretében kerül fejlesztésre és bevezetésre a projektben részt vevő 300 feladatellátási helyen.

Az ILMT PR komplex intézményfejlesztési koncepciója

KOMPLEX	Átfogó	Az intézményfejlesztés minden intézményi területre kiterjed, amely az iskolai lemorzsolódás megelőzésében szerepet játszik.
	Rendszerezvű	Az intézményfejlesztést egymással összefüggő elemek rendszereként értelmezi.
	Folyamatelvű	Az intézményfejlesztést összetett folyamatként kezeli
Intézmények sajátos helyzetét figyelembe vevő		Az intézményfejlesztési folyamat az adott feladatellátási hely, az adott iskola helyzetére, helyi értékeire, szükségleteire épít, melynek fontos eleme a pedagógusok igényeire építő további differenciálás.
Kooperatívan működő, strukturált fejlesztő szervezettel megvalósított		Az intézményfejlesztést egy strukturált, kooperatívan működő, <u>mikrocsoportos</u> szerkezetű, intézményi fejlesztő szervezet végzi
Hálózati tanulásra épül		Az intézményfejlesztés fontos eszköze a köznevelési intézmények, valamint a szolgáltatók közötti együttműködés, az egymástól való tanulás

A szakmai koncepció pillérei

1. Az érvényes jogszabályoknak megfelelő esélyegyenlőségi helyzet kialakítása a helyi köznevelési intézményrendszerben a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók², a hátrányos helyzetű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók³ számára. A méltányos és befogadó helyi köznevelési intézményrendszer működésének elősegítése.
2. Minden gyermeknek/tanulónak joga van a minőségi oktatásban való részvételhez. Méltányos és befogadó tanulási környezet megteremtése és fenntartása a köznevelési intézményben vagy feladatellátási helyen.⁴

² A lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló fogalmát a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§ 37. pontja szabályozza.

³ A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók fogalmát az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényjogszabály 67/A. § (1)-(21) pontja szabályozza.

⁴ A tanulási környezet az a támogató környezet, amelyben minden feltétel adott ahhoz, hogy az emberek a lehető legjobban tanuljanak. A rendszer figyelembe veszi az egyéni tanulói sajátosságokat és támogatja a pozitív emberi kapcsolatokat, amelyek szükségesek a hatékony tanuláshoz.

3. Az iskolai lemorzsolódás megelőzése érdekében a feladatellátási helyen az oktatásszervezési és tanulás-szervezési feladatok a hatékonyság, eredményesség és méltányosság szempontjainak együttes figyelem-bevételével történő megvalósítása.

4. Komplex, átfogó, rendszerelvű és értékalapú intézményfejlesztés megvalósítása a tanulók iskolai lemorzsolódásának megelőzése érdekében.⁵

Az ILMT pedagógiai alapelvei

1. Minden tanuló értékes, a legfőbb tanácsadó a pedagógiai gyakorlat tervezésénél a tanulók értékeinek kibontása, megerősítése.

2. Minden egyes tanuló bevonható a tanulási folyamatba, motiválható, ha ennek ellenkezője tapasztalható, akkor a pedagógiai környezetet érdemes módosítani, hogy a tanulók bevonódjanak és motiváltak legyenek.

3. A tanulók képesek felelősséget vállalni saját tetteikért, saját elképzeléseikért, már nagycsoportos kortól, ezért a tanítás során egyre nagyobb hangsúlyt kap a tanulók autonóm és felelős, önszabályozó tanulása.

4. A tanuló érzékelni tud. Az érzékszervek érzékelése fejleszthető, hozzájárul a fogalmi gondolkodás fejlődéséhez, ezért a mindennapi gyakorlatot érdemes úgy alakítani, hogy ezeken a területeken minden tanuló minden nap fejlődhessen.

5. A tanuló érezni tud. Az érzelmi vagy társas intelligencia életünk végéig fejleszthető, miközben nemcsak a gondolkodásunkat, hanem az egész életünket meghatározhatja mind a szakmai karrierben, mind a társas kapcsolatokban. Ezért a mindennapi gyakorlatot érdemes úgy szervezni, hogy ezeken a területeken minden gyermek minden nap fejlődhessen.

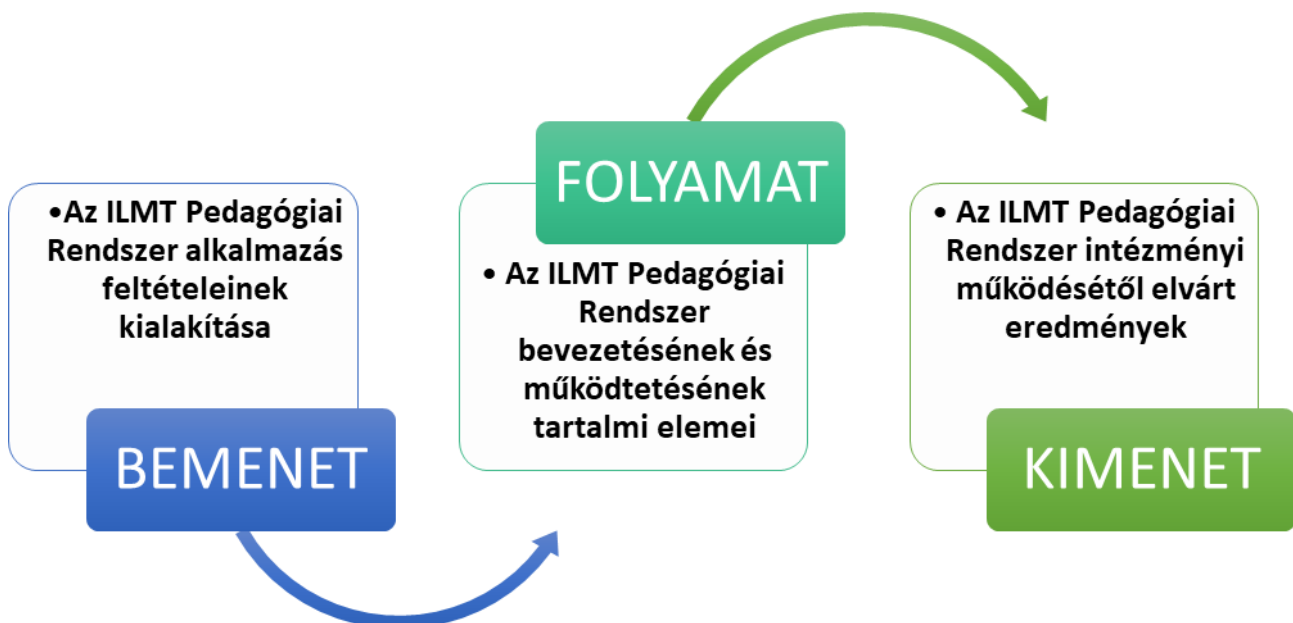
6. A tanuló folyamatosan tanul, ezért a mindennapi gyakorlat során érdemes törekedni arra, hogy mindig az aktuális történésekhez kapcsolódjanak a tanulási lehetőségek azért, hogy ezeken a területeken minden tanuló minden nap fejlődhessen.

⁵ A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 94. § (4) bekezdés x) pontja alapján az iskolai lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetésének országos szintű bevezetését és az ezzel összefüggő intézményi és állami feladatok megkezdését szolgálja.

<p>7. A tanuló produktumorientált cselekvőképes. A tanulásnak az egyik legfontosabb, életre szóló dimenziója a produktivitás, ezért a mindennapi gyakorlat során érdemes figyelmet fordítani arra, hogy a produktív tanulás, a projektpedagógiai paradigma segítségével minden tanuló minden nap fejlődhessen egy konstruktív életvitel kialakításában.</p>
<p>8. A tanuló gondolkodó lény. A gondolkodási képességek életünk végéig fejleszthetők, de különösen nagy hatékonysággal 18 éves korig, ezért a mindennapi gyakorlatban érdemes nagy hangsúlyt fektetni arra, hogy ezeken a területeken minden tanuló minden nap fejlődhessen.</p>
<p>9. Az intézményben/feladatellátási helyen a kommunikáció középpontjában a tanulás áll, nem a tanítás, ezért kiemelt jelentősége van az asszertív és erőszakmentes kommunikációnak. A mindennapi gyakorlatot érdemes úgy alakítani, hogy ezeken a területeken minden tanár, szülő és tanuló minden nap fejlődhessen.</p>
<p>10. Minden egyes tanulót megilletnek az emberi jogok. A demokratikus oktatás-nevelés során az emberi jogok érvényesülését a jogállamiság garantálja, ezért a mindennapi gyakorlatot érdemes úgy alakítani, hogy a tanulás során, az iskolai és otthoni életben minden tanuló jogai érvényesülhessenek, s ehhez a tudományok által igazolt demokratikus iskola és pedagógiai gyakorlat modelljei alapul szolgálnak.</p>

Az ILMT PR folyamatelvű megközelítése

Az ILMT Pedagógiai Rendszer megközelítése folyamatelvű, vagyis az intézményfejlesztés összetett feladatára, mint folyamatra tekint.

ILMT PR elemei

1. BEMENET – Az ILMT Pedagógiai Rendszer alkalmazási feltételeinek kialakítása
1.1. Szakmai együttműködések, az ILMT PR minőségfejlesztésének és fenntarthatóságának biztosítása
a. Az ILMT PR intézményi ⁶ bevezetését, működtetését és értékelését segítő tanügyigazgatási, adat- és pedagógiai-szakmai szolgáltatások ⁷ kialakítása, fejlesztése.
b. Az ILMT PR intézményi bevezetését, működtetését és értékelését segítő együttműködések kialakítása a köznevelési intézmény partneri intézményeivel, szervezeteivel.
c. ILMT PR fókuszú intézményi és külső minőségbiztosítási, minőségfejlesztési és monitoring folyamatok kialakítása.
1.2. ILMT fókuszú pedagógiai megközelítés kialakítása, fejlesztése – a pedagógusok támogatása
a. Az iskolai lemorzsolódás megelőzése és a befogadó oktatás megteremtése érdekében a pedagógusok számára akkreditált pedagógus-továbbképzési programok felmérése, igénybevétele (pl. ILMT továbbképzés).
b. Az intézményfejlesztést támogató intézményfejlesztési és tématerületi mentorok/szaktanácsadók támogatásának igénybevétele.
c. Hálózati tanulási formákat erősítő tevékenységek kialakítása, igénybevétele (pl. ILMT műhelyeken való részvétel).
1.3. A komplex intézményfejlesztést koordináló szervezeti struktúra kialakítása
a. Az intézményvezetés bevonódásának biztosítása: az ILMT komplex intézményfejlesztése érdekében egy intézményfejlesztést koordináló intézményi mikrocsoport felállítása.
b. Az intézményfejlesztés strukturális garanciáinak kialakítása: az ILMT intézményi tématerületet ⁸ fejlesztő mikrocsoport felállítása.
1.4. Komplex intézményfejlesztést megalapozó ILMT fókuszú intézményi helyzetelemzés
a. Az intézmény jellemzése a tanulói háttér adatok, a tanulói eredményesség-adatok és pedagógus adatok alapján.

⁶ A továbbiakban az intézmény és a feladatellátási hely jelölésére egységesen az intézmény fogalmat használjuk, az eredményességi mutatóknál pedig pontosan jelöljük, hogy mely köznevelési egységre vonatkozik az adott indikátor.

⁷ A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés 21. pontja értelmében a köznevelési információs rendszer részeként működtetett korai jelző- és pedagógiai támogató rendszerben meghatározott oktatási feladatkörök.

⁸ Az intézményfejlesztési mikrocsoporttal együttműködve, a tématerületi mikrocsoport feladata kifejezetten az, hogy az intézmény valamely tagozatán (pl. alsó, felső, matematika, idegen nyelv stb.) komplex fejlesztéseket vagy továbbfejlesztéseket menedzseljen – módszertani és szervezeti szempontból.

b. Méltányos oktatásszervezési helyzet vizsgálata.
c. A tanulói eredményesség vizsgálata.
d. Az intézmény belső világának feltárása.
e. Az intézmény partneri környezetének, külső erőforrásainak és együttműködési helyzetének feltárása.
f. Az intézmény szükségleteinek és intézményfejlesztési kapacitásának vizsgálata.
g. Az intézményi működés jogszabályi megfelelésének felülvizsgálata.
h. Az intézményt célzó ILMT fókuszú SWOT elkészítése (az intézmény erősségeinek, gyengeségeinek, lehetőségeinek, veszélyeinek feltárása).
i. Az intézmény ILMT fókuszú jövőképeinek megalkotása.
j. ILMT intézményfejlesztés differenciált fejlesztési célrendszerének ⁹ kiválasztása.
k. ILMT fókuszú helyzetelemzés elkészítése az útmutatók és sablonok alapján.
1.5. Helyzetelemzés összegzése és komplex ILMT intézményfejlesztési terv készítése
a. Az intézmény értékei, alapelvei, az intézmény előtt álló kihívások feltárása.
b. ILMT intézményfejlesztést koordináló intézményi mikrocsoport működtetésének intézményfejlesztéshez igazodó tervei.
c. Stratégiai fejlesztési célok kiválasztása az ILMT fókuszú helyzetelemzés eredményei alapján.
d. Külső erőforrások bevonása: fejlesztési irányoknak megfelelő szolgáltatási formák kiválasztása a háttértámogatást biztosító partnerektől.
e. A komplex ILMT intézményfejlesztési terv elkészítése az útmutatók és sablonok alapján.

⁹ Az intézmények, nevelőtestületek különbözőek, még ha látszólag azonosan nehéz helyzetben is dolgoznak. Az értékorientált megközelítés mellett azt is érdemes figyelembe venni, hogy melyik intézmény milyen mértékben – pl. pedagógus-bevonódási szinten – tud részt venni egy komplex intézményfejlesztési folyamatban. Az alap fejlesztési célrendszert választó intézmény három fős intézményfejlesztést koordináló intézményi mikrocsoportot működtet; a haladó fejlesztési célrendszert választó intézmény az intézményfejlesztési mikrocsoport mellett egy-egy intézményi vagy feladatellátási hely tagozatának fejlesztését koordináló mikrocsoportot működtet. Az átfogó fejlesztési célrendszert választó intézmények már tudatos értékválasztásban, alapelvek követésében készek arra, hogy az egész intézményre ható változásokat indítsanak, az intézményfejlesztési mikrocsoport mellett további legalább két tématerületi mikrocsoportot is tudnak működtetni.

2. FOLYAMAT: az ILMT Pedagógiai Rendszer tartalmi elemei – a helyzetelemzésre alapozott komplex intézményfejlesztési¹⁰ tervben foglaltak intézkedési tervvé alakítása és megvalósítása¹¹

2.1. Az ILMT Pedagógiai Rendszer bevezetéséhez szükséges feltételek intézkedési tervben történő részletes leírása

- a. Az ILMT intézményi, a tanulói lemorzsolódás megelőzése érdekében kialakított jelzőrendszer működésére és fejlesztésére vonatkozó tervek.
- b. Az intézmény jogszabályoknak megfelelő esélyegyenlőségi helyzetének kialakítására vonatkozó tervek a helyi köznevelési intézményrendszerben (fenntartandó integrációs, illetve deszegregációs intézkedési tervek).
- c. A méltányos oktatásszervezés feltételeinek biztosítására vonatkozó tervek kialakítása az intézményen belül (fenntartandó integrációs, illetve deszegregációs intézkedési tervek).
- d. A helyi komplex intézményfejlesztés közvetett céljainak, várható eredményeinek rögzítése a tanulói eredményesség és előrehaladás elősegítése szempontjából (az intézményben tanulók kompetenciafejlesztési eredményeinek vonatkozásában).
- e. Az intézmény partnerkapcsolatainak bővítésére, az együttműködési formák erősítésére vonatkozó tervek.
- f. Az intézményfejlesztés belső erőforrásrendszerének és szükséges szervezeti struktúrájának meghatározása, az ILMT intézményi tématerületet fejlesztő mikrocsoport(ok) működtetésének intézményfejlesztéshez igazodó terveinek felelősökkel való meghatározása, ütemezése, kialakítása.
- g. A komplex ILMT intézkedési terv elkészítése az útmutatók és sablonok alapján.

2.2. A tanulási-tanítási programot támogató szakmai együttműködések

- a. Rendszerszerűen szervezett és strukturálisan rögzített együttműködési formák és tevékenységek szervezése (pl. nevelőtestületi műhelyek, esetmegbeszélések, hospitálások, egy osztályban tanítók szakmai megbeszélése).
- b. Az intézmény partnerkapcsolatainak fejlesztése (pl. intézményi és intézményközi műhelyek szervezése).
- c. A családokkal, különösen a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók családjaival való együttműködés erősítése.
- d. Óvoda-iskola, alsó-felső tagozat, általános iskola-középiskola, középiskola-felsőoktatás/munkaerőpiaci szereplő átmenetet segítő programok kidolgozása, megvalósítása.

¹⁰ Az *intézményfejlesztési* program középpontjában a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók oktatási *esélyegyenlősége* áll, ezért az egyik célterület az esélyegyenlőségi feltételek kialakítása. Ez azt jelenti, hogy minden egyes intézmény esetében, bármelyik fejlesztési célterületet is válassza, alapvető feladat az esélyegyenlőségi célterület fejlesztése az intézményfejlesztés keretein belül. További két fontos célterület a szervezetfejlesztés – ugyanis a sikeres intézményfejlesztésnek szervezeti feltételei is vannak –, illetve a pedagógiai módszerek fejlesztése, amely a korai iskolaelhagyás megelőzését támogató mindennapos iskolai gyakorlat kialakítását célozza.

¹¹ A differenciált intézményfejlesztési program keretében az intézmény a pedagógusok bevonódásának mértéke (részvétele) alapján dönti el, hogy mely területeket fogja fejleszteni. A differenciált intézményfejlesztés során minden intézménynek a bevonódás mértékétől függetlenül a 2.1. és 2.2. pontot kötelezően szükséges megvalósítania.

2.3. Az intézmény tárgyi és tanulási környezetének fejlesztése

- a. Az iskolában tanulók kulturális értékeit, sokszínűségét tükröző tárgyi környezet kialakítása.
- b. A tanulók kulcskompetenciáinak¹² fejlesztéséhez szükséges tárgyi környezet kialakítása.
- c. A befogadás szemléletét közvetítő nyitott és közösségi terek kialakítása.
- d. A tanulás különböző formáinak megvalósítását lehetővé tevő iskolai tárgyi, IKT környezet létrehozása.
- e. Az intézmény tárgyi feltételeiben, tanulási környezetében és az intézmény tereinek használatában megvalósuló diszkriminatív szelekciós folyamatok megakadályozása.

2.4. Tanulói csoportok és közösségek alakulásának segítése

- a. Személyes, szociális, interkulturális, kognitív és életviteli kompetenciák egymást támogató fejlesztése minden tanórán és az intézmény által szervezett tanórán kívüli tevékenységen.
- b. A partnerszemléletű közösségfejlesztés, az együttműködésre épülő csapatépítés modelljeinek alkalmazása az osztályközösséggel, valamint a szülői és társadalmi közösségekkel való együttműködésben.
- c. Kortárssegítés megszervezése az egyénre szabott fejlesztésben.
- d. A közvetlen demokratikus szabály- és döntéshozatal modelljeinek előnyben részesítése.
- e. Asszertív, erőszakmentes kommunikációs formák előnyben részesítése.
- f. A tanulóközösség kezdeményezésére és aktív megvalósítására építő programok szervezése.

2.5. Tanulási/tanítási folyamatok tervezése, szervezése és irányítása

- a. A folyamatelvű és érdeklődésalapú curriculumok előnyben részesítése.
- b. A tanulói autonómia és a felelősségvállalás fejlődését elősegítő szervezési, irányítási és osztálymenedzselési modellek előnyben részesítése.
- c. A tanulói együttműködésre, a heterogén tanulói csoportokra épülő tanulásszervezési módok, eljárások, gyakorlatok előnyben részesítése.
- d. A pedagógiai folyamatok tervezése, megvalósítása során a tanulók, további szakemberek és az érintett családok bevonása.

¹² Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges tanulói kulcskompetencia-területek megnevezése: anyanyelvi kommunikáció, idegen nyelvi kommunikáció, matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák, digitális kompetencia, a tanulás tanulása, személyközi és állampolgári kompetenciák, vállalkozói kompetencia és kulturális kompetencia.

2.6. Tanulási-tanítási módszerek, munkaformák

- a. A tanulás-tanítás problémaorientált, érdeklődésalapú megközelítésének előnyben részesítése.
- b. A tanulás-tanítás projektpedagógiai és alkotásközpontú megközelítésének előnyben részesítése.
- c. A tevékenység-, élmény- és játékalapú tanulás beépítése a mindennapi pedagógiai folyamatokba.
- d. A digitális tanulás és tanítás következetes beépítése a mindennapi pedagógiai folyamatokba.

2.7. A pedagógiai folyamatok és a tanulók teljesítményének értékelése

- a. A pedagógusok önreflexiójának, reflektív gondolkodásának megjelenése a mindennapi pedagógiai gyakorlatban.
- b. A tanulás eredményességével kapcsolatos visszajelzések differenciálása (egyénnre szabott haladási ütem szerinti értékelés).
- c. A tanulás módjára vonatkozó formatív visszajelzési formák (fejlesztő értékelés) előnyben részesítése.
- d. A tanulás céljára vonatkozó, metakognitív visszajelzési formák előnyben részesítése.
- e. A tanulási eredmények minél többféle értékelési módjának alkalmazása.

2.8. A tanulók személyiségének fejlesztése, egyéni bánásmód érvényesítése

- a. A tanulók komplex megismerésén és méréseken alapuló, egyénnre szabott, kompetenciaalapú fejlesztés (pl. a tanulói igényre épülő hátránykompenzációs tevékenységek megvalósítása).
- b. A tanulói kulcskompetenciák eredményes és mindenkire kiterjedő méltányos fejlesztése.
- c. Autonóm és felelősséget vállalni képes tanulókat nevelő pedagógiai megközelítések előnyben részesítése.
- d. A tanári mentorálás/tutorálás segítő módszerének alkalmazása.

3. KIMENET – Az ILMT Pedagógiai Rendszer intézményi működésétől elvárt EREDMÉNYEK

3.1. Intézményre vonatkozó eredményességi mutatók

- a. A tanulói lemorzsolódás megelőzését szolgáló intézményi jelzőrendszer és a kapcsolódó tanügyigazgatási adatok pontos, naprakész nyilvántartása.
- b. Az intézményi önértékelési dokumentumokban megfogalmazott eredményindikátorok: az intézményfejlesztésben részt vevő vezetők, pedagógusok akciókutatási portfóliói, valamint az ILMT intézményi mikrocsoportok beszámolóí, adatszolgáltatásai.
- c. Az intézmény igazolt, iskolai lemorzsolódást megelőzését támogató jó gyakorlati modellelem-leírásai.

3.2. Tanulókra vonatkozó eredményességi mutatók

- a. Csökken a feladatellátási helyen a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya.
- b. Csökken a feladatellátási helyen az általános iskolában legfeljebb közepes (3,0) vagy a középiskolában gyenge (2,5) tanulmányi átlageredményű tanulók száma és aránya.
- c. Csökken a feladatellátási helyen azoknak a tanulónak a száma és aránya, akiknek a tanulmányi átlageredménye egy félév alatt legalább 1,1 mértékben romlott.
- d. Csökken a feladatellátási helyen a szülői kérésre egyéni munkarendben tanulók aránya a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók körében.
- e. Csökken a feladatellátási helyen az évfolyamismétlők aránya
  - i. a lemorzsolódással veszélyeztetett,
  - ii. a hátrányos helyzetű,
  - iii. a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében.
- f. Csökken a feladatellátási helyen az igazolt és igazolatlan hiányzások száma
  - i. a lemorzsolódással veszélyeztetett,
  - ii. a hátrányos helyzetű,
  - iii. a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében.
- g. Az adott feladatellátási helyen az országos kompetenciamérések tanulói eredményei javulnak minden területen, az összes releváns évfolyamon, mind az átlageredmények tekintetében, mind a minimumszintet el nem érő tanulók körében:
  - i. a 6. évfolyamos tanulók eredményei javulnak a matematika kompetenciaterületen,
  - ii. a 8. évfolyamos tanulók eredményei javulnak a matematika kompetenciaterületen,
  - iii. a 10. évfolyamos tanulók eredményei javulnak a matematika kompetenciaterületen,
  - iv. a 6. évfolyamos tanulók eredményei javulnak a szövegértés kompetenciaterületen,
  - v. a 8. évfolyamos tanulók eredményei javulnak a szövegértés kompetenciaterületen,
  - vi. a 10. évfolyamos tanulók eredményei javulnak a szövegértés kompetenciaterületen,
  - vii. a 6. évfolyamos tanulók között csökken az alapszintet el nem érő tanulók aránya a matematika kompetenciaterületen,

viii.	a 8. évfolyamos tanulók között csökken az alapszintet el nem érő tanulók aránya a matematika kompetenciaterületen,
ix.	a 10. évfolyamos tanulók között csökken az minimumszintet el nem érő tanulók aránya a matematika kompetenciaterületen,
x.	a 6. évfolyamos tanulók között csökken az alapszintet el nem érő tanulók aránya a szövegértés kompetenciaterületen,
xi.	a 8. évfolyamos tanulók között csökken az alapszintet el nem érő tanulók aránya a szövegértés kompetenciaterületen,
xii.	a 10. évfolyamos tanulók között csökken az alapszintet el nem érő tanulók aránya a szövegértés kompetenciaterületen.
h.	Az adott feladatellátási helyen az országos kompetenciamérések tanulói eredményei javulnak minden területen az összes releváns évfolyamon, mind az átlageredmények tekintetében, mind az alapszintet el nem érő tanulók körében a családi-háttérindex alapján várható eredményekhez képest.
i.	Az adott feladatellátási helyen nő a pedagógiai hozzáadott érték. ¹³
j.	Javulnak a tanulók továbbtanulási mutatói: <ul style="list-style-type: none"> i. nő az érettségit adó középiskolában továbbtanulók aránya; ii. nő az érettségit adó középiskolában továbbtanulók között a hátrányos helyzetű tanulók aránya.
3.3. ILMT Pedagógiai Rendszer bevezetését alátámasztó dokumentumok	
a.	Az intézmény rendelkezik ILMT Pedagógiai Rendszer bevezetését-alkalmazását megalapozó helyzetelemzéssel, a megvalósítást leíró fejlesztési tervvel és intézkedési tervvel.
b.	Az ILMT PR pedagógiai alapelveinek, tartalmi elemeinek többsége az intézmény alapidokumentumaiba (pl. pedagógiai program, intézményvezetői munkaterv, munkaközösségi munkaterv) beépül.

¹³ A hozzáadott pedagógiai érték megállapításához a két egymást követő országos kompetenciamérés adott csoportra vonatkozó eredményeit és a szociális helyzetet leíró családi háttér indexet kell figyelembe venni.

Intézményi adaptáció

I. ESÉLYEGYENLŐSÉG / MÉLTÁNYOS OKTATÁSSZERVEZÉS

1./ Minden dolgozónk, pedagógusunk elkötelezett az egyéni fejlesztésen alapuló, a gyerekek egyéni képességeit figyelembe vevő inkluzív nevelés, oktatás iránt.

Az iskolarendszerbe belépő tanulók esetében kiemelt figyelmet fordítunk az esélyegyenlőség megvalósítására. Az oktató munka mellett, a nevelés terén is minden lehetőséget megragadunk a szociális hátrányok miatt jelentkező különbségek leküzdésére.

a.) Az iskolai megemlékezések, ünnepek és rendezvények alkalmával a tanulók egészségét és családjait is bevonjuk az ünnepi készülődésbe. Képességeiknek megfelelően bízzuk rájuk a tervező, kivitelező, megvalósító folyamatokat.

b.) A hátrányos helyzetű és a nem hátrányos helyzetű tanulókkal egyenrangúan törődünk. Minden tanulónak joga van az iskolai képzési formák mindegyikéhez. Ennek érdekében a következő eljárásokat kiemelt figyelemmel valósítjuk meg:

- a tanulók osztályokba sorolásánál évfolyam szinten azonos legyen az osztályokban a HH és a HHH tanulók, az SNI és a BTMN tanulók száma,
- az emelt szintű oktatásban résztvevő tanulók csoportját az adott tantárgyból évfolyam szinten szervezzük meg,
- minden tanuló bármely iskolán kívüli programba jelentkezhet.

2./ Biztosítjuk az intézmény szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést, kiemelten: a tanulószobai és napközis foglalkozás, a szakkörök és a diákkörök, a szervezett kulturális / szabadidős és szülői programok, könyvtár/ informatikai eszközök használata esetében.

a.) A tanulószobai, a napközis foglalkozás és az informatikai hozzáférések segítségével az iskolában megfelelő pedagógiai környezetet kínálunk a családi háttér kompenzálására a tanulás, a házi feladat elkészítéséhez. Ezen feladatokat ellátó tantermekben számítógépet helyezünk el, hogy a házi feladatokhoz szükséges ismereteket az interneten is megtalálhassák. Az online fellelhető képességfejlesztő feladatokat a tanulási időben használhassák. Esetenként az iskola könyvtárában fellelhető számítógépeket is minden tanuló használhatja. A tanórán kívüli foglalkozásokra történő jelentkezést minden tanulónál május hónapban felmérjük, az igényeket összesítjük. Ez alapján szervezzük meg a tanórán kívüli foglalkozások csoportjait.

b.) A tanév elején tájékoztatjuk a szülőket, diákokat az iskolai könyvtárból kölcsönözhető, illetve ott megtekinthető könyvek, egyéb ismeretterjesztő lapok, kiadványok – az iskolában biztosított internet-hozzáférés, –, az iskola által szervezett kulturális programok (mozi, színház, kiállítás stb. látogatása) lehetőségeiről és feltételeiről.

Minden tanulónak lehetőséget biztosítunk az iskolai könyvtárhasználatára, minden tanulót év elején beiratunk a könyvtárba, ez által biztosítjuk az egyenlő hozzáférést a könyvekhez, folyóiratokhoz, a könyvtárban található számítógépekhez. Minden tanuló a helyi tantervnek megfelelően részt vesz a könyvtárhasználati órákon.

II. SZERVEZETFEJLESZTÉS TERÜLET

1./ Kiemelt figyelmet fordítunk a nevelőtestületünk tagjainak az iskolai lemorzsolódás megelőzését támogató szervezetfejlesztésben való személyes elköteleződésének növelésére.

a.) Aktívan használjuk a korai iskolaelhagyási jelzőrendszert, emellett az adatokat magunk is értelmezzük, saját beavatkozási protokollt dolgozunk ki.

Korai jelzőrendszerünk protokollja:

A tanulói lemorzsolódást nyomon követő országos statisztikára épülő táblázat alapján osztályonként kiszűrjük a jogszabályoknak megfelelően a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókat. Két területen alkalmazunk támogató intézkedéseket: a hiányzás csökkentését támogató intézkedések és a tanulást támogató intézkedések terén.

Tanulást támogató intézkedéseink:

-Minden osztályfőnök és szaktanár kiemelt figyelmet fordít a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók tanulmányi munkájára.

-Képességeiket figyelembe véve a minimum követelmények elsajátíttatására helyezzük a hangsúlyt, ezzel biztosítva a továbbhaladás feltételeit.

-Napközis foglalkozások és tanulószobai foglalkozások keretében biztosítjuk a szaktanárok által ellátott felzárkóztatókat.

-Az osztályfőnökök figyelemmel kísérik ezen tanulók teljesítményét, szükség esetén jelzéssel élnek a szaktanárok és a szülők felé.

-Az évvismélő tanulókat folyamatos, kiemelt figyelemmel kísérik.

-Osztályonként tanuló párok kialakítását szervezzük meg, melyeknek működése a hiányzó tanulók tananyag bepótlását segítik.

A hiányzás csökkentését támogató intézkedések:

-Minden osztályfőnök a hónap végén a KRÉTA-ban rögzített adatok alapján leadja a hiányzás nyilvántartásáért felelős pedagógiai asszisztensnek az aktuális adatokat.

-A jogszabálynak megfelelően jelentést teszünk az illetékes hatóságok felé.

-Az osztályfőnökök szükség esetén felveszik a kapcsolatot a szülővel, pedagógiai jellemzések elkészítésével, esetmegbeszéléseken való részvétellel segítik a hiányzás csökkentését.

III. PARTNERKAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE TERÜLET

1./ Kiemelt figyelmet fordítunk a szülővel, családokkal való partneri kapcsolat kialakítására, fejlesztésére a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében.

a.) Kiemelt figyelmet fordítunk a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók családjainak feltérképezésére, megismerésére. Lehetőségeinkhez mérten törekszünk arra, hogy minél több információhoz jussunk a tanulókról, családjukról, kapcsolataikról, szokásaikról, mindennapi életükről. A tanév során egyre több információs csatornán keresztül állandó kapcsolatot tartunk a szülővel az együtt gondolkodás, tapasztalat- és információcsere céljából. Munkánk legfőbb törekvése a szülők meggyőzése, körükben az iskola pozitív megítélésének elérése a tanulói életutak biztos megalapozása érdekében. A szülővel való folyamatos együttműködés eredményeként a tankötelezettség teljesítésének esélye növekedhet, az életviteli problémák megoldására közösen hatékonyabb lehetőségeket találunk.

b.) Feladatellátási helyünk rendszeresen (pl. tanévente két alkalommal) szervez a családokkal, szülővel való partneri kapcsolat kialakítását, erősítését célzó közösségi napokat, családi napokat, melyek megtervezéséért és megvalósításáért az ILMT alapú partnerkapcsolati fejlesztés koordinátora (pl. az ILMT alapú intézményfejlesztést koordináló mikrocsoport partnerkapcsolati fejlesztésért felelős tagja) felel. Éves munkatervünkben rögzítjük ezen napok tervezett időpontját, nevesítjük a szervezőket, feladataikat, a bevont partnereket. A közös munkavégzés során lehet igazán mélyebb kapcsolatot kialakítani a szülővel, családokkal. Ha nem is tömeges szinten, de egyre több esetben sikerülhet új partneri kapcsolatot létrehozni a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók szüleivel azáltal, hogy résztvevői a közösen végzett tevékenységeknek.

2./ A sikeres óvoda-iskola átmenet támogatásában kulcsfontosságú partnereinkkel való együttműködésünket írásban is rögzítjük.

a.) A partneri együttműködési megállapodás két példányban készül, mindkét fél számára rendelkezésre áll egy-egy kölcsönösen aláírt példány. Minden év október 31-ig felülvizsgáljuk. Az együttműködési megállapodás célja, hogy intézményünkben a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók iskolai eredményessége növekedjen.

b.) Az együttműködési megállapodásban rögzítjük a közös átmeneti program célját, a célok elérésnek mérföldköveit, az együttműködés tartalmát, időtartamát, a kapcsolódó feladatokat és azok felelőseit, a kapcsolattartás módját, gyakoriságát. Közös célként fogalmazzuk meg a hosszú távú együttműködés megalapozását és feltételei kialakításának elősegítését, a részvételt a közös érdekeket szolgáló programok előkészítésében, illetőleg megvalósításában. Az óvoda-iskola átmenet segítése érdekében kiemelt fontossággal kezeljük a szülők tájékoztatását a témában, valamint a tanítók és óvodapedagógusok hatékony együttműködését.

IV. MÓDSZERTANI FEJLESZTÉSI TERÜLET

1./ A tanulói csoportok és közösségek alakulása a méltányosság és az eredményesség szempontjainak figyelembevételével zajlik, az együttműködések meleg, elfogadó légkörben történnek.

a.) Valós diák-önkormányzati rendszer kiépítése, valós döntésekkel, élő programokkal:

- felsőssé avatási ceremónia az 5. és a 8. évfolyamosok közreműködésével

b) A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

A diákönkormányzat érdekérvényesítő funkciója mellett hangsúlyozott szerepet kap az öntevékenységre, önszerveződésre való nevelés is, melynek keretében a tanulók a pedagógusok segítségével saját fejlettségüknek megfelelő szinten, önállóan intézik saját ügyeiket. A diákönkormányzatnak célirányos tevékenységéhez szervezettségre van szüksége. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

Feladata:

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- valós diákönkormányzati rendszer kiépítése valós döntésekkel, a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok, élő programok teremtése: az októberi DÖK-rendezvényen felsősé avatási ceremónia az 5. és a 8. évfolyamosok közreműködésével; a diáknapi DÖK-rendezvényen a tehetséges tanulók számára bemutatkozási lehetőség megteremtése: pl. „Ki mit tud?”, „Sztárban sztár” stb.
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban, és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,
- a közösség iránti felelősségérzet, felelősségtudat kialakítása, fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése,
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

Készítette: intézményfejlesztési mikrocsoport

Elfogadta: Nevelőtestület

Andásné Király Szilvia
Daworsz Péter
Hécsy Tünde
Borj Róbert
Erdős
Siklós
Horváth Zoltán Tiborné
Gyurina K.G.
Juhász György
Juhászné Bartók Judit
Fülöp György
Valkó Zoltán

Varga László
Völcské
Pappné Dóka
Károly Péter
Mészárosné
Tardosfarkas
Varga Erzsébet
Balogh
Győr István
Kőrösi
Pappné Fehér Judit
Haramoné Kerkény Szilvia
Kőrösi
Baloghné Zsuzsanna

Petőné Romhányi
Kiss Norbert
Balázs Csaba
Tóthné Erdős Melinda
Lőrinczné Kiss Irén
Nagy János
Matus János

Horváth Zoltán Tiborné

Intézményvezető Horváth Zoltán Tiborné

Dátum: 2020. 08. 24.

Véleményezési jogkört gyakorolta:

Dök nevében Dök elnöke Kőrösi István

Dátum: 2020. 08. 24.

SZMK elnöke: Gál Gabriella

Dátum: 2020. 08. 24.

Jóváhagyta:

Fenntartó

HU

Dátum: 2020. 08. 24.

PÁLYAORIENTÁCIÓ FEJLESZTÉSE A GYÖNGYÖSI FELSŐVÁROSI ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN

**Intézményünk részt vett az EFOP-3.2.5-17-2017-00030 számú,
A pályaeorientáció fejlesztése a Hatvani Tankerületben elnevezésű pályázatban mely-
nek megvalósítási időszaka: 2018.02.01-2020.11.30.**

A „Pályaeorientáció, kiemelten az MTMI készségek és kompetenciák fejlesztése a köznevelés rendszerében” című pályázati konstrukció **célja** a pályaeorientáció és az MTMI kompetenciákra épülő szakmák megismertetése.

Helyzetelemzés: A köznevelési intézményekben megvalósuló pályaeorientáció, életpálya tanácsadás nem kellő mértékben tart lépést a változó világ szükségleteivel; a külső szakértők, szervezetek bevonása mellett, az iskolai belső tudásbázis is fejlesztésre szorul. A pedagógusok körében kevés a valódi pályaismereti és önismereti segítséget nyújtani képes szakember. A kötelezően előírt egy osztályfőnöki tájékoztatás nem elegendő a pályaválasztás megalapozásához. A tanulók sok esetben valós információkkal sem a foglalkozásokról sem a képzésekről nem rendelkeznek, önálló pályainformáció szerzésre és feldolgozásra nem képesek. A pályaeorientációt segítő rendezvények legtöbbször túl sok és osztályozatlan információval szolgálnak, amely kiértékelésére a tanuló nem kap segítséget, összezavarodik. A továbbtanulási, pályaválasztási szaktanácsadás mára az egyik legkisebb súllyal bíró pedagógiai szakszolgálati tevékenység.

A fejlesztés szükségességének indokai: a matematika, természettudományos, műszaki és informatikai (MTMI) kompetenciákkal nem megfelelő szinten rendelkező munkaerő a gazdasági fejlődés egyik fő gátja. Egyre kevesebben jelentkeztek MTMI képzésekre, így az MTMI végzettségű munkavállalók hiánya – a munkaerő-piaci szereplők visszajelzései alapján is – már-már a gazdaság stabilitását, illetve a továbbfejlődés lehetőségét veszélyeztetik.

Lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy az oktatásban nagyobb hangsúlyt kaphassanak a természettudományos témák, illetve a tanulók számára egyre népszerűbb legyen e tantárgyak tanulása és a mérnöki, természettudományos, informatikai életpálya választása. Ezen hivatások felé az orientációt, az ehhez kapcsolódó tantárgyak megszerettetését már kisiskolás korban célszerű elkezdeni, hogy a gyerekek már a legfogékonyabb korban megszeressék a matematikát, az informatikát és a természettudományos tárgyakat, így később motiváltabbak és sikeresebbek legyenek e tárgyak tanulása során. A fiatalokhoz közel álló, digitális, interaktív eszközök használata mellett fontos javítani a diákok a matematika, természettudományos, műszaki és informatikai tantárgyakhoz fűződő viszonyát. Ezek együttesen segíthetik az e tantárgyakra épülő életpályák vonzerejének növelését.

A projekt eredményeinek fenntartására vonatkozó tervek, a projekt eredményeinek hosszú távú hasznosulása

A projekt keretében vállaljuk, hogy a fizikai befejezést követően a kifejlesztett módszertant, létrejövő új programokat beépítjük a bevont köznevelési intézmények programjába valamint a módszertani fejlesztések keretében kidolgozott szakmai anyagokat évente felülvizsgáljuk és aktualizáljuk. A projekt keretében megszerzett tapasztalatokat a tankerület más intézményeivel is megosztjuk.

A pályázat keretében intézményünkben az alábbi területeken valósultak meg programok:

A. Tanórához köthető tevékenységek:

- a) Rendhagyó, tematikus órák, találkozók szervezése (végzett diákok, sikeres emberek, szülők életpályáinak, életútjainak bemutatása)
- b) Iskolalátogatás, nyílt nap, pályaválasztási rendezvény (továbbtanulási célként azonosítható külső intézményben és/vagy saját intézményben megvalósított rendezvény)
- c) interaktív, illetve virtuális térben megvalósított – életpálya-építéshez kapcsolódó – versenyek, vetélkedők szervezése
- d) Pályaorientációhoz kapcsolódó műhelyfoglalkozások, műhelymunka, workshopok megvalósítása
- e) Interaktív, illetve mobil programok, kiállítások, installációk, tematikus játszóházak megvalósítása, illetve ezeken való részvétel

B. Tanórán kívüli tevékenységek:

- a) több szakmaterületet érintő munkahely bemutatások
- b) a pályaorientációhoz kötött önismereti programok, tréningek, szakkörök megvalósítása
- c) MTMI területet érintő speciális tematikájú, élmény jellegű szakkörök, diákkörök szervezése
- d) a középiskolába történő átmenetet segítő MTMI területet érintő felkészítő képzés (5-8. osztályosoknak)
- e) tanórán kívüli, fakultatív keretek között az algoritmikus gondolkodás, valamint a számolási és számítási készségek fejlesztése
- f) szünidei és nyári tematikus, szakmai programú táborok szervezése (kiemelten MTMI területek)
- g) IKT eszközökkel, perifériákkal, programozással kapcsolatos készségfejlesztő tevékenység megvalósítása

C. A tanulók segítése érdekében végzett egyéb tevékenységek:

pályaválasztási tanár-diák-szülő találkozó, előadás szervezése

D. A tanulóknak nyújtott programokkal kapcsolatos fejlesztések, eszközbeszerzések:

- a) az oktatásban alkalmazható korszerű, ismeretterjesztő, interaktív eszközök beszerzése, alkalmazása, taneszközkészlet bővítése
- b) az MTMI oktatását segítő és tanulását inspiráló modern technológiák és módszertanok alkalmazása

A pályázati célok megvalósítása érdekében együttműködési megállapodást kötöttünk piaci szereplőkkel, pedagógus kollegáink részt vettek a Pedagógiai Oktatási Központ szervezésében pályaaorientációt segítő szakmai felkészítésen.

Az iskola szabályozóinak fejlesztése, bővítése

Megvalósul a köznevelési intézmények pedagógiai programjának, SZMSZ-ének fejlesztése, bővítése, melyben hangsúlyosan megjelenik a pályaaorientáció, valamint az MTMI fókuszú nevelés és képzés.

A projekt megvalósítását követően a pályaaorientáció segítésében szerzett szakmai tapasztalat és jó gyakorlat beépül az intézmény mindennapi munkájába, a felkészítésen részt vett kollegák tudásmegosztás keretében a nevelőtestület tagjainak szemléletformálásában részt vesznek. Az intézmény jövőbeni tanórán kívüli programjainak tervezése során szem előtt tartja az MTMI fókuszú programok fontosságát, segíti azok megvalósulását.

Fenti szakmai irányok követését a projekt 2020. 11. 30-át követő fenntartási időszakban is fontosnak tartjuk.

Legitimációs záradék

A pedagógiai program kiegészítését a nevelőtestület a 2020. augusztus 24-én tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

A pedagógiai program kiegészítését a nevelőtestület a 2020. augusztus 24-én tartott értekezletén elfogadta.

A kiegészített pedagógiai program 2020. szeptember 1-jétől hatályos.

A pedagógiai programot a mai napon jóváhagytam.

Kelt: Gyöngyös, 2020. augusztus 24.

Horváth Zoltán Tiborné

intézményvezető

4. SZ. MELLÉKLET

Pályaorientációs Mérő- és Támogatóeszköz (POM) alkalmazása a pedagógiai gyakorlatunkban

A pályaorientációs ismeretek és lehetőségek bővítése érdekében az EFOP-3.2.13-17-2017-00002 – „Az alap- és középfokú iskolák pályaorientációs tevékenységét, kiemelten az MTMI-készségeket és -kompetenciákat támogató pályaorientációs szakmai módszertan átfogó megalapozása és fejlesztése” című - az Európai Unió vissza nem térítendő támogatásával megvalósuló – program keretében a pályaválasztást segítő webes alkalmazást fejlesztett az Oktatási Hivatal.

A projekt átfogó célja az általános iskolák és gimnáziumok pályaorientációs eszköztárának bővítése, valamint a matematikai, természettudományos, műszaki és informatikai (MTMI) pályák népszerűsítésére is alkalmas pályaorientáció módszertani megújulásának elősegítése volt. A projektben létrehozott és ingyenesen elérhető Pályaorientációs Mérő- és Támogatóeszköz, azaz a POM önismeretre alapozó, az MTMI-készségeket és -kompetenciákat is vizsgáló online tesztjeivel, feladataival a tanulók megtalálhatják az érdeklődésüknek, kompetenciáiknak leginkább megfelelő életpályákat. A POM önértékelésre épülő kérdéssorai segítenek feltérképezni a tanulók irányultságát, érdeklődését, kompetenciáit, míg az MTMI rész objektív feladatsorai pedig megmutatják, melyik terület áll hozzájuk igazán közel. Az online mérőeszköz mind a 7-8. évfolyamos, mind pedig a 10-12. évfolyamos tanulók részére elérhető.

A rendszer célja elsősorban a **tanulók** (mint a pályaorientációban közvetlenül érintettek), másodsorban az őket segítő **szülők, pedagógusok, pályaorientációs szakemberek** támogatása, illetve egy komplex pályaorientációs **eszköztár** biztosítása az eredményes pályaorientációhoz, mely magában foglalja az önismeretet, a tervezési és döntési folyamatot támogató **mérőeszközt, továbbá** a mérőeszközhöz kapcsolódó, de anélkül is használható szakmai **pályainformációs felületeket.**

A szoftver céljai:

- A felhasználó tanulókat aktivitásra ösztönözni: **érdeklődést ébreszteni** önmaguk és a pályák világának megismerése iránt.
- Gondolkodási és beszélgetési **témákat** ajánlani, számos kérdéssel és tájékozási lehetőséggel megismertetni az érdeklődőket.
- A **mérőeszköz** használata által **visszajelzést** adni saját érdeklődésükről, kompetenciáikról, a pályaeépítésben fontos személyes tulajdonságaikról.
- **Ajánlásokat** tenni a mérési visszajelzések és illeszkedő pályák alapján. (Az ajánlások nem kész válaszok és megoldások, hanem továbbgondolkodásra ösztönző javaslatok. A kérdőív kitöltése csak egy lépés a megfelelő pályatervezés irányába.)
- **Útmutatást** nyújtani, hogyan lehet közelebről is megismerni egy-egy foglalkozási irányt.
- **Tevékenység-javaslatokat** megfogalmazni, amellyel a tanulók segíthetik saját felkészültségüket az életpálya-tervezésben.

A Pályaorientációs Mérő- és Támogatóeszköz elérhetősége: <https://pom.oktatas.hu/>

A Pályaorientációs Mérő- és Támogatóeszköz használatát iskolánkban az osztályfőnöki órák és a pályaorientációs nap keretében kívánjuk beépíteni.